

กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาทกในนวนิยายภาษาอังกฤษของ
“นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล”

อภิสิทธิ์ เหนากการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-665-842-5

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วพ

๙ ๑๔๕ ก

๒๕๔๔

๓. ๒

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษของ
“นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล”

นางสาวเสาวลักษณ์ จ้อยเจริญสุข

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขมาวดี จำหิรัญ

ศศ.บ., M.A.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ Ph.D.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณา ศรีจำปา

ศศ.บ., ศศ.ม., Ph.D.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขมาวดี จำหิรัญ

ศศ.บ., M.A.

ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและ

วัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาทกในนวนิยายภาษาอังกฤษของ

“นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2544

นางสาวเสาวลักษณ์ จ้อยเจริญสุข

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาวดี จำหรีญ

ศศ.บ., M.A.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณา ศรีจำปา

ศศ.บ., ศศ.ม., Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุริยา รัตนกุล Ph.D.

ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญรัตน์ เวชศาสตร์

อ.บ., อ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล่อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของคณาจารย์สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพมาวดี จำหิรัญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาตั้งแต่ต้น อีกทั้งยังให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะอันมีค่า และกรุณาตรวจแก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ รองศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณา ศรีจำปา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาสละเวลาอันมีค่าซึ่งมาช่วยตรวจ แก้ไขวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญรัตน์ เวชชศาสตร์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์หนังสือนวนิยายภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ผู้ให้ความรัก ให้การศึกษา และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน แก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณน้องๆ และเพื่อนทุกคน ที่เป็นกำลังใจในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณกมลิตา เสวตวิจิตรกุล น้องสาวผู้ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจนับแต่เริ่มทำวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหวัง

เสาวลักษณ์ จ้อยเจริญสุข

3936348 LCCD / M : สาขาวิชา : ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา : ศศ.ม.

(ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คำสำคัญ : กลวิธีการแปล / ภาวะแทรกซ้อน / ประโยคกรรมวางก / การปรับบทแปล

เสาวลักษณ์ ข้อยเจริญสุข : กลวิธีการแปลประโยคกรรมวางกในนวนิยายภาษาอังกฤษของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” (STRATEGIES IN TRANSLATING PASSIVE SENTENCES OF ENGLISH NOVELS BY “NIDA”, “BOONYARAT” AND “V.VINICCHAYAKUL”) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุขุมมาดี จำหิรัญ, ศศ.บ., M.A., สุวิไล เปรมศรีรัตน์, Ph.D., โสภนา ศรีจำปา, Ph.D. 119 หน้า ISBN 974-665-842-5

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงกลวิธีการแปลประโยคกรรมวางกของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” ในนวนิยายแปล 3 เรื่อง ได้แก่ “มยุรารำแพน” “รักนี้...ชั่วชีวิต” และ “พิน้ำผึ้ง” รวมทั้งวิเคราะห์ถึงกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่อาจขึ้นในงานแปล

ผลการศึกษาพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวางกจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย 3 วิธี คือ การแปลประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษเป็นประโยคกรรมวางกภาษาไทย การแปลประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษเป็นประโยคกรรมวางกภาษาไทย และการไม่แปลประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยที่การใช้กลวิธีแต่ละวิธีจะขึ้นอยู่กับความหมายของประโยค กล่าวคือ ประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษที่มีความหมายในแง่ลบ จะแปลเป็นประโยคกรรมวางกภาษาไทย ส่วนประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษที่มีความหมายในแง่บวกจะแปลเป็นประโยคกรรมวางก

ในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ผู้แปลนำกลวิธีการปรับบทแปลมาใช้ในการแปลประโยคกรรมวางก โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การปรับระดับคำ และการปรับระดับประโยค การปรับระดับคำมี 3 กลวิธี ได้แก่ การเติมคำหน้ากริยา การเปลี่ยนชนิดของคำ และการตัดคำทิ้ง การปรับระดับประโยคมี 4 กลวิธี ได้แก่ การเปลี่ยนรูปประโยค การเปลี่ยนรูปกรรมวางก การเปลี่ยนรูปกรรมวางกและเพิ่มคำหน้าประโยค และการเปลี่ยนรูปกรรมวางกและใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง

3936348 LCCD / M : MAJOR : LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT ; M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

KEY WORDS : STRATEGY IN TRANSLATING / INTERFERENCE / PASSIVE SENTENCE / ADJUSTING

SAOWALAK JOYJAROENSUK : STRATEGIES IN TRANSLATING PASSIVE SENTENCES OF ENGLISH NOVELS BY “NIDA”, “BOONYARAT” AND “V.VINICCHAYAKUL. THESIS ADVISORS : SUKHUMAVADEE KHAMHIRAN, B.A., M.A., SUWILAI PREMSRIRAT, Ph.D., SOPHANA SRICHAMPA, Ph.D. 119 p. ISBN 974-974-665-842-5

This thesis aims to study “Nida”, “Boonyarat” and “V.Vicchayakul”’s strategies in translating passive sentences of English novels, namely “The India Fan”, “The Bridge of Madison County” and “Lesson in Love”, and to analyse the strategies used in avoiding interference which may occur in translation.

The results of this study indicate that three strategies were used in translating passive sentences into Thai. Those are 1) to translate English passive sentences into Thai passive sentences, 2) to transform English passive sentences into Thai active sentences, and 3) to omit certain parts in the Thai version. The use of each strategy is determined by the meaning of the sentences. Thai passive sentences were mostly used in those sentences whose meaning is negative, and Thai active sentences were mostly used in those sentences whose meaning is positive or moderate.

To avoid interference in translation, some adjustments were made. This was primarily at 2 levels : 3 strategies at lexical level and 4 strategies at sentence level. The techniques of adjustment at lexical level consist of addition, lexical type change, or word omissions; the adjustment at sentence level comprised of structural change, passive voice change, passive voice change with addition of words, and passive voice change with using other Thai lexical equivalent.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปล.....	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนทางภาษา.....	16
2.3 การแปลประโยคกรรมวาจก.....	20
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
3.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	30
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
3.3 การตรวจสอบและแยกประเภทข้อมูล.....	32
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
3.5 สรุปผลการวิเคราะห์.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจก โดยการใช้หลักเสียงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา	35
4.1 กลวิธีการแปลของ “นิค”	36
4.1.1 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจก ภาษาไทย.....	36
4.1.1.1 การละคำแสดงกรรมวาจก.....	36
4.1.1.2 การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี.....	37
4.1.1.3 การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา.....	39
4.1.1.4 การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี	40
4.1.1.5 การเปลี่ยนรูปประโยค.....	40
4.1.1.6 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	42
4.1.2 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรตุจก ภาษาไทย.....	43
4.1.2.1 การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรตุจก.....	43
4.1.2.2 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรตุจก.....	44
4.1.2.3 การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี.....	45
4.1.2.4 การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี	46
4.1.2.5 การเปลี่ยนชนิดของคำ.....	47
4.1.2.6 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ...	48
4.1.3 การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย.....	50
4.2 กลวิธีการแปลของ “บุญรัตน์”	51
4.2.1 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจก ภาษาไทย.....	51
4.2.1.1 การละคำแสดงกรรมวาจก.....	52
4.2.1.2 การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2.1.3 การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา.....	56
4.2.1.4 การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี	57
4.2.1.5 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรมวางก.....	58
4.2.1.6 การเปลี่ยนรูปประโยค.....	59
4.2.1.7 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ...	60
4.2.2 การแปลประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวางก ภาษาไทย.....	61
4.2.2.1 การเปลี่ยนกรรมวางกเป็นกรรมวางก.....	61
4.2.2.2 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรมวางก.....	63
4.2.2.3 การใช้คำ “มี” ตามด้วยคำนาม หรือนามวลี.....	63
4.2.2.4 การเปลี่ยนรูปประโยค.....	64
4.2.2.5 การเปลี่ยนชนิดของคำ.....	64
4.2.2.6 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ...	65
4.2.3 การไม่แปลประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย.....	66
4.3 กลวิธีการแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล”	67
4.3.1 การแปลประโยคกรรมวางกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวางก ภาษาไทย.....	67
4.3.1.1 การละคำแสดงกรรมวางก.....	67
4.3.1.2 การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี.....	68
4.3.1.3 การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา.....	69
4.3.1.4 การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี	70
4.3.1.5 การใช้คำ “โดน” นำหน้ากริยา.....	71
4.3.1.6 การเปลี่ยนรูปประโยค.....	72
4.3.1.7 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ..	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3.2 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย.....	73
4.3.2.1 การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรรมวาจก.....	74
4.3.2.2 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรมวาจก.....	75
4.3.2.3 การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี.....	76
4.3.2.4 การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี	76
4.3.2.5 การเปลี่ยนรูปประโยค.....	77
4.3.2.6 การเปลี่ยนชนิดของคำ.....	77
4.3.2.7 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ...	78
4.3.3 การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย.....	79
5. เปรียบเทียบความแตกต่างในการแปลประโยคกรรมวาจกของ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล”	81
5.1 กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา.....	81
5.1.1 การปรับบทแปลระดับคำ.....	84
5.1.1.1 การเติมคำหน้ากริยา.....	84
5.1.1.2 การเปลี่ยนชนิดของคำ.....	85
5.1.1.3 การตัดคำทิ้ง.....	87
5.1.2 การปรับบทแปลระดับประโยค.....	88
5.1.2.1 การเปลี่ยนรูปประโยค.....	88
5.1.2.2 การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก.....	89
5.1.2.3 การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และเพิ่มคำหน้าประโยค.....	91
5.1.2.4 การเปลี่ยนรูปกรรมวาจกและใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง	91
5.2 ความดีในการใช้กลวิธีต่างๆ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
6. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	102
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	102
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	104
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก ก. ประวัติ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจชัยกุล”	111
ภาคผนวก ข. เรื่องย่อ “มยุรารำแพน” “รักนี้...ชั่วชีวิต” และ “พินน้ำผึ้ง”	115
ประวัติผู้วิจัย.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกของ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”	83
2. กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาจก ในนวนิยายภาษาอังกฤษของ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”	93
3. ความดีในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยของ “นิตา”	94
4. ความดีในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยของ “บุญญรัตน์”	95
5. ความดีในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยของ “ว.วินิจัยกุล”	96
6. เปรียบเทียบความดีในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกระหว่าง “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”	97
7. ความดีในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “นิตา”	98
8. ความดีในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “บุญญรัตน์”	99
9. ความดีในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “ว.วินิจัยกุล”	100
10. เปรียบเทียบความดีในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาใน การแปลประโยคกรรมวาจกระหว่าง “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”	101

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อศึกษา

โลกในยุคปัจจุบัน หรือที่เรียกกันว่า “โลกยุคโลกาภิวัตน์” นั้น เป็นยุคที่เทคโนโลยีด้านการสื่อสารและการคมนาคมเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว คนต่างชาติ ต่างภาษาที่อาศัยอยู่ห่างกันคนละซีกโลก สามารถติดต่อสัมพันธ์กันได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศ เป็นต้น แต่เนื่องจากมนุษย์ย่อมมีความแตกต่างกันอันอาจเกิดจากความแตกต่างทางด้านภาษา วัฒนธรรม และระบบความคิดของแต่ละบุคคล ดังนั้น จึงทำให้การติดต่อสื่อสารของมนุษย์ประสบปัญหาบางประการ ด้วยเหตุนี้ เรื่องของ “การแปล” จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เพื่อจะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ตลอดจนวิทยาการต่างๆ ของคนชาติหนึ่งไปสู่คนอีกชาติหนึ่ง จากภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้คนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมเหล่านั้นสามารถทำความเข้าใจกันได้

อย่างไรก็ตามเนื่องจากภาษาแต่ละภาษา ต่างมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว ซึ่งมีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และลักษณะที่แตกต่างกัน ดังมีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดถึงความแตกต่างกันก็คือ ความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย อันได้แก่ การที่ภาษาอังกฤษนิยมใช้รูปประโยคกรรมวาจก (Passive voice) ในขณะที่ภาษาไทยนิยมใช้รูปประโยคกรรตุวาจก (Active voice) มากกว่า ซึ่งเซวง จันทรเขตต์ (2528 : 73) ได้กล่าวถึงประโยคกรรมวาจก หรือประโยคที่ประธานเป็นผู้ถูกกระทำไว้ใน “การแปลเพื่อการสื่อสาร” ว่า “ประโยค Passive Voice นิยมใช้ในภาษาอังกฤษมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการพูดถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่าผู้กระทำ เพราะน่าสนใจหรือเหมาะสมกว่าการที่จะกล่าวถึงผู้กระทำ ในบางกรณีอาจไม่ทราบหรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่าผู้กระทำเป็นใคร” ทั้งนี้โดยทั่วไปแล้ว ประโยคกรรมวาจกมักใช้ในการเขียนเชิงอรรถสารมากกว่าในการเขียนเชิงจินตนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหนังสือตำราเฉพาะทาง ดังที่ เควิร์ก และ

คนอื่นๆ (Quirk, et al., 1985 อ้างถึงในนันทวัน ผลฉาย, 2532 : 61) ได้กล่าวไว้ว่า มีการใช้ประโยชน์กรรมวากในหนังสือตำราเฉพาะทางมากกว่าหนังสือประเภทอื่นถึง 10 เท่า

ส่วนในภาษาไทย โดยปกติแล้วจะไม่นิยมใช้ประโยชน์กรรมวาก แต่มักใช้รูปประโยคกรรมวากมากกว่า อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน พบว่า การใช้ประโยชน์กรรมวากกลับเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งการที่เป็นเช่นนี้ก็อาจเป็นเพราะคนไทยรับเอาเทคโนโลยีต่างๆ จากโลกตะวันตกเข้ามามากขึ้น จึงทำให้การใช้ภาษาอังกฤษ และการแปลเข้ามามีบทบาทมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ ความแตกต่างระหว่างภาษาก็ยังคงเป็นปัญหาใหญ่สำหรับนักแปล ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากการที่นักแปลผู้นั้นยังคงใช้ภาษาตามโครงสร้างเดิมของภาษาที่เป็นต้นฉบับ หรืออาจเป็นเพราะคนไทยยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ประโยชน์กรรมวากนั่นเอง ดังนั้น นักแปลจึงอาจประสบปัญหาเมื่อต้องแปลประโยชน์กรรมวากจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยมักจะแปลประโยคเหล่านี้เป็นภาษาไทยในลักษณะที่เป็นการเลียนแบบโครงสร้างของภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ใช้รูปประโยค “ถูก + กริยา” แบบโครงสร้างภาษาอังกฤษ (verb to be + V_g) เช่น เมื่อมีประโยคภาษาอังกฤษว่า “He was appointed the manager.” ก็จะแปลเป็นภาษาไทยว่า “เขาถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการ” ซึ่งการแปลเช่นนี้ไม่ใช่อัตลักษณ์ของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เนื่องจากภาษาไทยนิยมใช้คำว่า “ถูก” กับการกระทำที่ไม่ดี นักแปลบางคนอาจจะยึดหลักง่ายๆ ที่ว่า ถ้าความหมายของกริยาในประโยคนั้นมีความหมายที่เป็นไปในทางที่ไม่ดี ให้ใช้ “ถูก” ถ้าความหมายที่สื่อความไปในทางที่ดีให้ใช้ “ได้รับ” แต่ในทางปฏิบัติเมื่อต้องแปลจริงๆ นั้น น่าจะต้องมีวิธีการแปลประโยชน์กรรมวากของภาษาอังกฤษออกมาเป็นภาษาไทยได้มากกว่า และเหมาะสมกว่าวิธีทั้งสองดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้งานแปลภาษาไทยนั้นๆ มีลักษณะที่มีความเป็นภาษาไทยที่ถูกต้อง มิใช่เป็นภาษาไทยแต่เพียงเปลือกนอก เพราะมีโครงสร้างของภาษาอื่นสอดแทรกอยู่ โดยสรุปก็คือ ผู้แปลควรต้องพยายามหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลให้ได้มากที่สุดนั่นเอง

อนึ่ง จากการค้นคว้าผลงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลประโยชน์กรรมวาก ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่กล่าวถึงเรื่องการแปลประโยชน์กรรมวากในงานแปลวิชาการ ตำรา หรือข่าวต่างประเทศ ส่วนในงานแปลประเภทบันเทิงคดีนั้น มีงานวิจัยที่กล่าวถึงเรื่องการแปลประโยชน์กรรมวากแต่เฉพาะในงานแปลบทภาพยนตร์ ซึ่งในงานแปลประเภทนี้ จะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนตัวอักษรอยู่ด้วย แต่ในส่วนของงานวิจัยที่กล่าวถึงการแปลประโยชน์กรรมวากในงานแปลประเภทนวนิยายนั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ผู้แปลงานประเภทนวนิยายก็น่าจะประสบปัญหาในเรื่องการแปลประโยชน์กรรมวากด้วยเช่นกัน เพราะจุดประสงค์หลักที่ผู้อ่านงานแปลนวนิยาย หรืองานแปล

ประเภทบันเทิงคดีอื่นๆ คาดหวังไว้ก็คือ มุ่งหมายจะได้รับความบันเทิง ถ้าผู้แปลแปลเพื่อความได้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามต้นฉบับ แต่ภาษาที่ใช้ขาดความสละสลวย ขาดลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษานั้นๆ อันเนื่องมาจากการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ก็จะทำให้ผู้อ่านนวนิยายแปลเรื่องนี้ได้รับอรรถรสในการอ่านน้อยกว่าที่ควรจะได้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องการแปลประโยคกรรมวาทจากที่นักแปลอาชีพใช้ในการแปลนวนิยาย ผู้วิจัยจึงเลือกผลงานแปลของนักแปล 3 ท่าน ได้แก่ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” มาเป็นกรณีศึกษา เพราะนักแปลทั้งสามท่านดังกล่าวถือได้ว่าเป็นนักแปลนวนิยายอาชีพที่มีผลงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลงานแปลที่ดี มีคุณภาพ และเป็นที่รู้จักกันดีในแวดวงวรรณกรรมแปล จนอาจกล่าวได้ว่าแต่ละท่านเปรียบเสมือนปรมาจารย์สำคัญของนักแปล “มือใหม่” ที่ไม่อาจจะมองข้ามไปได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบบทแปล 3 เรื่อง โดยจะศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาถึงกลวิธีเฉพาะตัวของนักแปลอาชีพ 3 ท่าน ได้แก่ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ที่ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาทจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา
2. ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการแปลของนักแปลอาชีพทั้ง 3 ท่านข้างต้น ว่ามีวิธีการแปลประโยคกรรมวาทเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร และวิธีใดเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงกลวิธีการแปลประโยคกรรมวาทของนักแปลอาชีพ ทั้งที่เป็นกลวิธีเฉพาะตัวของนักแปลแต่ละท่าน และกลวิธีที่นิยมกันมากในหมู่นักแปลอาชีพ
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการแปลที่ดี ที่ใช้ในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาท
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่นักแปล ผู้สนใจเรื่องภาวะแทรกซ้อนทางภาษา รวมทั้งผู้สนใจงานด้านการแปลทุกแขนง โดยอาจจะนำผลการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้กับงานของตนได้

4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับตนเองและผู้ที่สนใจงานด้านการแปลจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย โดยจะได้เพิ่มความระมัดระวังในการใช้ภาษาไทยในงานแปลให้มากขึ้น เพื่อให้การใช้ภาษาไทยที่ปรากฏในงานแปลนั้น มีลักษณะที่เป็นภาษาไทยที่ถูกต้อง และสละสลวย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะประโยชน์กรรมวาทจก ชนิดประโยชน์กรรมแท้ที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับ และบทแปลภาษาไทย จากนวนิยายประเภทรักโรแมนติก

2. ศึกษาเฉพาะกลวิธีการแปลประโยชน์กรรมวาทจกของนักแปลอาชีพ 3 ท่าน ได้แก่ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” โดยศึกษาจากนวนิยายแปล 3 เรื่อง ได้แก่

- มธุราปราพัน ของ “นิตา”

จากต้นฉบับเรื่อง The India Fan ของ Victoria Holt

- รักนี้...ชั่วชีวิต ของ “บุญญรัตน์”

จากต้นฉบับเรื่อง The bridge of Madison County ของ Robert James Waller

- พิชน้ำผึ้ง ของ “ว.วินิจฉัยกุล”

จากต้นฉบับเรื่อง Lesson in love ของ Claudia Jameson

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

การอ้างอิงเลขหน้าในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะใช้อักษรย่อของชื่อผู้เขียน/ผู้แปล แล้วตามด้วยเลขหน้า

- ต้นฉบับเรื่อง The India Fan ของ Victoria Holt ใช้อักษรย่อว่า V.

- ฉบับแปลเรื่อง มธุราปราพัน ของ “นิตา” ใช้อักษรย่อว่า น.

- ต้นฉบับเรื่อง The bridge of Madison County ของ Robert James Waller ใช้อักษรย่อว่า R.

- ฉบับแปลเรื่อง รักนี้...ชั่วชีวิต ของ “บุญญรัตน์” ใช้อักษรย่อว่า บ.

- ต้นฉบับเรื่อง Lesson in love ของ Claudia Jameson ใช้อักษรย่อว่า C.

- ฉบับแปลเรื่อง พิชน้ำผึ้ง ของ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้อักษรย่อว่า ว.

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษา ทบทวนผลงานที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ประเด็น คือ แนวคิดเกี่ยวกับการแปล แนวคิดเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการแปลประโยชน์กรรมวาท

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปล

ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการแปลนี้ มีนักวิชาการหลายท่าน ทั้งนักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทย ได้เสนอความคิดเห็นไว้ สรุปได้ดังนี้

ไนดา (Nida, 1964 : 2) ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแปลไว้ว่า การแปลเป็นเรื่องของคำสองคำ นั่นคือ รูปแบบและความหมาย เป็นการยากที่นักแปลจะแปลเนื้อความใดๆ โดยคงรูปแบบของภาษาต้นฉบับเอาไว้พร้อมๆ กับรักษาความหมายเดิมไว้ได้อย่างครบถ้วน ตามความเห็นของไนดาในเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบและความหมายนี้ ไนดาให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่า โดยจะเน้นที่การถ่ายทอดความหมายมาเป็นอันดับหนึ่ง ผู้แปลต้องถ่ายทอดความหมายที่ตรงกับต้นฉบับ หรืออย่างน้อยก็ต้องเป็นความหมายที่เทียบเคียงกับต้นฉบับได้มากที่สุด

วิธีการแปลให้มีความหมายเทียบเคียงกันนั้น ไนดา (Nida, 1964 : 159-160, 165-171) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การแปลเทียบเคียงตามรูป (Formal-Equivalence translation) คือ การแปลตรงตัวนั่นเอง การแปลประเภทนี้จะมุ่งเน้นไปที่สาร ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา โดยพยายามรักษารูปแบบให้เหมือนต้นฉบับให้ได้มากที่สุด เช่น ถ้าต้นฉบับเป็นร้อยกรอง ผู้แปลจะแปลเป็นร้อยกรอง ถ้าต้นฉบับเป็นร้อยแก้ว ก็จะแปลเป็นร้อยแก้ว ผู้แปลจะแปลประโยชน์ต่อประโยชน์ ความคิดต่อความคิด เนื้อความในฉบับแปลจะใกล้เคียงที่สุดกับเนื้อความในต้นฉบับ การแปลประเภทนี้ จะสามารถเห็นลักษณะทางไวยากรณ์ การใช้คำ และความหมายจากต้นฉบับในฉบับแปลด้วย หรือบางทีผู้

แปลก็จะใช้เชิงอรรถ อธิบายความเพิ่มเติม ซึ่งจุดประสงค์ของการแปลประเภทนี้ คือ การพยายามทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาของภาษาต้นฉบับให้ได้มากที่สุด การแปลแบบนี้ ในคำเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Gloss translation”

2. การแปลเทียบเคียงต่างรูป (Dynamic-Equivalence translation) เป็นการแปลแบบอิสระที่มุ่งเน้นไปที่ผลตอบสนองจากผู้อ่านฉบับแปล ว่าต้องมีความเข้าใจในฉบับแปลได้เท่ากับที่ผู้อ่านต้นฉบับมีความเข้าใจในต้นฉบับ ในคำยังเน้นไปที่ลักษณะของความเป็นธรรมชาติของฉบับแปล นั่นคือ ในการแปลแบบนี้จะไม่ยึดติดอยู่ที่รูปแบบเดิมในต้นฉบับ แต่จะมีการปรับบทแปล ทั้งในด้านไวยากรณ์ และคำศัพท์ ให้เข้ากับภาษาของฉบับแปล โดยอาจจะนำโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาฉบับแปลมาใช้ ทั้งนี้ จุดประสงค์หลักก็เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจในเนื้อหาอย่างถ่องแท้แน่นอน

ในคำ (Nida, 1964 : 241-245) ได้กล่าวถึงกระบวนการแปลไว้ว่ามี 3 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล ก่อนอื่น ผู้แปลจะต้องมีความเข้าใจในโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ของทั้งสองภาษา (ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล) ไม่เพียงแต่ในเรื่องของการถ่ายทอดจากภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่งเท่านั้น แต่ผู้แปลควรจะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงโครงสร้างทางไวยากรณ์ของทั้งสองภาษา เพื่อให้เข้าถึงความหมายที่แท้จริงของประโยคแต่ละประโยค และต้องวิเคราะห์ถึงความหมายของคำแต่ละคำ ทั้งความหมายหลัก และความหมายที่นอกเหนือไปจากความหมายหลัก เช่น ความหมายด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความนิยมในการใช้ เป็นต้น

2. ศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับ ในด้านของความหมาย โดยวิเคราะห์ในขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ลักษณะความหมายของคำและไวยากรณ์ บริบทของข้อความ บริบทในการสื่อสาร บริบททางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ และบริบททางวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล

3. เลือกคำแปลที่เทียบเท่า และเหมาะสมกับภาษาในต้นฉบับ ด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอนได้แก่ แยกสารออกเป็นหน่วยความหมายพื้นฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์อย่างเด่นชัด และนำสารมาเรียบเรียงใหม่ในภาษาฉบับแปล โดยจัดกลาภาษาให้เหมาะสมและสละสลวย

แคทฟอร์ด (Catford, 1965 : 1-27) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแปลไว้ว่า การแปลเป็นกระบวนการหนึ่งที่กระทำต่อภาษา กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่ว่าด้วยการแทนที่ข้อความในภาษาหนึ่ง ด้วยข้อความในอีกภาษาหนึ่ง แต่การจะแทนที่ข้อความใดๆ ผู้แปลจะต้องพิจารณาถึงข้อความที่จะนำมาแทนที่ด้วยว่า ต้องเป็นข้อความที่เทียบเคียงกันได้กับข้อความต้นฉบับ ดังคำจำกัดความที่

เขาให้ไว้ในหนังสือเล่มเดียวกันว่า “การแปล คือ การแทนที่ข้อความในภาษาหนึ่ง (ภาษาต้นฉบับ) ด้วยข้อความในอีกภาษาหนึ่งที่เทียบเคียงกันได้ (ภาษาฉบับแปล)”

แคทพอร์ด ได้แยกประเภทของการแปลไว้หลายประเภท โดยพิจารณาในแง่ของขอบเขตของเนื้อความต้นฉบับ ระดับของภาษา และชั้นของความหมายเทียบเคียงในการแปล ไว้ดังนี้

ประเภทของการแปล เมื่อพิจารณาในแง่ของขอบเขตของเนื้อความต้นฉบับ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. Full translation คือ การแปลที่นำเอาเนื้อความทั้งหมดจากต้นฉบับมาแปลเป็นภาษาฉบับแปลได้อย่างครบถ้วน
2. Partial translation คือ การแปลเนื้อความจากต้นฉบับเพียงบางส่วน ส่วนที่ละไว้ อาจจะเป็นคำที่ไม่สามารถหาคำแปลเป็นภาษาฉบับแปลได้ หรือเป็นเจตนาของผู้แปลที่จะไม่แปลคำๆ นั้น เพื่อคงลีลา หรือบรรยากาศของต้นฉบับเอาไว้ให้ปรากฏในฉบับแปล

ประเภทของการแปล เมื่อพิจารณาในแง่ของระดับของภาษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Total translation คือ การแทนที่เนื้อความในภาษาต้นฉบับ ด้วยเนื้อความในภาษาฉบับแปลที่สามารถเทียบเคียงกันได้ ทั้งในแง่ของไวยากรณ์ คำศัพท์ รวมไปถึงระบบเสียง และตัวเขียน โดยการแทนที่เสียง หรือตัวเขียนนั้น ซึ่งอาจจะไม่สมบูรณ์เท่าใดนัก
2. Restricted translation คือ การแทนที่เนื้อความในภาษาต้นฉบับ ด้วยเนื้อความในภาษาฉบับแปลที่สามารถเทียบเคียงกันได้ในระดับหนึ่ง เช่น ในระดับเสียง การเขียน ไวยากรณ์ หรือคำศัพท์เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง

ประเภทของการแปล เมื่อพิจารณาในแง่ของชั้นของความหมายเทียบเคียงในการแปล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Rank-bound translation คือ การแปลที่ระดับความหมายเทียบเคียงในการแปลเกิดขึ้นในระดับเดียว หรืออาจจะมากกว่าหนึ่งระดับ แต่จำกัดวงอยู่แค่ลำดับชั้นที่ต่ำๆ เท่านั้น เช่น ระดับคำกับคำ หรือพยางค์กับพยางค์
2. Unbounded translation คือ การแปลที่ระดับความหมายเทียบเคียงในการแปลมีหลายระดับ สามารถเลื่อนขึ้น เลื่อนลงระหว่างลำดับชั้นได้

แคทฟอร์ด ยังได้กล่าวถึงประเภทของการแปลที่เป็นที่นิยมกันมากกว่า อีก 3 ประเภท ได้แก่

1. **Word-for-word translation** คือ การแปลคำต่อคำ เป็นการแปลประเภทเดียวกับที่แคทฟอร์ดเรียกว่า Rank-bound translation

2. **Literal translation** คือ การแปลตรงตัว เป็นการแปลประเภทที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการแปลคำต่อคำ และการแปลแบบเอาความ การแปลแบบนี้มีลักษณะเหมือนการแปลคำต่อคำ แต่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างและการใช้คำ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการใช้ภาษาของภาษานับแปล

3. **Free translation** คือ การแปลเอาความ เป็นการแปลประเภทเดียวกับที่แคทฟอร์ดเรียกว่า Unbounded translation

ส่วนวิธีการแปลให้มีความหมายเทียบเคียงกันนั้น แคทฟอร์ด ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. **Textual equivalence** คือ การแปลที่เนื้อความในภาษานับแปล สามารถเทียบเคียงกันได้กับเนื้อความในภาษาต้นฉบับ

2. **Formal correspondence** คือ การแปลที่รูปแบบในภาษานับแปล จะตรงกับรูปแบบเดิมของภาษาต้นฉบับมากที่สุด

บาร์นเวลล์ (Barnwell, 1978 อ้างถึงในปรีชา อุรรัตน์, 2540 : 1) กล่าวว่า “การแปล คือ การเล่าเรื่องในภาษาใหม่ให้มีความหมายเหมือนเดิมทุกประการ โดยใช้ไวยากรณ์ และศัพท์สำนวน ซึ่งเป็นธรรมชาติในภาษาใหม่”

บาร์นเวลล์ (Barnwell, 1980 : 13-19) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแปลว่า การแปลเป็นเรื่องของความหมาย และรูปแบบ โดยที่รูปแบบของแต่ละภาษาจะมีเอกลักษณ์ในตัวของมันเอง ดังนั้น ในการแปลจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบ้าง แต่ยังคงความหมายเดิมเอาไว้ ถ้าผู้แปลแปลโดยถ่ายทอคเนื้อความ โดยไม่ปรับเปลี่ยนรูปแบบเลย งานแปลที่ได้จะเป็นงานแปลที่ขาดต่อการเข้าใจ หรือบางทีก็อาจจะผิดความหมายไปเลยก็ได้ จะเห็นได้ว่า บาร์นเวลล์ให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่ารูปแบบ

บาร์นเวลล์ แบ่งประเภทของการแปลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. **Literal translation** คือ การแปลแบบตรงตัว แปลคำต่อคำ เป็นการแปลที่คงรูปแบบในภาษาต้นฉบับเอาไว้อย่างเคร่งครัด

2. **Modified literal translation** คือ การแปลที่คงรูปแบบในภาษาต้นฉบับเอาไว้เท่าที่จะพอทำได้ โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเท่าที่จำเป็น เพื่อหลีกเลี่ยงรูปแบบที่ผิดไวยากรณ์ในภาษาฉบับแปล การแปลลักษณะนี้ มีหลักอยู่ว่า

- เรียงลำดับคำตามเนื้อความในต้นฉบับให้ได้มากที่สุด
- แปลโดยคงชนิดของคำไว้ให้เหมือนเดิมเท่าที่จะทำได้ เช่น แปลคำนามเป็นคำนาม คำกริยาเป็นคำกริยา
- แปลสำนวนในต้นฉบับ ด้วยการแปลแบบคำต่อคำ
- คงลักษณะประโยคเอาไว้ให้ตรงตามต้นฉบับ เช่น การเชื่อมประโยค หรือการใช้คำสรรพนาม

ขั้นตอนในการแปล ตามความเห็นของบาร์นเวลล์ มีอยู่ 2 ขั้นตอน คือ

1. วิเคราะห์ความหมายของต้นฉบับ
2. เรียบเรียงความหมายเสียใหม่ในรูปแบบที่มีลักษณะภาษาที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด

ในภาษาฉบับแปล

นอกจากนี้ บาร์นเวลล์ ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติของการแปลที่ดี ว่าต้องประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ ซึ่งได้แก่

1. **Accuracy** ผู้แปลควรแปลเนื้อความให้มีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับความหมายในต้นฉบับ
2. **Clarity** ผู้แปลควรเลือกวิธีการถ่ายทอดความหมายที่ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ชัดเจนที่สุด
3. **Naturalness** ผู้แปลควรใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อไม่ให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการกำลังอ่านงานแปลอยู่

อย่างไรก็ตาม หากมีกรณีที่ผู้แปลไม่สามารถแปลงานใดๆ โดยยึดหลักทั้งสามไปพร้อมๆ กันได้ ให้คำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อความเป็นอันดับแรก

นิวมาร์ค (Newmark, 1981 : 7) มองการแปลว่าเป็นเรื่องที่จะเอียงอ่อนเหมือนศิลปะที่ต้องอาศัยความชำนาญ และฝีมือ ทั้งนี้จะเห็นได้จากคำจำกัดความที่เขากล่าวไว้ว่า

Translation is a craft consisting in the attempt to replace a written message and/or statement in one language by the same message and/or statement in another language. (Newmark, 1981 : 7)

นิวมาร์ค กล่าวว่า การแปลเป็นงานฝีมือที่เกิดจากความพยายามแทนที่ถ้อยคำ หรือข้อความในภาษาหนึ่งด้วยถ้อยคำหรือข้อความในอีกภาษาหนึ่ง จากการแทนที่นี้เอง ทำให้เกิดการสูญเสียความหมายบางส่วนไป อันเกิดจากการแปลเกิน (overtranslation) หรือการให้รายละเอียดเพิ่มเติม และการแปลขาด (undertranslation) หรือการให้ข้อมูลอย่างกว้างๆ นิวมาร์ค ยังได้กล่าวถึงสาเหตุของการสูญเสียความหมายบางส่วนไปดังนี้ (Newmark, 1981 อ้างถึงในอรสา ถาวรเลิศรัตน์, 2531 : 16-17)

1. หากต้นฉบับบรรยายสถานการณ์ซึ่งมีลักษณะแปลกพิเศษไปจากสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในภาษาฉบับแปล ก็จะทำให้ความหมายหายไป เนื่องจากไม่สามารถหาคำที่ครอบคลุมความหมายของคำในต้นฉบับได้ นอกจากนี้จะมีศัพท์ที่ได้ความตรงกันพอดีเป็นกรณีพิเศษ
2. ภาษาสองภาษา ทั้งในแง่ความรู้เกี่ยวกับภาษา และการใช้ภาษามีความแตกต่างทางด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และระบบเสียง และส่วนประกอบทางวัตถุ หรือความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน
3. การใช้ภาษาของผู้เขียนและผู้แปลต่างมีลักษณะเฉพาะตัว ไม่สอดคล้องต้องกัน ต่างคนก็อาจมองความหมายของคำแต่ละคำแตกต่างกันไป
4. ผู้แปลและผู้เขียนมีทฤษฎีความหมาย และคำนิยามที่แตกต่างกัน

นิวมาร์ค (Newmark, 1981 : 39) กล่าวถึงประเภทของการแปลไว้ 2 ประเภท ได้แก่

1. การแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic translation) คือ การแปลที่เน้นความหมายของต้นฉบับเป็นสำคัญ จึงให้ข้อมูลได้มากกว่า เพราะผู้แปลจะพยายามคงไว้ซึ่งความหมายทั้งหมดของต้นฉบับ การแปลลักษณะนี้ จะยุ่งยาก และมีรายละเอียดมากเกินไป จนกลายเป็นการแปลเกินจากต้นฉบับ
2. การแปลเชิงสื่อสาร (Communicative translation) คือ การแปลที่เน้นให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจเนื้อความได้ใกล้เคียงกับที่ผู้อ่านต้นฉบับเข้าใจ การแปลลักษณะนี้จะง่ายกว่า และมีความชัดเจนกว่า แต่มักจะแปลได้ความไม่ครบตามต้นฉบับ เพราะอาจจะมีการแปลแบบสรุปความ

จากที่กล่าวข้างต้นนี้ อาจสรุปได้ว่า Semantic translation คือ การแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ และ Communicative translation คือ การแปลแบบเน้นภาษาฉบับแปลนั่นเอง

นอกจากนี้ นิวมาร์ค (Newmark, 1988 : 45 - 47) ได้กล่าวถึงวิธีการแปลว่ามีอยู่ 8 วิธี โดยแยกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ และการแปลแบบเน้นภาษาฉบับแปล ในการแปลแต่ละลักษณะจะแบ่งย่อยออกเป็น 4 วิธี ซึ่งในวิธีการแปลดังกล่าวนี้ นิวมาร์คนำ การแปลเชิงอรรถศาสตร์ และการแปลเชิงสื่อสาร ที่เขาเคยกล่าวไว้ในหนังสือ Approaches to Translation มารวมไว้ด้วย นิวมาร์ค ได้เสนอวิธีการแปลทั้ง 8 นี้ในรูปแผนผังรูปตัววี ดังข้างล่างนี้

การแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ

การแปลแบบเน้นภาษาเป้าหมาย

การแปลคำต่อคำ

การดัดแปลงต้นฉบับ

การแปลตรงตัว

การแปลแบบเอาความ

การแปลตามต้นฉบับ

การแปลอย่างมีสำนวน

การแปลเชิงอรรถศาสตร์

การแปลเชิงสื่อสาร

1. การแปลคำต่อคำ (Word-for-word translation) เป็นวิธีการแปลที่เน้นภาษาต้นฉบับมากที่สุด การแปลวิธีนี้จะยังคงรักษาการเรียงลำดับคำของภาษาต้นฉบับเอาไว้ในภาษาฉบับแปล การแปลคำต่างๆ จะแปลตามความหมายต่างๆ ไปของคำนั้น โดยมีได้คำนึงถึงบริบท ส่วนคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ผู้แปลจะแปลไปตามตัวอักษร การแปลวิธีนี้ มักจะใช้เพื่อศึกษากลไกทางภาษาของภาษาต้นฉบับ หรือใช้เป็นวิธีหนึ่งในการแปลข้อความที่ยากๆ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นเตรียมการก่อนการแปลนั่นเอง

2. การแปลตรงตัว (Literal translation) เป็นวิธีการแปลที่ผู้แปลพยายามถ่ายทอด ลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปลให้เทียบเท่ากับลักษณะ โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับมากที่สุด ในการแปลคำต่างๆ จะแปลตามความหมายของคำศัพท์แต่ละคำ โดยไม่คำนึงถึงบริบท

3. การแปลตามต้นฉบับ (Faithful translation) เป็นวิธีการแปลที่ผู้แปลพยายามที่จะถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฉบับแปล ให้ตรงกับความหมายตามบริบทของต้นฉบับ

4. การแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic translation) เป็นวิธีการแปลที่มีลักษณะคล้ายกับการแปลตามต้นฉบับ ต่างกันที่ว่า การแปลเชิงอรรถศาสตร์ จะคำนึงถึงการใช้ภาษาที่สละสลวย และความเป็นธรรมชาติของภาษาในต้นฉบับมากกว่า

5. การดัดแปลงต้นฉบับ (Adaptation) เป็นวิธีการแปลที่อิสระมากที่สุด มักใช้กันมากในการแปลบทละคร และบทกวี ผู้แปลจะเรียบเรียงเนื้อความขึ้นใหม่ตามลักษณะทางวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล โดยดัดแปลงมาจากลักษณะทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับ แต่ทั้งนี้เนื้อความที่เรียบเรียงขึ้นมาใหม่ จะยังคงรักษาเค้าโครง ลักษณะ และใจความของเรื่องเดิมไว้

6. การแปลแบบเอาความ (Free translation) เป็นวิธีการแปลที่ผู้แปลถ่ายทอดเนื้อความจากภาษาต้นฉบับ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบเสียใหม่ ไม่คงรูปแบบเดิมของภาษาต้นฉบับไว้เลย

7. การแปลอย่างมีสำนวน (Idiomatic translation) เป็นวิธีการแปลที่ผู้แปลนำเอาภาษาพูด และสำนวนที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในต้นฉบับ มาใช้ในการถ่ายทอดเนื้อความของต้นฉบับ

8. การแปลเชิงสื่อสาร (Communicative translation) เป็นวิธีการแปลที่ผู้แปลพยายามที่จะถ่ายทอดความหมายตามบริบทของต้นฉบับให้ผู้อ่านเข้าใจ และสามารถยอมรับได้ ทั้งในด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้

นิวมาร์ค ยังได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแปลไว้ว่า การแปลเชิงอรรถศาสตร์ และการแปลเชิงสื่อสาร เป็นวิธีที่ทำให้การแปลเรื่อง ไม่ว่าจะ เป็นประเภทใดบรรลุตามจุดมุ่งหมายในการแปลได้มากที่สุด นั่นคือมีความถูกต้อง และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่า (accuracy and economy)

ลาร์สัน (Larson, 1984 : 3-23) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการแปลไว้ว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับสู่ฉบับแปล เริ่มจากการเปลี่ยน “form” ของภาษาที่หนึ่งให้เป็น “form” ของภาษาที่สอง โดยที่ยังคงความหมายเดิมเอาไว้เป็นสำคัญ นอกจากนี้ เขากล่าวอีกว่า ในการแปล ผู้แปลต้องศึกษาคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ สถานการณ์ในการสื่อสารนั้นๆ และลักษณะทางวัฒนธรรมของภาษาในต้นฉบับ แล้วจึงวิเคราะห์ต้นฉบับ เพื่อให้เข้าใจความหมาย จากนั้นจึงนำเสนอความหมายเดียวกันกับที่ปรากฏในต้นฉบับ โดยใช้คำศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่เหมาะสมในภาษาฉบับแปล และต้องเป็นไปตามลักษณะทางวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปลด้วย ลาร์สันยังได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับการแปลที่ดีไว้ว่า “ผู้แปลจะประสบผลสำเร็จในงานแปล ก็ต่อเมื่อผู้อ่านไม่ทราบเลยว่ากำลังอ่านงานแปลอยู่ กลับคิดว่ากำลังอ่านข้อเขียนในภาษาของตนเอง เพื่อความรู้และความบันเทิง” (Larson อ้างถึงในปริษา อุรรัตน์, 2540 : 9)

ลาร์สัน แบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. Form-based translation คือ การแปลที่มุ่งเน้นไปที่รูปแบบ ผู้แปลจะพยายามคงรูปแบบในภาษาต้นฉบับเอาไว้ในฉบับแปล หรือที่รู้จักกันในชื่อ Literal translation
2. Meaning-based translation คือ การแปลที่มุ่งเน้นไปที่ความหมาย ผู้แปลจะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อสื่อความหมายตามต้นฉบับ ในรูปแบบที่เป็นธรรมชาติของภาษาฉบับแปล หรือที่เรียกกันว่า Idiomatic translation

จากความเห็นของนักวิชาการข้างต้น จะเห็นได้ว่า นักวิชาการต่างประเทศทั้ง 5 ท่าน นั้น มีแนวคิดในเรื่องการแปลคล้ายๆ กัน คือ จะเน้นที่การรักษาความหมายของต้นฉบับเดิมไว้ให้ได้มากที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะคำนึงถึงภาษาในฉบับแปลด้วยว่า ถ้อยคำหรือข้อความที่แปลมานั้น ต้องเป็นภาษาที่ใช้กันในภาษาฉบับแปลจริงๆ กล่าวคือ ถ้ายทอดความหมายมาจากต้นฉบับแต่รูปแบบการเสนอความหมายนั้น ต้องเป็นรูปแบบในภาษาฉบับแปล

ในส่วนของนักวิชาการไทย มีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอความเห็นไว้คล้ายๆ กับนักวิชาการต่างประเทศในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับ และรูปแบบการเสนอความหมายในฉบับแปลด้วยเช่นกัน ดังเช่น

เชวง จันทรเขตต์ (2528 : 1) มีความเห็นว่า การแปลเป็นทั้งศาสตร์ และศิลปะ ต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ความชัดเจน ความชำนาญในการเลือกใช้คำให้เหมาะสมถูกต้องตามหลักของภาษา วัฒนธรรม กาลเทศะ ต้องใช้ทั้งจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เข้าไปผสมผสานกัน ต้องรู้ภาษาทั้งสอง คือ ภาษาที่เป็นบทต้นฉบับ และภาษาของฉบับแปลเป็นอย่างดี

เชวง (2528 : 141) กล่าวถึงลักษณะหรือแบบของการแปลไว้ว่า มีอยู่หลายวิธี แตกต่างกันไปตามแต่ผู้รู้แต่ละท่านจะกำหนด แต่แบบการแปลที่นิยมและยอมรับกันในปัจจุบันมีอยู่ 2 แบบคือ

1. การแปลแบบตรงตัว (Literal translation) หมายถึง การแปลแบบถือตามตัวอักษร เป็นการแปลที่พยายามรักษาสำนวน วิธีเขียน และรูปแบบของต้นฉบับเอาไว้ให้ได้มากที่สุด
2. การแปลแบบเอาความ (Free translation) หมายถึง การแปลที่เน้นความเข้าใจในความหมายและปฏิกิริยาสนองของผู้รับสารเป็นสำคัญ การแปลแบบนี้อาจมีการลำดับวลี ประโยค หรือกลุ่มประโยค รวมทั้งลำดับความคิดแตกต่างจากต้นฉบับเดิมบ้างก็ได้

ปัญญา บริสุทธิ์ (2537 : 2-5) เห็นว่า การแปล คือ การถ่ายทอดความหมาย แต่นอกเหนือไปจากการรักษาความหมายเดิมไว้แล้ว ยังต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของภาษาที่ใช้ในฉบับแปลอย่างแท้จริงอีกด้วย กล่าวคือ ผู้แปลต้องสามารถจับความหมายโดย “ผละ” ออกจากภาษาในต้นฉบับได้ ดังที่เขาได้กล่าวไว้ใน “ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล” ว่า “...นักแปลต้องมีความสามารถเข้าถึง “ความหมายบริสุทธิ์” ที่ไม่ผูกพันอยู่กับภาษาต่างประเทศนั้น เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความหมายเป็นอีกภาษาหนึ่งได้อย่างเป็นธรรมชาติและได้ความครบถ้วน”

ปัญญา ชังได้กล่าวถึงการแปลประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การแปลตามตัวอักษร (Literal translation) คือ การแปลที่มุ่งเน้นไปที่การถ่ายทอดรูปแบบของต้นฉบับในภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งเป็นการถอดคำศัพท์จากต้นฉบับภาษาเดิม แล้วนำมาเรียบเรียงให้ถูกต้องตามวากยสัมพันธ์ของภาษาใหม่ หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การแปลคำต่อคำ”

2. การแปลแบบเรียบเรียง (Free translation) คือ การแปลที่มุ่งเน้นไปที่การถ่ายทอดสาระสำคัญจากต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านบทแปล โดยมีการปรับเนื้อหา และเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางส่วน เพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเข้าใจสาระดังกล่าวได้โดยสะดวก

นอกจากนี้ ปัญญา ยังมองการแปลทั้งสองประเภทข้างต้น ว่ามีจุดบกพร่องอยู่มาก สำหรับการแปลตามตัวอักษร ถ้าปฏิบัติตามวิธีอย่างเคร่งครัดแล้ว ก็จะกลายเป็นการมุ่งถอดความหมายของคำจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาสาระที่ต้นฉบับต้องการจะสื่อภาษาในบทแปลที่ได้จะเป็นภาษาที่มีลักษณะที่ไม่เป็นธรรมชาติของภาษานั้น ซึ่งมักเรียกกันว่า “ภาษาที่มีกลิ่นนมกลิ่นเนย” ทั้งนี้ บางครั้งการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระในบทแปลนั้นๆ ได้อย่างยิ่ง ส่วนการแปลแบบเรียบเรียงนั้น ถ้าปฏิบัติตามวิธีอย่างเคร่งครัดเช่นกัน ก็จะได้บทแปลที่แตกต่างจากต้นฉบับมาก จนเกือบจะเป็นคนละเรื่องกันได้

สัญญาวิ สายบัว (2538 : 1-9) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแปลไว้ว่า “การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้จากต้นฉบับ และเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการกำหนดคุณภาพงานแปล” จะเห็นได้ว่า สัญญาวิ เน้นเรื่องการรักษาความหมายของต้นฉบับเป็นสำคัญ แต่ก็ชี้ว่า จะไม่เห็นความสำคัญของรูปแบบการเสนอความหมายเลยเสียทีเดียว สัญญาวิ เห็นว่า ในการที่จะรักษาความหมายเดิมไว้ให้มากที่สุดนั้น ผู้แปลอาจจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการเสนอความหมายไปบ้างตามความเหมาะสม เพราะถ้าผู้แปลยึดมั่นอยู่กับรูปแบบการนำเสนอของภาษาต้นฉบับไว้มากเกินไป ก็อาจจะทำให้การสื่อความหมายออกมานั้นสัมฤทธิ์ผลได้ไม่เต็มที่ ภาษาที่ได้ก็จะไม่ไพเราะ ไม่รื่นหู ฟังดูไม่เป็นธรรมชาติกับภาษาฉบับแปล สัญญาวิ (2538 : 23-67) ยังได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของงานแปลว่า คือการทำให้ผู้อ่านงานแปลมีผลตอบสนองต่องานที่เขาอ่านได้เทียบเคียงกับผลตอบสนองที่ผู้อ่านต้นฉบับมี และในการทำให้งานแปลใดๆ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ผู้แปลต้องทำตามขั้นตอนของกระบวนการแปล ดังนี้

1. ศึกษาต้นฉบับ กระทำได้โดย

- อ่านต้นฉบับ เพื่อจับสารทั้งหมดที่ผู้เขียนแสดงไว้ในต้นฉบับ ทั้งในด้านเนื้อหา ความคิด ความหมายแฝงอื่นๆ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน บรรยากาศของตัวบท และรสชาติ

- วิเคราะห์ต้นฉบับ เพื่อจับความหมาย โดยวิเคราะห์ใน 2 ระดับ คือ วิเคราะห์ความหมายทางไวยากรณ์ และวิเคราะห์ความหมายของคำ และสำนวน

- หาข้อมูลเกี่ยวกับต้นฉบับ และผู้เขียนต้นฉบับ โดยศึกษาจากงานเขียนอื่นๆ

2. รับทอดความหมายจากต้นฉบับ โดยการตีความ และจับสารของต้นฉบับ และรับมาเป็นของผู้แปล ซึ่งจะสื่อต่อไปยังผู้อ่านอีกทีหนึ่ง

3. ถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล โดยการประเมินผู้อ่าน และตัดสินใจว่าจะแปลแบบใด ผู้แปล ต้องเลือกสรรคำ รูปประโยค ประเภทของภาษาที่เหมาะสมกับบริบทและการเขียน

4. ทดสอบงานแปล เพื่อดูว่างานแปลชิ้นนั้น จะสร้างผลตอบสนองในตัวผู้อ่านได้ เทียบเคียงกับต้นฉบับหรือไม่ โดยทดสอบในสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

- ความถูกต้องในด้านความหมาย
- ความยากง่ายของระดับภาษา
- ทำนองการเขียน (style) และลักษณะของภาษา (register)

สัญญาวิ ได้แบ่งประเภทของการแปล ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การแปลแบบตรงตัว (Literal translation) คือ การแปลที่พยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิดของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

2. การแปลแบบเอาความ (Free translation) คือ การแปลที่ผู้แปลเลือกใช้รูปแบบของการเสนอความคิดแตกต่างไปจากรูปแบบที่ใช้ในต้นฉบับ และมีการเรียงลำดับความคิดต่างไปจากต้นฉบับ การทำเช่นนี้ก็เพื่อต้องการให้งานแปลนั้น ทำหน้าที่สื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านได้อย่างแน่นอน

ปรีชา อุรรัตน์ (2540 : 1-7) แสดงความเห็นเกี่ยวกับการแปลไว้ว่า ในการแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง ผู้แปลควรคำนึงถึงความหมายของต้นฉบับ มากกว่ารูปแบบการเสนอความหมายที่ปรากฏในต้นฉบับ เพราะถ้าผู้แปลพยายามแปลข้อความใดๆ ในรูปแบบของภาษาต้นฉบับ ข้อความที่แปลออกมานั้น อาจมีความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม หรืออาจจะได้ข้อความในภาษาฉบับแปลที่ไม่สละสลวย ไม่เป็นธรรมชาติ กล่าวคือ ผู้แปลต้องพยายามถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับไปยังภาษาที่สองให้ได้ครบถ้วนบริบูรณ์ โดยอาจจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการเสนอความหมายไปบ้าง เพื่อให้ได้ความหมายครบถ้วนตามต้นฉบับ

ปรีชา แบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การแปลตามความหมาย (Meaning-based translation) เป็นการแปลที่พยายามจะถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับให้เป็นภาษาที่สละสลวยในภาษาที่สอง บางครั้งเราเรียกการแปลชนิดนี้ว่า การแปลอย่างมีสำนวน หรือ Idiomatic translation

2. การแปลแบบคำต่อคำ (Literal translation) เป็นการแปลที่พยายามแปลคำต่อคำ เพื่อคงรูปแบบของภาษาต้นฉบับ จะรักษาสภาพเดิมของต้นฉบับไว้อย่างเคร่งครัด การแปลแบบนี้ปรีชาเห็นว่า จะไม่ช่วยให้เกิดการสื่อความหมายในภาษาที่สองเลย เนื่องจากข้อความที่แปลแล้วไม่เป็นธรรมชาติ และไม่ถูกต้องตามสำนวนการเขียนในภาษาที่สอง ผู้แปลควรจะถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับได้ครบถ้วนและใช้ศัพท์สำนวน โครงสร้าง ได้อย่างสละสลวย เสมือนหนึ่งเป็นงานเขียนในภาษาของตนเอง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งนักวิชาการไทย และต่างประเทศ ต่างก็มีความเห็นในเรื่องของการแปลที่เหมือนกัน คือเห็นว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย กับรูปแบบในการเสนอความหมาย นักแปลจะต้องคำนึงถึงเรื่องการรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับมาเป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องรูปแบบในการเสนอความหมายนั้น ผู้แปลควรปรับรูปแบบให้เข้ากับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล เพื่อที่งานแปลนั้นๆ จะได้รับบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการแปลอย่างแท้จริง นั่นก็คือ ต้องทำให้ผู้อ่านงานแปลมีผลตอบสนองต่องานที่อ่านได้เทียบเคียงกับผลตอบสนองที่ผู้อ่านต้นฉบับมี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนทางภาษา

ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนทางภาษานี้ ผู้วิจัยได้ยึดตามแนวคิดของวิลเลียม แม็คเคย์ และนำแนวคิดเรื่องการปรับบทแปลของเซวง จันทรเขตต์ และสัญญาวิ สายบัวมาเป็นแนวทางในการหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แม็คเคย์ (Mackey, ใน Fishman, 1970 : 569-577) ให้คำจำกัดความของภาวะแทรกซ้อนทางภาษา (Interference) ไว้ว่า “ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา คือ การนำเอาลักษณะต่างๆ ที่เป็นของภาษาหนึ่งมาใช้ขณะพูด หรือเขียนอีกภาษาหนึ่ง”

แม็คเคย์ แบ่งภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ภาวะแทรกซ้อนทางด้านวัฒนธรรม (Cultural interference) เกิดจากความต่างกันของวัฒนธรรมของทั้งสองภาษา เช่น วัฒนธรรมในการกินของชาวตะวันตก ย่อมจะแตกต่างกับวัฒนธรรมการกินของชาวตะวันออก
2. ภาวะแทรกซ้อนทางด้านความหมายของคำ (Semantic interference) เกิดจากความต่างกันทางด้านความหมาย ในแง่ของความหมายตรงและความหมายโดยนัย (หรือความหมายแฝง)
3. ภาวะแทรกซ้อนทางด้านคำศัพท์ (Lexical interference) เกิดจากคำศัพท์โดยตรงศัพท์บางคำ เราไม่สามารถแปลออกมาตรงตัวได้ เพราะอาจจะเป็นคำที่หาคำที่เทียบเคียงในอีกภาษาหนึ่งได้ยาก
4. ภาวะแทรกซ้อนทางด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ (Grammatical interference) เกิดจากความต่างกันของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของแต่ละภาษา
5. ภาวะแทรกซ้อนทางเสียง (Phonological interference) เกิดจากการนำเอาสำเนียงภาษาของภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง

เชวง จันทรเขตต์ (2528 : 167-175) ได้กล่าวถึงเรื่องความต่างกันทั้งด้านภาษา ทักษะ คติ ความรู้ ระบบสังคม และวัฒนธรรมของภาษาสองภาษาว่า เป็นสาเหตุที่ทำให้ขอบเขตของประสบการณ์ของผู้ส่งสารในภาษาค้นฉบับ และผู้รับสารของฉบับแปลห่างไกลกันมาก เชวงได้เสนอวิธีในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยที่ผู้แปลควรปรับแต่งฉบับแปล ให้มีลักษณะเหมาะสมกับขอบเขตของประสบการณ์ของผู้รับสารให้มากที่สุด เชวงยังได้แบ่งการปรับแต่งฉบับแปลออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคำ และระดับโครงสร้าง

การปรับแต่งระดับคำ หมายถึง การปรับแต่งคำ สำนวน หรือโวหาร ซึ่งอาจจะใช้วิธีเดิมคำเพื่อเพิ่มน้ำหนัก หรือเน้นความหมายเพื่อไม่ให้ใจความห้วนเกินไป หรือเสริมให้ได้ใจความ และมีสำนวนเป็นไทยขึ้น

การปรับแต่งระดับคำนี้ อาจทำได้โดย

1. แทรกเข้าไปในคำแปล เช่น ประโยค “*Nature creates, man destroys.*” ถ้าแปลตรงตัวจะได้ว่า “*ธรรมชาติสร้าง มนุษย์ทำลาย*” ซึ่งจะฟังดูห้วน แต่ถ้าเติมคำบางคำเข้าไปบ้าง โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม แต่จะทำให้ประโยคดีขึ้นได้ ดังเช่น

“ธรรมชาติเป็นผู้สร้าง มนุษย์เป็นผู้ทำลาย”

2. เติมคำบอกลักษณะ ประเภท หรือชนิด หน้าคำบางคำที่ไม่มีในภาษาไทย เช่น คำ “*maple*” อาจใช้วิธีทับศัพท์ แล้วเติมคำลักษณะนาม “ต้น” ไว้ข้างหน้า เพื่อให้รู้ว่าเป็นต้นไม้ ใน

การแปลจึงกลายเป็น “คั่นแมเปิด” การเติมคำแบบนี้ อาจจะได้คำที่มีความหมายไม่ชัดเจนนัก เพราะเป็นการอธิบายความแบบสั้นๆ แต่จะไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสะดุดเวลาที่อ่าน

3. เติมคำอธิบายในวงเล็บหลังคำหรือประโยค เพื่ออธิบายถึงความหมายนัยประหวัด หรือความหมายที่ซ่อนอยู่ในประโยคนั้น โดยในการเติมคำในวงเล็บไม่ควรจะยาวนัก เพราะจะทำให้ความคิดของผู้อ่านถูกรบกวน และไม่ต่อเนื่อง

4. เติมคำอธิบายในรูปของเชิงอรรถ

5. เติมความเข้าไปเพื่อจุดประสงค์ของผู้แปลโดยเฉพาะ

6. เติมคำเพื่อให้เหมาะกับวรรณะ และระดับของภาษา ในภาษาอังกฤษ ถ้าใช้แบบภาษามาตรฐาน ไม่ว่าผู้เขียนจะมีฐานันดรศักดิ์อย่างไร จะใช้คำเหมือนกันหมด แต่ในภาษาไทยต้องเลือกใช้คำให้เหมาะกับสถานภาพของแต่ละบุคคล

7. การปรับแต่งโดยวิธีตัดคำ โดยตัดคำที่เห็นว่าไม่เหมาะกับขอบเขตของประสมการณ์ของผู้รับสารของฉบับแปล เช่น คำทักทาย ในภาษาอังกฤษมีทั้ง good morning, good afternoon หรือ good evening หรือคำอำลาที่มี good night ส่วนในภาษาไทยสามารถใช้คำ “สวัสดี” แทนคำทักทายได้ทุกโอกาส หรือคำที่มีความหมายซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็น ก็สามารถตัดทิ้งได้

การปรับแต่งระดับโครงสร้าง หมายถึง การปรับในระดับเสียง โครงสร้างของคำ โครงสร้างของประโยค กลุ่มประโยคหรือย่อหน้า

1. ระดับเสียง คือ การทับศัพท์ชื่อเฉพาะของบุคคล สถานที่ภูมิศาสตร์ สถาบัน และคำต่างๆ ที่ไม่มีคำแปล

2. ระดับโครงสร้างของคำ คือ การเปลี่ยนโครงสร้างของคำให้เหมาะกับสำนวนไทย เช่น คำในภาษาอังกฤษ จะมีการเปลี่ยนรูปไปตามพจน์ กาลหรือชนิดของคำ แต่ในภาษาไทยไม่มีเราก็ต้องปรับแต่งให้เข้ากับสำนวนไทย

3. ระดับโครงสร้างของประโยค วิธีนี้อาจใช้วิธีเปลี่ยนประโยคเป็นวลี เปลี่ยนวลีเป็นประโยค เปลี่ยนวาก หรือเรียงลำดับความหมายของประโยคสลับกัน

4. ระดับโครงสร้างของกลุ่มประโยค ส่วนใหญ่ใช้ในการแปลแบบเอาความ ซึ่งเป็นเรื่องของท่วงทำนองลีลาของผู้แปลแต่ละคน การปรับแต่งโครงสร้างของกลุ่มประโยคนี้ มักใช้คำเชื่อมต่อความให้สอดคล้องกัน หรือมีการสลับใจความเพื่อความกลมกลืนและความสละสลวยของภาษาในฉบับแปล

สัญญาวิ สายบัว (2538 : 74-92) ได้กล่าวไว้ว่า จากการที่ผู้แปลต้องพยายามรักษาความหมายเดิมไว้ให้มากที่สุดนั้น ผู้แปลจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอไปบ้างตามความเหมาะสม

สม โดยผู้แปลอาจจะใช้วิธีปรับบทแปล ซึ่งไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบทแปลให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความพอใจของผู้แปล แต่ทำเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้บทแปลนั้นเข้าใจง่าย และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับความหมายในต้นฉบับ การปรับบทแปลทำได้ 2 ระดับ คือ ระดับคำ และระดับโครงสร้างของภาษา

การปรับบทแปลระดับคำ ใช้ในกรณีที่ไม่มีคำ หรือสำนวนในฉบับแปลที่มีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตรงกับคำ หรือสำนวนในต้นฉบับ เช่น ในภาษาไทยมีทั้งคำว่า ย่า และ ยาย ส่วนในภาษาอังกฤษมีคำว่า “grandmother” เพียงคำเดียว

การปรับบทแปลระดับคำนี้ อาจทำได้โดย

1. การเติมคำอธิบาย โดยอาจเติมลงไปในเรื่องหา หรือใส่คำอธิบายในรูปของเชิงอรรถหรือหมายเหตุ ซึ่งการเติมคำอธิบายลงไปในเรื่องหา นั้น จะดีกว่าการทำเชิงอรรถ เพราะจะไม่ทำให้กระบวนการความคิดของผู้อ่านสะดุด จนทำให้งานแปลเสียรสชาติไป และยังทำให้ฉบับแปลมีความกระชับมากกว่า
2. การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ โดยใช้วลีหรือประโยคที่บอกลักษณะของสิ่งใดๆ มาแทนคำศัพท์นั้น
3. การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า เช่น ในต้นฉบับใช้คำว่า a collie ซึ่งเป็นชื่อพันธุ์สุนัขชนิดหนึ่ง ผู้แปลอาจแปลเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่า คืออาจเป็นเป็น “หมาตัวหนึ่ง”
4. การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ โดยการใส่คำหรือสำนวนที่บอกความสัมพันธ์นั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น
5. การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป กรณีที่ไม่สามารถหาคำ หรือสำนวนในฉบับแปลที่มีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่กล่าวถึงในต้นฉบับได้ และคำนั้นไม่ได้มีความหมายที่สำคัญของต้นฉบับ ผู้แปลสามารถละคำนั้นไว้ได้

การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา ใช้ในกรณีที่ต้องการให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบท และมีลักษณะที่ไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล การปรับระดับโครงสร้างของภาษานี้ สามารถทำได้ 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับเสียง คือ การใช้ตัวอักษรในภาษาฉบับแปลที่แทนเสียงได้ตรง หรือใกล้เคียงกับเสียงของคำในต้นฉบับได้ หรือที่เรียกกันว่า การทับศัพท์

2. ระดับโครงสร้างของคำ คือ การเปลี่ยนโครงสร้างของคำเสียใหม่ให้เหมาะสมและถูกต้องกับไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ

3. ระดับประโยค คือ การปรับโครงสร้างของประโยคเมื่อโครงสร้างของประโยคในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยในหมู่ผู้อ่านฉบับแปล เพื่อป้องกันปัญหาการไม่เข้าใจความหมาย และเพื่อให้ลักษณะภาษาสละสลวย รื่นหู

4. ระดับที่สูงกว่าประโยค คือ การปรับทำนองการเขียน ซึ่งเป็นการเรียงลำดับกลุ่มความคิด (ที่แสดงออกมาในรูปของวลีหรือประโยค) ทำให้ระเบียบวิธีเรียงประโยคในบทแปลแตกต่างไปจากต้นฉบับ

ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา จัดได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งในการแปลเลขที่เดียว เพราะถ้างานแปลใดๆ เกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นแล้ว ภาษาที่ใช้ในงานแปลชิ้นนั้น จะฟังดูไม่ราบรื่น ขาดความสละสลวย และไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้ผู้อ่านสูญเสียประสบการณ์ในการอ่านงานนั้นไปมากพอควร และงานแปลดังกล่าว ก็ยังไม่จัดอยู่ในกลุ่มของงานแปลที่ดี เพราะงานแปลที่ดีนั้นควรจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของงานแปล นั่นคือ ทำให้ผู้อ่านงานแปลมีผลตอบสนองต่องานที่อ่านได้เทียบเคียงกับผลตอบสนองที่ผู้อ่านต้นฉบับมี ส่วนผู้แปลงาน ก็มีอาจถือได้ว่าประสบผลสำเร็จในการแปลงานชิ้นนั้น

สำหรับภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่อาจเกิดขึ้นในการแปลประโยคกรรมวาจกที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นภาวะแทรกซ้อนทางด้านโครงสร้างไวยากรณ์ ที่เกิดจากความแตกต่างกันระหว่าง โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษกับ โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาไทยในประโยคกรรมวาจก ดังนั้น ก่อนที่จะทำการศึกษาดังกล่าวไว้ที่ผู้แปลใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจก เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษานั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องรู้และเข้าใจในเรื่องของประโยคกรรมวาจกอย่างถ่องแท้เสียก่อน ผู้วิจัยได้ค้นคว้าหาข้อมูลในประเด็นดังกล่าว โดยศึกษาจากความคิดเห็นที่ปรากฏอยู่ในงานเขียน และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยคกรรมวาจกของนักวิชาการหลายท่าน ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปในหัวข้อ 2.3 ต่อไป

2.3 การแปลประโยคกรรมวาจก

ปัญหาหนึ่งที่พบอยู่เสมอในการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ได้แก่ ปัญหาในการแปลประโยคกรรมวาจก ทั้งนี้ มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่าน เสนอความคิดเห็นที่เกี่ยวกับประโยคกรรมวาจก และผลการวิเคราะห์การแปลประโยคดังกล่าวไว้ สรุปได้ดังนี้

เชวง จันทระเชตต์ (2528 : 73-74) กล่าวถึงประโยชน์กรรมวาทกว่า นิยมใช้กันมากในภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการพูดถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่าผู้กระทำ โดยอาจเป็นเพราะผู้ถูกกระทำน่าสนใจกว่า หรือเหมาะสมกว่าการที่จะกล่าวถึงผู้กระทำ ในบางกรณีอาจไม่ทราบ หรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่าใครเป็นผู้กระทำ ในการแปลประโยคเหล่านี้เป็นภาษาไทยมักจะก่อให้เกิดปัญหา เพราะในภาษาไทยไม่นิยมใช้คำว่า “ถูก + กริยา” สำหรับการกระทำที่ถือว่าเป็นสิ่งดี ดังนั้น จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปประโยค เพื่อให้ได้ประโยคที่ใช้กันในภาษาไทย โดยอาจจะใช้คำว่า “ได้รับ” แต่ผู้แปลไม่ควรถือเป็นหลักตายตัวว่า ถ้าความหมายไม่ดีให้ใช้ “ถูก” ถ้าความหมายดีให้ใช้ “ได้รับ”

นันทวัน ผลฉาย (2532 : 60-73) ได้วิเคราะห์ประโยชน์กรรมที่ปรากฏในงานแปลทางวิชาการ โดยศึกษาจากหนังสือวิชาการ 2 เล่ม ได้แก่ Education and the Employment Problem in Developing Countries และ Angkor : An Introduction และบทแปลหนังสือทั้ง 2 เล่มข้างต้น อันได้แก่ การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา และนครวัด ตามลำดับ นันทวัน ได้กล่าวถึงประโยชน์กรรมไว้ว่า มีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่

1. ประโยคกรรมแท้ (central or true passives) คือ ประโยคกรรมชนิดที่เป็นคู่สัมพันธ์กันโดยตรง มีทั้งชนิดที่ปรากฏผู้กระทำ และชนิดที่ไม่ปรากฏผู้กระทำ
2. ประโยคกึ่งกรรม (semi-passives) คือ ประโยคที่มีกริยา ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นได้ทั้งกริยา และวิเศษณ์ เช่น be interested, be encouraged
3. ประโยคกรรมไม่แท้ (pseudo-passives) คือ ประโยคที่กริยาช่องที่ 3 จะปรากฏกับกริยาสองกลุ่ม คือ กริยากลุ่มที่ตามด้วยส่วนเสริมประโยคให้สมบูรณ์ ที่เรียกว่า current copula หรือ linking verb เป็นกริยาที่ใช้บอกสภาพ เช่น be, feel, look และกริยาที่ใช้อธิบายเหตุการณ์ อันเนื่องมาจากการกระทำกริยา ที่เรียกว่า resulting copular verb

ประโยชน์กรรมที่มักเป็นปัญหาในการแปล ได้แก่ ประโยคกรรมแท้ ส่วนประโยคกรรมประเภทอื่นๆ จะมีโครงสร้างคล้ายกับภาษาไทย กล่าวคือ ไม่ถ่ายทอดเป็นรูปประโยคกรรม ไม่เอาผู้ถูกกระทำขึ้นต้นประโยค จึงไม่มีปัญหาในการถ่ายทอด

จากผลการวิเคราะห์พบว่า การใช้ประโยชน์กรรมในบทแปลทางวิชาการได้ขยายวงกว้างออกไปจากแต่เดิมที่ผู้แปลมักแปลประโยคกรรมโดยใช้คำว่า “ถูก” และ “โดน” ประกอบคำกริยาอื่น แต่ในบทแปล 2 เล่มนี้ มีการใช้ประโยชน์กรรมในแบบต่างๆ ถึง 6 แบบ ได้แก่

1. แปลโดยใช้คำว่า “ถูก” ช่วยหน้ากริยา เช่น

- The country was divided in two, Cambodia of the land to the north; and Cambodia of the sea to the south.

ประเทศได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กัมพูชาบก ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือ และกัมพูชาน้ำ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้

2. แปลโดยใช้คำว่า “ได้รับ” ตามด้วยนามวลี ซึ่งมักเป็นนามวลีที่ขึ้นต้นด้วย “การ” หรือ “ความ” เช่น

- Their chronology was long confused because only a few of them were dated with any certainty by inscriptions.

การกำหนดอายุโบราณสถานเหล่านี้เป็นเรื่องที่สับสนมาเป็นเวลานานแล้ว เนื่องจากมีโบราณสถานเพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นที่ได้รับการกำหนดอายุอย่างแน่นอนจากศิลาจารึก

3. แปลโดยละประธานซึ่งเป็นผู้กระทำ โดยเสนอเหมือนกับประโยคกรรม คือ ผู้ถูกกระทำ ยังปรากฏในตำแหน่งของประธาน เช่น

- The inverted U-curve has also been observed in Argentina, India, Malaysia, Syria and Venezuela; but in the Philippines the rate of unemployment by education has again been shown to decline monotonically with additional years of schooling.

เส้นกราฟที่เป็นรูปอักษรอุคว่านี้ ยังพบอีกในประเทศอาร์เจนตินา อินเดีย มาเลเซีย ซีเรีย และเวเนซุเอลา แต่ในประเทศฟิลิปปินส์จะพบว่าอัตราการว่างงานของผู้มีการศึกษา จะลดลงอย่างสม่ำเสมอตามจำนวนปีที่เพิ่มขึ้น

4. แปลเป็นประโยคกรตุ คือ นำผู้กระทำมาไว้ในตำแหน่งต้นประโยคแบบภาษาไทย ทั่วๆ ไป เช่น

- According to Buddhist literature, Lake Anavatapta was fed by hot springs and was sacred because of its healing powers.

ตามวรรณกรรมในพุทธศาสนา สระอโนดาตจะมีน้ำพุร้อน หล่อเลี้ยงอยู่เสมอและมีความศักดิ์สิทธิ์ เนื่องจากมีอำนาจในการรักษาโรคได้

5. แปล โดยใช้ประโยคซ้อนมาชานามวลี ซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น

- no words are needed to explain its meaning and for non-economists almost no words suffice.

ไม่มีคำใดที่ต้องมาอธิบายความหมายอีก และสำหรับผู้ที่ไม่ใ้หนัก

เศรษฐศาสตร์ แทบจะไม่มีคำใดที่อธิบายได้อย่างเพียงพอ

6. แปลโดยเลือกการถ่ายทอดโดยตรงตามความหมายของรูปศัพท์ เช่น

- In Hindu cosmology the bridge between men and the gods is represented by a rainbow.

ในความเชื่อเกี่ยวกับจักรวาลของฮินดู สะพานที่เชื่อมระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าคือสายรุ้ง

นั่นทวัน ผลฉาย กล่าวว่า เหตุที่มีการแปลประ โยคกรรมออกเป็นหลายแบบ เป็นเพราะ

1. เดิมภาษาไทยมีประ โยคกรรมอยู่แล้ว แต่มีการใช้ที่จำกัด คือ ใช้ “ถูก” กับความหมายที่ไม่ดีนัก และประธานของประ โยคกรรมมักจะเป็นสิ่งที่มีชีวิต
2. เราปรับรูปแบบประ โยคกรรมของภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยเพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อน ทำให้มีการคัดแปลงถ้อยคำ เพื่อให้ได้ภาษาไทยที่สละสลวยยิ่งขึ้น

นั่นทวัน ผลฉาย ยังให้ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งว่า มีการใช้ประ โยคกรรมในแวดวงวิชาการหรือทางการสูงกว่าในการสนทนาในชีวิตประจำวันมาก และการใช้ประ โยคกรรมในภาษาไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านรูปแบบการใช้และความถี่ในการใช้อีกด้วย

ศิริมา ภิญโญสินวัฒน์ (2533 : 96-102) ได้วิเคราะห์กลวิธีต่างๆ ที่ผู้แปลชาวต่างประเทศใช้ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า มีการใช้กลวิธีที่ต่างกันในการเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาอังกฤษ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทยประเภทต่างๆ ได้แก่ ลักษณะของกริยาในหน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาอังกฤษ และข้อจำกัดทางการสื่อความของนามวลีที่เป็นประธานในหน่วยสร้างภาษาไทย

กลวิธีในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาอังกฤษ แบ่งได้เป็น 2 วิธีใหญ่ๆ คือ การแปลโดยใช้หน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาไทย และการแปลโดยใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่ไม่อยู่ในรูปกรรมวาทก

การแปลโดยใช้หน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาไทย ให้เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาทกภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท เรียงตามความถี่ที่ผู้แปลใช้จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. หน่วยสร้างกรรมวาทจาก “ถูก” ที่มีความหมายไม่ดี ใช้กับกริยาที่มีความหมายไปในทางที่ไม่ดีต่อนามวลีที่เป็นประธานของประโยค เช่นถูกสังหาร... =was murdered...
2. หน่วยสร้างกรรมวาทจาก “ถูก” ที่มีความหมายเป็นกลาง ใช้กับประธานที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต และกริยากรรมวาทที่มีลักษณะเป็นกริยาบอกสถานที่ เช่น เครื่องยนต์ทั้งสองเครื่องนี้จะถูกส่งไปยัง... = The engines will be taken...
3. หน่วยสร้างกรรมวาทจาก “ได้รับ” ใช้กับกริยาที่แสดงความหมายไปในทางที่ดีต่อประธานของประโยค เช่นจะได้รับการปล่อยตัว.... =would be released....
4. หน่วยสร้างกรรมวาทจากกรรมกริยาแปลง ใช้กับกริยาสร้างสรรค์ เช่น...ผลิตโดย... =were produced... และกริยาที่ไม่แสดงผลกระทบต่อนามวลีที่เป็นประธาน เช่นสนับสนุน... =was coordinated...
5. หน่วยสร้างกรรมวาทจาก “เป็น” หน่วยสร้างกรรมวาทจากภาษาอังกฤษที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างประเภทนี้ มักใช้กริยาแสดงการรับรู้ และความเข้าใจ เช่น ...เป็นที่ทราบกันดีว่า..... =have been known....

การแปลโดยใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่ไม่อยู่ในรูปกรรมวาท มีอยู่ 10 ประเภท เรียงตามความถี่ที่ผู้แปลใช้จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. หน่วยสร้างกรรมวาทจากที่สอดคล้องกับหน่วยสร้างกรรมวาทจากภาษาอังกฤษ มักใช้ใน 2 กรณี กรณีแรก ได้แก่ ประโยคที่ปรากฏผู้กระทำ ซึ่งได้แก่นามวลีที่ตามหลังบุพบท “by” เช่น ตำรวจปิดล้อมจตุรศากลางกรุงปรากไว้ = Most of Central Prague was sealed off by police. กรณีที่สอง ได้แก่ ประโยคที่ไม่ปรากฏผู้กระทำ แต่มีกริยาที่แสดงผลกระทบต่อประธาน และเป็นกริยาที่บอกเป็นนัยว่าผู้กระทำเป็นใคร เช่น ฝ่ายรัฐบาลจับตัวนักแม่นปืนได้ 3 คน = Three of the snipers were arrested....
2. หน่วยสร้างกรรมกริยา ใช้กับกริยาที่แสดงสภาพ เช่นบาดเจ็บ.... =have been injured....
3. หน่วยสร้าง “มี” บอกความคงอยู่ตามด้วยประโยค ใช้กับประธานที่ไม่ชี้เฉพาะ (-definite) และไม่คลุมทั่ว (-generic) และกริยาที่แสดงผลกระทบที่ไม่ดีต่อประธาน เช่น มีชาวเมือง 17 คนเสียชีวิต = Seventeen local people were killed....
4. หน่วยสร้างกรรมวาทจากที่ไม่สอดคล้องกับหน่วยสร้างกรรมวาทจากภาษาอังกฤษ เช่นทำพิธีสาบานตน..... =was sworn in.....
5. หน่วยสร้าง “มี” บอกความคงอยู่ตามด้วยนามวลีที่เทียบเท่ากับกริยากรรมวาทจากภาษาอังกฤษ มักจะเป็นกริยาที่เสนอข้อมูล เช่น ได้มีการระบุชื่อศพผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอีก 16 ศพ =

...16 more victims were identified. และกริยาที่ไม่แสดงผลกระทบ เช่น ได้มีการเช่าชุดไปแล้วกว่า 100 ชุด เพื่อการนี้ = ...over 100 dresses have been rented out for the event.

6. หน่วยสร้างไว้ประธาน มักใช้กับกริยาแสดงการรับรู้และความเข้าใจ เช่น คาดว่าการแข่งขันจะสิ้นสุดลงภายในสัปดาห์นี้ = The teams are expected to return this weekend.

7. หน่วยสร้าง “มี” บอกกรรมสิทธิ์ หรือความเป็นเจ้าของ เช่น การตัดสินใจของเขามีพื้นฐานมาจากการยืนยันของนายนอร์ท... = ...his decision was based on North's insistence..

8. หน่วยสร้าง “ได้รับ” ที่ไม่อยู่ในรูปกรรมวาจก ใช้กับกริยาที่ไม่แสดงผลกระทบ โดยที่กรรมของกริยา “ได้รับ” จะเป็นกริยากรรมวาจกภาษาอังกฤษ และประธานของประโยคจะเป็นผู้รับการกระทำนั้นๆ เช่นได้รับรางวัล = ...were awarded...

9. หน่วยสร้าง “เป็น” ที่ไม่อยู่ในรูปกรรมวาจก ใช้กับกริยาที่ไม่แสดงผลกระทบ โดยที่กรรมของกริยา “เป็น” จะมีความเท่าเทียมกับประธานของประโยค เช่น การจุดประทัดเป็นสิ่งต้องห้าม.... = The use of firecrackers is prohibited...

10. หน่วยสร้าง “อยู่” ใช้กับกริยาที่แสดงผลกระทบต่อประธาน โดยที่นามวลีที่ตามหลัง “อยู่” จะเทียบเท่ากับกริยากรรมวาจกภาษาอังกฤษ และแสดงให้เห็นสภาพหรือลักษณะของประธานในประโยค เช่น โรงกลั่นน้ำมันทั่วเม็กซิโกกำลังอยู่ในภาวะอัมพาต = Oil refinery operations across Mexico were crippled.....

อาจสรุปได้ว่า การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษในข่าวต่างประเทศนั้น ผู้แปลมักจะใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่ไม่อยู่ในรูปกรรมวาจก มากกว่าหน่วยสร้างกรรมวาจก นอกจากนี้ สิริมา ภิญโญสินวัฒน์ ยังได้กล่าวสรุปในตอนท้ายไว้ว่า การใช้กลวิธีต่างๆ ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษนั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้แปลจะต้องคำนึงถึง ก็คือการใช้ภาษา ทั้งภาษาต้นฉบับ และภาษาเป้าหมาย

อารีรัตน์ คุณดี (2533 : 59-68) ได้วิเคราะห์ประโยคกรรมในงานแปลข่าวต่างประเทศที่เสนอทางสื่อมวลชนโทรทัศน์ จากผลการวิเคราะห์ อารีรัตน์ได้แบ่งวิธีการแปลประโยคกรรมเป็น 6 แบบ คือ

1. ประโยคกรรมที่ใช้คำว่า “ถูก” หรือ “ได้รับ” เช่น

- Some of its resident worry that its atmosphere will be ruined.

ชาวเมืองวิตกกังวลว่า บรรยากาศของเมืองนี้ จะถูกทำลาย

2. ประโยคกรรมที่ใช้คำกริยา “ได้รับ” ประกอบนามวลี ซึ่งแปลงมาจากหน่วยกริยาโดยใช้ “การ” นำหน้ากริยาเดิมเป็น “ได้รับ + การ + กริยา” เช่น

- Dukakis denied rumours he'd been treated for depression.

ดูคากิสปฏิเสธข่าวลือที่ว่า เขาเคยได้รับการรักษาทางแพทย์เกี่ยวกับอาการวิตกกังวล

3. ประโยคกรรมที่ใช้คำกริยา “มี” นำหน้านามวลี ซึ่งแปลงมาจากหน่วยกริยา โดยใช้ “การ” นำหน้ากริยาเดิม เช่น

- Agreement for the provision of foreign aid has already been reached with the six members of Asean.

นอกจากนี้แล้วยังมีการบรรลุถึงข้อตกลงชั่วคราวในเรื่อง การให้ความช่วยเหลือจากต่างชาติ

4. ประโยคกรรมที่ใช้คำกริยา “มี” นำหน้านามซึ่งเป็นประธานของประโยค เช่น

- Three people have been killed and another five injured in a building site accident in the capital Brisbane.

มีผู้เสียชีวิต 3 คน และอีก 5 คน ได้รับความเจ็บเมื่อเกิดอุบัติเหตุในเขตก่อสร้างตึกแห่งหนึ่งในเมืองบริสเบน

5. ประโยคกรรมในรูปของประโยคกรรตุ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนประธาน หรือการละประธาน เช่น

- Twenty-seven crewmen aboard a Greek freighter were rescued by helicopter.

เมื่อวานนี้ เฮลิคอปเตอร์ของกองทัพแคนาดา ได้ช่วยชีวิตลูกเรือ 27 คน จากเรือสินค้าของกรีซ

6. ประโยคกรรมที่ละประธานซึ่งเป็นผู้กระทำ ซึ่งโครงสร้างผิวจะคล้ายเป็นประโยคกรรตุ และประธานที่ปรากฏรูปนั้น คือ ผู้ถูกกระทำ ประโยคลักษณะนี้มักใช้คำกริยา “คาดว่า” “เป็นที่” เช่น

- Soviet leader Mikhael Gorbachev is expected to visit China in 1989.

นายมิกคาเอล กอร์บาชอฟ ผู้นำสหภาพโซเวียตนั้น คาดว่าจะเดินทางมาเยือน สาธารณรัฐประชาชนจีนในปีหน้านี้

จากการแปลประโยคกรรมข้างต้น จะเห็นว่าการจำแนกการแปลประโยคกรรมในภาษาไทยมีหลายแบบ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก

1. เดิมภาษาไทยมีประโยคกรรมใช้อยู่แล้ว แต่มีข้อจำกัด เช่น การใช้ “ถูก” หน้ากริยา และมักใช้กับความหมายในทางลบ แต่ต่อมาได้ขยายวงกว้างออกไป โดยนำไปใช้กับความหมายในทางบวกด้วย
2. ภาษาไทยรับเอารูปแบบประโยคกรรมในภาษาอังกฤษมาใช้โดยทั่วไป แม้จะไม่ใช่ว่าแปลก็ตาม

อารีรัตน์ อุณดี กล่าวสรุปผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ว่า ในการแปลเรายังคงรักษาโครงสร้างเดิมเอาไว้อยู่มาก กล่าวคือ ผู้กระทำจะอยู่หน้ากริยา และใช้กริยาช่วยแสดงกรรม (“ถูก” และ “ได้รับ”) มาประกอบกริยา แต่ถ้าประโยคใดที่ไม่สามารถรักษาโครงสร้างเดิมไว้ได้ ผู้แปลก็จะปรับเปลี่ยนเป็นภาษาไทยแปลที่มีลักษณะแตกต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น การปรับเปลี่ยนหน่วยกริยาเป็นนามวลี

ดวงตา สุพล (2535 : 67-68) กล่าวว่า ปัญหาในการแปลประโยคกรรมอาจเป็นปัญหาในการแปลระดับความหมายของคำ (semantics) ในภาษาอังกฤษนิยมใช้รูปประโยคแบบกรรมวากกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าประธานของประโยคไม่ได้มีการระบุไว้ชัดเจนแน่นอน ส่วนในภาษาไทย นิยมใช้กริยาในรูปกรรมวาก (active voice) มากกว่ากรรมวาก และไม่นิยมใช้คำว่า “ถูก” แทนกรรมวากตลอดเวลา โดยคำว่า “ถูก” นั้นมักจะใช้ในประโยคที่มีความหมายไม่ค่อยดีนัก

ปรีชา อุณรัตน์ (2540 : 30-31) กล่าวถึงการใช้โครงสร้างกรรมวาก (passive construction) ในภาษาอังกฤษว่า เราใช้ประโยครูปแบบนี้ใน 3 กรณี คือ กรณีที่ต้องการบอกให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อจะเล่าถึงเรื่องรถที่หายไ่มักใช้ประโยคในรูป passive มากกว่า active กรณีที่สองก็เมื่อต้องการแสดงถึงสิ่งที่ได้รับผลกระทบ หรืออิทธิพล ส่วนในกรณีสุดท้ายเราใช้โครงสร้างกรรมวาก เพื่อให้ได้ใช้ third person ตลอดทั้งข้อความ ในการแปลโครงสร้างกรรมวากเป็นภาษาไทยนั้น ปรีชาเห็นว่าผู้แปลต้องคำนึงถึงความหมายของประโยคเป็นสำคัญ ว่าประโยคนั้นๆ มีความหมายที่สื่อถึงความไม่พึงพอใจหรือไม่ ถ้าเป็นข้อความทั่วไป เวลาแปลเป็นภาษาไทย ควรเปลี่ยนเป็นประโยค active และกล่าวถึงผู้ทำกริยานั้นๆ ทั้งนี้ ผู้แปลควรพิจารณาถึงใจความทั้งหมดเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

กฤษฎา นาคี (2543 : 50-53, 113) ได้วิเคราะห์กลวิธีในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาและวัฒนธรรมในการแปลบทภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษแบบอเมริกันเป็นภาษาไทย ผล

การวิเคราะห์พบว่า กลวิธีหนึ่งที่ถูกเปลี่ยนใช้ในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนที่ปรากฏในโครงสร้างไวยากรณ์ ได้แก่ การเปลี่ยนวาก โดยเปลี่ยนจากกรรมวาก (passive voice) เป็นกรรตุวาก (active voice) ในภาษาอังกฤษ นิยมใช้กริยาในรูปกรรมวากกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าประธานของประโยคไม่ได้มีการระบุไว้อย่างแน่นอน แต่ในภาษาไทย มักใช้กริยาในรูปกรรมวากในประโยคที่มีความหมายในแง่ลบเป็นส่วนใหญ่ เช่น “เด็กถูกตี” “เชอโดนทำร้าย” และ “เขาถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต” ผู้แปลจึงควรตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างการใช้วากในภาษาอังกฤษและภาษาไทย เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อน ผู้แปลควรระมัดระวังในการใช้ภาษาให้ถูกต้องตรงตามแบบแผนของภาษานั้นๆ และไม่ควรรนำหลักการของภาษาหนึ่งเข้ามาปะปน กับหลักการของอีกภาษาหนึ่ง เช่น ในกรณีแปลภาษาอังกฤษที่มีความหมายในแง่ดี ก็ควรหลีกเลี่ยงกรรมวาก โดยหันมาใช้กรรตุวากแทน ดังเช่นประโยค

I was covered with blood.

เห็นเลือดเปโระเต็มตัว...

จากประโยคข้างต้น ถ้าแปลตรงตัวเป็นกรรมวาก จะได้ว่า “ผมถูกปกคลุมด้วยเลือด” ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนแล้ว ยังจะทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความสับสนในการทำ ความเข้าใจความหมายอีกด้วย

กฤตยา นาที ได้กล่าวสรุปผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ว่า การเปลี่ยนวากจากกรรมวาก เป็นกรรตุวาก จะช่วยให้บทแปลในภาษาไทยมีความสละสลวย เป็นธรรมชาติ และถูกต้องตรงตามหลักภาษาไทย ซึ่งในภาษาไทยนิยมใช้กรรมวากในประโยคที่มีความหมายในแง่ลบเป็นส่วนใหญ่ โดยมีคำว่า “ถูก” และ “โดน” เป็นเครื่องชี้ว่า ประธานของประโยคเป็นผู้ถูกกระทำอาการนั้นๆ ซึ่งตรงข้ามกับไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษที่ใช้กรรมวากจะครอบคลุมได้ทุกสถานการณ์ ดังนั้น การเปลี่ยนกรรมวาก เป็นกรรตุวาก จึงนับเป็นกลวิธีที่ถูกเลือกใช้ให้เหมาะสมกับโครงสร้างไวยากรณ์ในภาษาไทย

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint, 1983 อ้างถึงในศิริมา ภิญญูสินวัฒน์, 2533 : 14-18) ได้วิเคราะห์หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวากภาษาอังกฤษ โดยรวบรวมข้อมูลจากบทความทางวิชาการ 3 บทความที่มีต้นฉบับภาษาอังกฤษและบทแปลเป็นภาษาไทย ผลการวิเคราะห์พบว่า มีรูปประโยคภาษาไทย 10 รูปแบบ ที่ใช้ในการแปลหน่วยสร้างกรรมวากภาษาอังกฤษ โดยเรียงลำดับจากโครงสร้างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับหน่วยสร้างกรรมวากภาษาอังกฤษมากที่สุด ไปจนถึงน้อยที่สุด ซึ่งได้แก่

1. หน่วยสร้าง “ถูก” ที่ใช้ในความหมายที่ไม่ดี
2. หน่วยสร้าง “ได้รับ” ที่ใช้ในความหมายที่ดี
3. หน่วยสร้างที่ใช้กรรมกริยาแปลง
4. หน่วยสร้างที่ใช้กริยา “เป็น” (be passive) ตามด้วยนามวลี
5. หน่วยสร้างที่แสดงสถานที่ โดยใช้กริยาแสดงสถานที่ “อยู่”
6. หน่วยสร้างที่ใช้กรรมกริยา
7. หน่วยสร้างที่ใช้กริยา “มี” ตามด้วยนามวลี
8. หน่วยสร้างที่ใช้กริยา “มี” และไม่ปรากฏประธานหน้าประโยค หน่วยสร้างนี้จะขึ้นต้นประโยคด้วยกริยา “มี” ตามด้วยนามวลี
9. หน่วยสร้างที่เทียบเท่าในการตีความ
10. ประโยคที่ใช้รูปหน่วยสร้างกรรตุจาก ได้แก่ หน่วยสร้างที่นำประธานซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำในหน่วยสร้างกรรมาจกภาษาอังกฤษ มาเป็นกรรมของประโยคภาษาไทย และนำคำนามที่เป็นผู้กระทำในต้นฉบับ มาเป็นประธาน

จากผลการวิเคราะห์ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ พบว่ามีปัจจัย 4 ประการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทยดังกล่าวข้างต้น ในการแปลหน่วยสร้างกรรมาจกภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. การที่หน่วยสร้างกรรมาจกภาษาอังกฤษมีการใช้หลายลักษณะ ทำให้ผู้แปลเลือกใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่าได้หลายประเภท
2. อิทธิพลของเนื้อหาของบทความและประเภทของผู้อ่าน
3. ความแตกต่างในเรื่องของเวลาที่ผู้แปลเขียนบทความนั้น
4. ข้อจำกัดทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมาย

หลังจากที่ได้ศึกษา ทบทวนผลงานที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว ก่อนที่จะเริ่มศึกษากลวิธีการแปลประโยคกรรมาจกของ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” ผู้วิจัยขอกล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ดังรายละเอียดที่จะกล่าวถึงในบทต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบและแยกประเภทข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนสุดท้าย สรุปผลการวิเคราะห์ ดังมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนแรกของวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทั้งเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ 3 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการแปล แนวคิดเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการแปลประโยคกรรมวาจก

3.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแปล

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ทั้งนักวิชาการต่างประเทศ และนักวิชาการไทย เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่แนวคิดของ ยูจิน ไนคา เจ.ซี.แคทפורด์ แคทเธอริน บาร์นเวลล์ ปีเตอร์ นิวมาร์ค มิลเครด ลาร์สัน เซวง จันทรเขตต์ ปัญญา บริสุทธิ์ สัตยฉวี สายบัว และปรีชา อุรรัตน์ โดยการศึกษาจะมุ่งเน้นไปที่ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการแปล และประเภทต่างๆ ของการแปลตามที่นักวิชาการแต่ละท่านได้แบ่งไว้

3.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนทางภาษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของวิลเลียม แม็คเคย์ เซวง จันทรเขตต์ และสัตยฉวี สายบัว และยึดเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นไปที่คำจำกัดความ ระดับต่างๆ ของภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และการหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษาโดยการปรับบทแปล

3.1.3 การแปลประโยคกรรมวาจก

ผู้วิจัยได้ศึกษาการแปลประโยคกรรมวาจก จากความคิดเห็นของนักวิชาการไทยหลายท่านที่เสนอผ่านข้อเขียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลประโยคกรรมวาจกของท่านเหล่านั้น ซึ่งได้แก่ เซวง จันทรเขตต์ นันทวัน ผลฉาย ศิริมา ภิญญสุนิวัฒน์ อารีรัตน์ ฤทธิดวงตา สุพล ปรีชา อุรรัตน์ กฤตยา นาฬิ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนต่อมาหลังจากได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้แล้ว ก็ถึงขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้เรียงลำดับการทำงานดังนี้

3.2.1 อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษ และบทแปลภาษาไทยของนวนิยายทั้ง 3 เรื่องที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ การอ่านรอบแรก จะอ่านต้นฉบับก่อน แล้วจึงอ่านฉบับแปล เพื่อให้ทราบเนื้อเรื่องคร่าวๆ โดยที่ยังไม่นำต้นฉบับกับฉบับแปลมาเทียบเคียงความหมายกัน

3.2.2 อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษอีกครั้งอย่างละเอียด โดยการอ่านครั้งนี้ จะเก็บรวบรวมข้อมูลประโยคกรรมวากที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับภาษาอังกฤษ

การเก็บข้อมูล จะมีข้อจำกัดดังนี้

1. คัดเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยคกรรมแท้ ตามความหมายที่ นันทวัน ผลฉาย (2532 : 61) กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง “ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ” ว่า “ประโยคกรรมแท้ (central or true passive) คือ ประโยคกรรมชนิดที่เป็นคู่สัมพันธ์กันโดยตรง มีทั้งชนิดที่ปรากฏผู้กระทำ และชนิดที่ไม่ปรากฏผู้กระทำ”

2. การคัดเลือกข้อมูลจะดูทั้งรูปและความหมายของประโยคนั้นๆ บางประโยคมีรูปเป็นกรรมวาก (Verb to be + V_3) แต่ความหมายไม่ใช่กรรมวาก จึงต้องดูที่ความหมายด้วย ถ้าไม่แน่ใจว่าคำนั้นๆ ทำหน้าที่เป็นกรรมวากในประโยคหรือไม่ ก็จะตรวจสอบกับพจนานุกรมภาษาอังกฤษ เพื่อให้แน่ใจว่าประโยคดังกล่าวเป็นประโยคกรรมวาก ไม่ใช่มีรูปเป็นกรรมวาก แต่ความหมายไม่ใช่กรรมวาก

3. คัดเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยคกรรมวากที่มีรูปสมบูรณ์ กล่าวคือ มี Verb to be + V_3 เท่านั้น ถ้าประโยคไหนละ Verb to be ไว้ จะไม่นับรวมเข้าเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แม้ว่า ความหมายของประโยคนั้น จะเป็นความหมายในลักษณะที่เป็นกรรมวากก็ตาม

3.2.3 เปรียบเทียบข้อมูลที่รวบรวมได้ กับบทแปลภาษาไทย

3.2.4 จัดเก็บข้อมูลจากข้อ 3.2.2 และ 3.2.3 ในรูปของบัตรข้อมูล บัตรละ 1 ชุดข้อมูล ซึ่งจะประกอบไปด้วย ประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษ และบทแปลภาษาไทย พร้อมทั้งระบุอักษรย่อของชื่อผู้เขียน/ผู้แปล และเลขหน้าหนังสือ เพื่อสะดวกในการแยกประเภทข้อมูล ดังตัวอย่าง

R.11 - Within a month he was not only doing the darkroom work for two of the staff photographers, but also was allowed to shoot simple projects himself.

- บ.11 - หลังจากเวลาผ่านไปเพียงเดือนเดียว เขาไม่เพียงแต่จะต้องทำงานอยู่ในห้องมืดสำหรับช่างภาพทหารสองคนที่เขาเป็น ผู้ช่วยอยู่เท่านั้น แต่ยังได้รับอนุญาตให้ถ่ายภาพต่างๆ บางอย่างด้วยตัวเองอีกด้วย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักแปลทั้ง 3 ท่านดังกล่าว ได้ข้อมูลการแปลประโยคกรรมวาจกของ “นิตา” จำนวนทั้งสิ้น 750 ข้อมูล ข้อมูลการแปลประโยคกรรมวาจกของ “บุญญรัตน์” จำนวนทั้งสิ้น 112 ข้อมูล และข้อมูลการแปลประโยคกรรมวาจกของ “ว.วินิจัยกุล” จำนวนทั้งสิ้น 207 ข้อมูล

3.3 การตรวจสอบและแยกประเภทข้อมูล

หลังจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากต้นฉบับ และฉบับแปลแล้ว ก่อนที่จะลงมือวิเคราะห์ข้อมูล ต้องผ่านขั้นตอนการตรวจสอบ และแยกประเภทข้อมูลเสียก่อน เพื่อให้แน่ใจว่าผลการวิจัยที่ได้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาอย่างถูกต้องและครบถ้วน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมด ว่าได้รวบรวมประโยคกรรมวาจกที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาอังกฤษมาครบถ้วน ถูกต้องหรือไม่ และตรวจสอบบทแปลภาษาไทยที่นำมาเทียบเคียงกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ ว่าได้เก็บรวบรวมมาครบถ้วน และถูกต้องหรือไม่

3.3.2 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมด มาจัดเป็นหมวดหมู่ ตามวิธีการแปลที่นักแปลแต่ละท่านใช้ โดยนำแนวคิดของ ศิริมา ภิญโญสินวิวัฒน์ (2533 : 96) ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษในข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียมมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจำแนกข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบกับการวิเคราะห์วิธีการแปลของนักแปลแต่ละท่าน ผู้วิจัยจึงได้จำแนกข้อมูลออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ที่แปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย
2. ประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ที่แปลเป็นประโยคกรรตุวาจกภาษาไทย
3. ประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ที่ไม่แปลเป็นประโยคภาษาไทย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 นำข้อมูลที่ได้หลังจากจัดหมวดหมู่ ตามวิธีการในข้อ 3.3.2 มาวิเคราะห์ถึงกลวิธีการแปลที่นักแปลแต่ละท่านใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจก เรียบเรียงให้เป็นข้อๆ อย่างชัดเจน ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ความหมายของแต่ละประโยคด้วยว่า เป็นประโยคที่มีความหมายไปในทิศทางใด มีความหมายค่อนข้างไปในทางดี หรือไม่ดี เหตุที่ต้องวิเคราะห์ถึงความหมายของประโยคด้วยนั้น เพราะความหมาย อาจเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้กลวิธีการแปลอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้แปล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าความหมายของประโยคแต่ละประโยคไว้ว่า ถ้ากริยาในประโยค ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้ถูกกระทำในประโยค จะถือว่าประโยคนั้นเป็นประโยคที่มีความหมายไปในทางที่ดี ถ้ากริยาในประโยคส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำในประโยค จะถือว่าประโยคนั้นเป็นประโยคที่มีความหมายไปในทางที่ไม่ดี แต่ถ้ากริยาในประโยคไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกใดๆ กับผู้ถูกกระทำ จะถือว่าประโยคนั้นมีความหมายเป็นกลาง

3.4.2 นำข้อมูลที่แยกไว้ตามกลวิธีของนักแปลแต่ละท่าน มาเปรียบเทียบความแตกต่างในการแปลของนักแปลทั้ง 3 ท่าน โดยเน้นไปที่

3.4.2.1 กลวิธีในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจก ซึ่งพบว่านักแปลทั้งสามท่านใช้การปรับบทแปล เข้ามาช่วยในการแปล โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การปรับบทแปลระดับคำ และการปรับบทแปลระดับประโยค การวิเคราะห์ในเรื่องของการปรับบทแปลนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ เซวง จันทรเขตต์ (2528) และ สัจฉลวี สายบัว (2538) มาประกอบการวิเคราะห์

3.4.2.2 ความถี่ในการใช้กลวิธีในการแปลประโยคกรรมวาจก และกลวิธีในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ผู้วิจัยจะนำเสนอความถี่ดังกล่าวในรูปแบบตาราง

3.5 สรุปผลการวิเคราะห์

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกที่นักแปลใช้ในงานแปล และ
กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาจก ซึ่งนำเสนอไว้ในบทที่
4 และ 5

3.5.2 อภิปรายผลการวิจัย

กล่าวถึงลักษณะเฉพาะตัวในการแปลประโยคกรรมวาจกของนักแปลแต่ละท่าน
ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

3.5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในบทที่ 4 ซึ่งเป็นบทต่อไป ผู้วิจัยจะเสนอผลที่ได้จากการศึกษางานแปลของ
“นิตา” “บุญฉวีรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” ตามลำดับ

บทที่ 4

กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจก โดยการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา

การวิเคราะห์การหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาจกของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมและตรวจสอบตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 มาจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามกลวิธีการแปลที่นักแปลแต่ละท่านใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจก โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ ศิริมา ภิญโญสินวัฒน์ (2533 : 96) ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษในข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียมที่ว่า การแปลหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ แบ่งได้เป็น 2 วิธีใหญ่ๆ คือ การแปลโดยใช้หน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาไทย และการแปลโดยใช้หน่วยสร้างภาษาไทยที่ไม่อยู่ในรูปกรรมวาจก มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจำแนกข้อมูล ประกอบกับการวิเคราะห์วิธีการแปลของนักแปลแต่ละท่านในครั้งนี้

จากการศึกษาวิธีการแปลของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ผู้วิจัยจำแนกกลวิธีที่นักแปลทั้ง 3 ท่านใช้ในการแปลได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย
2. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคตรวจวาจกภาษาไทย
3. การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

การจำแนกข้อมูลตามกลวิธีที่นักแปลทั้ง 3 ท่านใช้สองข้อแรก ผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากแนวคิดของศิริมา ภิญโญสินวัฒน์ ส่วนข้อสุดท้ายนั้น ผู้วิจัยได้เพิ่มขึ้นมาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ กลวิธีการแปล 3 ประเภทข้างต้น ยังได้แบ่งออกเป็นประเภทย่อยๆ อีกตามวิธีการแปลของนักแปลแต่ละท่าน ดังจะกล่าวโดยละเอียด ต่อไปนี้

4.1 กลวิธีการแปลของ “นิตา”

จากการศึกษางานแปลของ “นิตา” ผู้วิจัยพบว่า “นิตา” ได้เลือกใช้กลวิธีต่างๆ ในการแปลประโยคกรรมวาจก เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ดังนี้

4.1.1 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย

ปัญหาหนึ่งที่นักแปลทุกท่านมักจะพบขณะทำงานแปล ได้แก่ ปัญหาเรื่องรูปแบบการเสนอความหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งที่ยากสำหรับนักแปลก็คือ การที่จะต้องคงรูปแบบของภาษาต้นฉบับเอาไว้พร้อมๆ กับรักษาความหมายเดิม แต่ถ้านักแปลท่านใดสามารถแปลงานออกมา โดยสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง และสละสลวย ด้วยการคงรูปแบบของภาษาต้นฉบับ และรักษาความหมายเดิมไว้ได้อย่างครบถ้วน ก็ถือได้ว่า นักแปลท่านนั้นสามารถสร้างสรรค์งานแปลได้อย่างมีคุณภาพ จากการศึกษางานแปลของ “นิตา” ผู้วิจัยพบว่า ในบางกรณี “นิตา” พยายามรักษารูปแบบเดิมของภาษาต้นฉบับพร้อมๆ กับรักษาความหมายเดิมไว้ ดังนั้น ผลงานที่ออกมาจึงน่าอ่าน เพราะมีความสละสลวย และใช้ภาษาได้สอดคล้องกับลักษณะอันเป็นธรรมชาติของภาษาที่แปล ซึ่ง “นิตา” ได้เลือกใช้กลวิธีในการแปล ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 การละคำแสดงกรรมวาจก

“นิตา” ใช้วิธีการละคำแสดงกรรมวาจก กับประโยคที่มีความหมายเป็นกลาง ประโยคดังกล่าวมักเป็นประโยคที่บอกเล่าข้อมูล หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่ “นิตา” จะคงรูปแบบในภาษาต้นฉบับเอาไว้ คือ ผู้ถูกกระทำจะยังปรากฏอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

V.62 It was clear that I *was not included* in the edict of
cxcommunication.

น.100 เห็นชัดว่าฉัน *ไม่ได้รวมอยู่* ในข่าวที่ทางโรงเรียนไม่เต็มใจรับ
กลับไปศึกษาต่อ

ตัวอย่างที่ 2

V.312 It **was kept** in state in the little house in the grounds that was the Great Khansamah's home.

น.542 ร่างกายอันน่าเวทนานั้น**บรรจุอยู่**ในโรงไม้เล็กๆ แล้วนำไปฝังไว้ใต้พื้นดินภายในบริเวณสวนอันกว้างใหญ่ในเขตบ้านของข่าน ซาม่าห์ผู้ยิ่งใหญ่ตนเอง

จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 “นิดา” ใช้โครงสร้างประโยคเช่นเดียวกับที่ปรากฏในต้นฉบับ และละผู้กระทำไว้เช่นเดียวกับต้นฉบับ จะเห็นได้ว่า “นิดา” พยายามคงรูปแบบของต้นฉบับเอาไว้ โดยที่ยังคงรักษาความหมายไว้ได้อย่างครบถ้วน และประโยคแปลที่ได้ก็ไม่มีลักษณะผิดแต่ประการใด

4.1.1.2 การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี

การแปลประโยคกรรมจากด้วยวิธีนี้ “นิดา” จะใช้กับประโยคกรรมจากที่มีความหมายในทางที่ดี หรือค่อนข้างไปในทางที่ดี ซึ่งจะสอดคล้องกับคำกล่าวของศิริมา ภิญโญสินวัฒน์ (2533 : 40) ที่กล่าวถึงการใช้หน่วยสร้างกรรมจาก “ได้รับ” ว่าข้อมูลทั้งหมดที่ปรากฏในหน่วยสร้างกรรมจากนี้ แสดงความหมายไปในทางที่ดี หรือเป็นกลาง นอกจากนี้ ศิริมายังได้แบ่งลักษณะหน่วยสร้างนี้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ หน่วยสร้างกรรมจาก “ได้รับ” ตามด้วยอกรรมกริยาแปลง และหน่วยสร้างกรรมจาก “ได้รับ” ตามด้วยนามวลีที่ประกอบด้วยคำนำหน้านาม “การ” หรือ “ความ” กับอกรรมกริยา ซึ่งลักษณะหน่วยสร้างทั้งสองลักษณะนี้ ก็ตรงกับที่ผู้วิจัยพบในงานแปลของ “นิดา” ด้วยเช่นกัน คือ นำคำ “ได้รับ” ไว้หน้าคำกริยา หรือไว้หน้าคำนาม หรือนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยานั้นๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3

V.10 as I began to grow older I **was invited** to have tea now and then with Miss Lavinia.

น.16 ...แต่เมื่ออายุมากขึ้น ฉันก็**ได้รับเชิญ**ให้ไปร่วมดื่มชากับมิสลาเวเนียผู้สูงศักดิ์อยู่เนืองๆ

ตัวอย่างที่ 4

V.151 I shall tell the church committee that permission *has been granted* in the usual way.

น.249 จะได้รับกลับไปบอกกรรมการ โบสถ์ว่า*ได้รับอนุญาต*จากคุณแล้ว

จากตัวอย่างที่ 3 และ 4 “นิดา” นำคำ “ได้รับ” วางไว้หน้ากริยาที่มีความหมายก่อนไปในทางที่ดี โดยที่ในตัวอย่างที่ 3 “นิดา” ละผู้กระทำไว้เช่นเดียวกับในต้นฉบับ แต่ในตัวอย่างที่ 4 “นิดา” นำผู้กระทำที่ละเอาไว้ในต้นฉบับ แต่สามารถรู้ได้จากบริบทว่าใครเป็นผู้กระทำ มาใส่ไว้ในฉบับแปลด้วย ส่วนในตัวอย่างที่ 5, 6, 7 และ 8 เป็นการใช้คำ “ได้รับ” หน้าคำนาม หรือนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยา ดังนี้

ตัวอย่างที่ 5

V.79 “You *are forgiven*,” said Lavinia, flashing a smile at him.

น.128 “คุณ*ได้รับการอภัยโทษ*จากพวกเราแน่นอนค่ะ” ลาวินีเยเป็นผู้ตอบแทน

ตัวอย่างที่ 6

V.251 You *have been chosen* for me by my determined mama and my overbearing brother approves of the decision so you will have to stay.

น.424 อีกอย่างหนึ่ง เธอ*ได้รับการคัดเลือก*อย่างพิเศษ ผ่านการวินิจฉัยของคุณแม่และการอนุมัติของพี่เขี่ยมาแล้วอย่างงดงามที่สุด เพราะฉะนั้นไม่ว่าอะไรเกิดขึ้น เธอไม่มีวันไปเสียจากฉันหรอก

ตัวอย่างที่ 7

V.340 Moreover, Bahadur Shah *had been restored*.

น.597 ยิ่งไปกว่านั้น กษัตริย์บาสาเตอร์ ซาก็*ได้รับการสถาปนา*อีกครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างที่ 8

V.342 The sepoys **were well trained** and they were brave soldiers;...

น.600 ที่สำคัญก็คือพวกทหาร**ได้รับการฝึกฝนอบรม**มาจากกองทัพอังกฤษอย่างดี

4.1.1.3 การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ในเรื่องการแปลประโยคกรรมวาจกว่า ในภาษาไทยมักใช้กริยาในรูปกรรมวาจกในประโยคที่มีความหมายแง่ลบเป็นส่วนใหญ่ เช่น “เด็กถูกรถชน” “นักเรียนถูกครูตี” หรือ “เขาถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต” ซึ่งคำว่า “ถูก” กลายเป็นสัญลักษณ์ของประโยคกรรมวาจกที่มีความหมายไม่ดี “นิดา” ได้ใช้คำ “ถูก” ในกรณีนี้ด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างที่ 9, 10 และ 11

ตัวอย่างที่ 9

V.302 He **had been murdered**.

น.525 เด็กหนุ่มคนนั้น**ถูกฆาตกรรม**

ตัวอย่างที่ 10

V.335 I felt sick and faint, for I saw that her throat **had been cut**.

น.586 ก่อนจะรู้สึกตัวว่าใกล้จะเป็นลมอยู่รอบร่อ ฉันก็มองเห็นว่า
ลำคอของลาวีเนีย**ถูกเชือดจนเกือบขาด**

ตัวอย่างที่ 11

V.340 The British **had been driven** out of Delhi.

น.597 พวกฝรั่งเศสชาว โคชเฉพาะอย่างยิ่งชาวอังกฤษ**ถูกขับไล่**ออกจากเดลีจนหมดสิ้นแล้ว

จากตัวอย่างที่ 9, 10 และ 11 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า แต่ละประโยคเป็นประโยคกรรมวาจกที่มีความหมายไปในทางที่ไม่ดีเท่าใดนัก แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า

“นิตา” ใช้คำ “ถูก” กับการกระทำที่ไม่ได้บ่งบอกว่าเป็นการกระทำที่ดีหรือไม่ดีด้วยเช่นกัน ประโยคดังกล่าวมักจะเป็นประโยคที่ให้ข้อมูลธรรมดา แต่ไม่พบบ่อยนักในงานแปลของนิตา ดังตัวอย่างที่ 12 และ 13

ตัวอย่างที่ 12

V.312 Asraf's body *was brought* to his father.

น.542 ศพของอัสราฟ **ถูกนำ**มายังบ้านบิดาของเขา

ตัวอย่างที่ 13

V.327 Dougal *was called* away.

น.571 วันหนึ่งคูก็ก็แจ้งว่าเขา**ถูกบริษัทเรียกตัว**ให้ไปทำงานยังอีกเมืองหนึ่งเป็นการรีบด่วน

4.1.1.4 การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี

การแปลประโยคกรรมวาจกด้วยวิธีนี้ “นิตา” จะใช้กับประโยคที่มีความหมายเป็นกลาง เป็นประโยคที่ให้ข้อมูลธรรมดา โดย “มี” จะทำหน้าที่เป็นกริยาในประโยค ตามด้วยคำนามหรือนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยา ดังตัวอย่างที่ 14 “นิตา” แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย โดยละผู้ถูกกระทำเอาไว้

ตัวอย่างที่ 14

V.144 “It *wasn't insured*,” said Abel.

น.239 “แต่เห็นว่า**ไม่มีประกัน**กันนะ” เอเบลพูดขึ้นบ้าง

4.1.1.5 การเปลี่ยนรูปประโยค

ในการแปลนั้น การถ่ายทอดความหมายเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ดังที่ สัตยฉวี สายบัว (2538 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า “การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้จาก

ต้นฉบับ และเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการกำหนดคุณภาพงานแปล” ฉะนั้นในการแปล ผู้แปลอาจจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบของการเสนอความหมายไปบ้างเพื่อความเหมาะสม เพื่อคงไว้ซึ่งความหมายในต้นฉบับ “นิคา” ก็ใช้วิธีนี้ด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 15

V.194 (My father performed the ceremony.) The church was *decorated* with flowers of all descriptions.

น.327 (คุณพ่อของฉันเป็นผู้ประกอบพิธีในโบสถ์) *ที่ตกแต่งด้วย* ดอกไม้สดสวยงามหอมกรุ่น ทั่วบริเวณ

ตัวอย่างที่ 16

V.261 Her long black hair *was tied* back with a silver ribbon and she wore a pale-pink sari which set off the smoothness of dark skin.

น.444 หล่อนมีผมดำยาวหักสลวยผูกรวบไว้ด้วยริบบิ้นสีเงิน สำหรับสีชมพูเรือทำให้ผิวคล้ำของหล่อนดูนวลสว่างอย่างประหลาด

ตัวอย่างที่ 17

V.319 It *was made* of human hair and looked quite realistic.

น.555 เมื่อได้เห็นวิกผมอันนั้น ฉันก็รู้ว่าเป็นวิกผมที่*ทำด้วยผมแท้ๆ* ของผู้หญิง ฝีมือประณีตเรียบร้อยมาก

จากตัวอย่างที่ 15 “นิคา” ได้ใช้วิธีรวมประโยคสองประโยคเข้าเป็นประโยคเดียว โดยประโยคที่สองที่เป็นประโยคกรรมจาก “นิคา” ได้เปลี่ยนรูปประโยค จากประโยคกรรมจากเป็นอนุประโยค เพื่อนำไปขยายประธาน “โบสถ์” โดยใช้คำ “ที่” มาเชื่อม ส่วนในตัวอย่างที่ 16 และ 17 “นิคา” ก็ได้ใช้วิธีการเปลี่ยนรูปประโยคจากประโยคกรรมจากเป็นอนุประโยคด้วยเช่นกัน โดยทำเป็นอนุประโยคขยายผู้ถูกกระทำในฉบับแปล

4.1.1.6 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ

วิธีการแปลอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษได้แก่ การอ่านประโยคแล้วตีความ เสร็จแล้วจึงแปลออกมา โดยไม่ได้นำคำกริยานั้นๆ มาแปลตรงตัว ผู้แปลอาจใช้วิธีการแปลแบบเลียงๆ ไม่ตรงตามรูปศัพท์ โดยนำคำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง หรือความหมายที่ได้จากการตีความมาใช้แทนคำศัพท์นั้นๆ ซึ่งคำที่ผู้แปลนำมาใช้ กลับฟังดูสละสลวย และเหมาะสมกับประโยคมากกว่าคำตรงๆ ตามรูปศัพท์เดิมเสียอีก จะเห็นได้ว่าผู้แปลสามารถเลือกใช้คำได้อย่างเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 18

V.185 I felt a great relief because Fabian knew and that meant that her future *was assured*.

น.312 (เด็กละเมอหัวเราะเสียงใสออกมา ทำให้ฉันต้องพลอยยิ้มไปด้วย) เกิดความรู้สึกโล่งใจอย่างบอกไม่ถูกเมื่อได้รู้ว่าอนาคตของหนูน้อยอยู่ในกำมือที่แข็งแรงมั่นคงของเฟเบียน

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่ครูฉิลารู้สึกโล่งใจที่เฟเบียนรู้ความจริงเรื่องหนูเฟลอร์ว่าเป็นลูกของลาวิเนีย “นิคา” ใช้วิธีอ่านประโยค แล้วจึงตีความออกมาว่า เฟเบียนคือกอดูแลหนูเฟลอร์อย่างแน่นอน ประโยคที่แปลออกมาจึงไม่ได้ใช้คำที่ตรงกับต้นฉบับ แต่เป็นการแปลออกมาจากการตีความของ “นิคา” โดยที่ยังคงนำผู้ถูกกระทำมาวางไว้ในตำแหน่งประธานเช่นเดียวกับในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 19

V.248 “I see you *are well informed* in Framling parish matters.”

น.420 “แหม ลาวิเนีย” ฉันร้อง “เธอนี้รู้เรื่องที่บ้านเฮอะเยอะเลขนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวฉัน”

ตัวอย่างที่ 20

V.275 The leaves and seeds *are used* in medicine.

น.470 ใบและเมล็ดนำไปทำยาได้

จากตัวอย่างที่ 19 และ 20 ก็เช่นเดียวกัน “นิตา” แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย คือยังคงนำผู้ถูกกระทำไปไว้ในตำแหน่งประธานของประโยคเช่นเดียวกับต้นฉบับ แต่ไม่แปลกริยากรรมวาจกให้ตรงตามต้นฉบับ โดยที่ “นิตา” ใช้การตีความจากประโยคแทน ซึ่งประโยคแปลที่ได้ จะฟังดูสละสลวย รื่นหู

4.1.2 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย

นอกจากเรื่องของความหมายที่นักแปลต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกแล้ว รูปแบบการนำเสนอความหมาย ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน นักแปลไม่เพียงแต่จะต้องเข้าใจความหมายเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นนักถ่ายทอดที่ดีอีกด้วย ดังที่ ปัญญา บริสุทธิ์ (2537 : 4) ได้กล่าวถึงการถ่ายทอดความหมายไว้ว่า “นอกจากจะต้องรักษาความหมายเดิมไว้แล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับจารีตของภาษานั้นๆ อย่างแท้จริง” ในภาษาอังกฤษจะนิยมใช้รูปประโยคกรรมวาจกกันมาก แต่ในภาษาไทยจะใช้ประโยคกรรมวาจกในสถานการณ์ที่จำกัดกว่า กล่าวคือ มักจะใช้ในประโยคที่มีความหมายในแง่ลบมากกว่า การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างในข้อนี้ด้วย จากการศึกษางานแปลของ “นิตา” พบว่า “นิตา” พยายามที่จะถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปล โดยใช้ภาษาที่สอดคล้องกับจารีตของภาษาไทย “นิตา” หลีกเลี่ยงที่จะแปลเป็นประโยคกรรมวาจกโดยใช้วิธีเหล่านี้แทน

4.1.2.1 การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจก

การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ “นิตา” ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบประโยค จากเดิมที่เป็นประโยคกรรมวาจก ให้เป็นประโยคกรรตุวาจก โดยนำผู้กระทำทั้งที่ปรากฏในประโยคต้นฉบับ และที่ไม่ปรากฏในต้นฉบับ มาวางไว้ในตำแหน่งประธานของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 21

V.186 One night when Jack was at sea she *had been persuaded* by friends to go to a party.

น.314 เมื่อแจ๊คออกทะเลไปครั้งหลังนี้ เพื่อนคนหนึ่งได้มาชวนหล่อนไปงานปาร์ตี้เพราะเห็นว่าหล่อนอยู่แต่ในบ้านหลายวันแล้ว

ตัวอย่างที่ 22V.249 She nodded. “I’ve *been lectured* on my folly.”

น.423 ลาวีเนียพยักหน้า “ไม่ต้องเล่าหรอก... เจมาเทศน์มาฉันเสียจนเงยหน้าไม่ขึ้นเลยนะ เรื่องนั้นนะ”

ตัวอย่างที่ 23V.267 We *were taken* to the rooms that had been assigned to us.น.454 เขาพาเราขึ้น ไปตรวจดูตามห้องหับต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้อย่าง
พรักพร้อมงดงามตัวอย่างที่ 24V.334 Some of the lamps *had been lighted*.

น.584 ใครสักคนคงจุดตะเกียงขึ้นแล้วกระมัง

จากตัวอย่างที่ 21 “นิค” แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรตุวาจกภาษาไทย โดยแปลได้อย่างครบถ้วน คือนำทั้งผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำที่ปรากฏในต้นฉบับมาใส่ไว้ในประโยคแปลด้วย ส่วนตัวอย่างที่ 22, 23 และ 24 “นิค” นำผู้กระทำที่ผู้เขียนละเอาไว้ในต้นฉบับมาเป็นประธานของประโยค

4.1.2.2 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรตุวาจก

การใช้คำ “มี” ในการแปลประเภทนี้ เป็นการนำเอาคำ “มี” ไปวางไว้ต้นประโยคแล้วตามด้วยประโยคกรรตุวาจก โดยผู้แปลได้นำเอาผู้กระทำ ทั้งที่ปรากฏในประโยค หรือที่ละเอาไว้ มาวางไว้ในตำแหน่งประธานของประโยค ซึ่งวิธีการแปลเช่นนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของศิริมาภิบาล โยธินวัฒน์ (2533 : 53) ที่ว่าการแปลเช่นนี้เป็นการใช้ “หน่วยสร้าง “มี” บอกความคงอยู่ ตามด้วยหน่วยสร้างกรรตุวาจกที่สอดคล้องกับหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดยที่ประธานของหน่วยสร้างหลังคำกริยา “มี” นี้ จะเทียบเท่ากับผู้กระทำกริยา หรือนามวลีที่ตามบุพบท “by” ในหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ และกรรมจะเทียบเท่ากับประธานในหน่วยสร้างต้นฉบับ” ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ 25, 26 และ 27

ตัวอย่างที่ 25

- V.29 It was a week or so after the incident of the fan that I discovered I **was being watched**.
- น.49 หลังจากที่เกิดเรื่องพัดหางนกยูงแล้วสักสัปดาห์กว่าๆ สั้หรมณ์ประหลาดก็เกิดขึ้นแก่ตัวฉัน กล่าวคือไม่ว่าจะทำอะไรอยู่ที่ไหน ฉันจะมีความรู้สึกรู้ว่ามีดวงตาคอยจ้องจับอยู่เบื้องหลังแทบจะทุกอิริยาบถ แต่เมื่อหันกลับไปมองก็จะไม่เห็นวีแววอะไร

ตัวอย่างที่ 26

- V.179 What a mess! It is a pity you **were seen** there.
- น.302 แย่จริง.... แย่ตรงที่มีคนเห็นเธอไปที่นั่น ตอนที่เกิดเรื่องสคร่าร้อนๆ เสียด้วย

ตัวอย่างที่ 27

- V.289 They **have all been found** dead in the forest near a certain inn.
- น.501 นั่นเราไม่รู้แน่ รู้แต่ว่ามีศพของคนที่งี่งี่งี่ในป่าใกล้ๆ กับที่พักแรม

4.1.2.3 การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี

จากการศึกษางานแปลของ “นิดา” พบว่า การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษอีกรูปหนึ่งซึ่ง “นิดา” นำมาใช้ ได้แก่ การนำคำ “มี” มาวางไว้ต้นประโยค แล้วตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยาในประโยค ซึ่งวิธีนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริมาภิญโญสินวัฒน์ (2533 : 56) ที่กล่าวไว้ว่า หน่วยสร้างนี้มีลักษณะเป็นประโยคบอกความคงอยู่ ซึ่งประกอบด้วยกรรมกริยา “มี” ต้นประโยค ตามด้วยนามวลีที่เทียบเท่ากับกริยากรรมวาจกในหน่วยสร้างภาษาอังกฤษ นามวลีที่ตามหลังคำกริยา “มี” จะเทียบเท่ากับกริยากรรมวาจกในหน่วยสร้างภาษาอังกฤษ และอาจตามด้วยประโยคเพื่อขยายความให้สมบูรณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 28V.14 I *was warned*.น.24 **มีการเตือนแล้วด้วยซ้ำนะ แต่.... แต่....**ตัวอย่างที่ 29v.160 A month after the arrival of Dougal at Framling the engagement *was announced* between the Earl of Tenleigh and the beautiful Miss Lavinia Framling, the debutante of the season.น.265 **อีกเดือนหนึ่งต่อมา ก็มีประกาศหมั้นเป็นทางการระหว่างเอิร์ลแห่งเทิลลีห์ และทางสาวลาวิเนีย ฟร้อมลิ่งผู้เลอโฉม**ตัวอย่างที่ 30V.210 The will *was read*.น.354 **มีการอ่านพินัยกรรมซึ่งใช้เวลาเพียงน้อยนิด**

จากตัวอย่างที่ 28, 29 และ 30 จะเห็นได้ว่า “นิดา” นำคำ “มี” ไปวางไว้ต้นประโยค แล้วจึงตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่มีความหมายเทียบเคียงกันได้กับกริยาในประโยคต้นฉบับ คำ “การเตือน” “ประกาศหมั้น” และ “การอ่าน” เป็นคำนาม หรือนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยา “was warned”, “was announced” และ “was read” ตามลำดับ ในประโยคที่ 28 และ 30 ผู้แปลได้เพิ่มเติมคำขยายลงไป ในประโยค เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ขึ้น และฟังดูไม่ห้วนจนเกินไป

4.1.2.4 การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี

การแปลประโยคกรรมวาจกด้วยวิธีนี้ “นิดา” ใช้คำ “เป็น” มาเป็นกริยาในประโยคแทนที่กริยากรรมวาจกที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับ แล้วจึงตามด้วยนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยาของประโยคกรรมวาจก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 31

- V.232 Excited though I was, I slept well, and I **was awakened** very early next morning by Alice telling me it was time we got up.
- น.395 ฉันนอนหลับสนิททั้งๆ ที่ผ่านเรื่องน่าตื่นเต้นมากมาย มาตกใจตื่น เมื่อเช้ามืดเมื่ออดีตเป็น**ผู้ปลุก** หล่อนบอกว่าจะถึงเวลาที่จะออกเดินทางแล้ว

ตัวอย่างที่ 32

- V.272 He **is employed** by the Company.
- น.464 บริษัท**เป็นผู้ว่าจ้าง** จี.เค. ให้เข้ามาเป็นพ่อบ้านที่นี่

จากตัวอย่างที่ 31 และ 32 “นิคา” นำผู้กระทำ ทั้งที่ปรากฏในคัมภีร์ และที่ละเอาไว้ มาเป็นประธานในฉบับแปล จากนั้นจึงใช้คำ “เป็น” เป็นกริยาของประโยค แล้วตามด้วยนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยา ซึ่งนามวลีเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

4.1.2.5 การเปลี่ยนชนิดของคำ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การแปล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย กับรูปแบบในการเสนอความหมาย ถ้าผู้แปลต้องการให้งานแปลสื่อความหมายได้ครบถ้วนตรงตามคัมภีร์ และพร้อมกันนั้นก็ต้องการให้งานแปลนั้นสละสลวย และเป็นธรรมชาติ ผู้แปลอาจจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบของการเสนอความหมายไปบ้าง การเปลี่ยนชนิดของคำ จัดได้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเสนอความหมายอีกวิธีหนึ่ง ซึ่ง “นิคา” ได้นำวิธีนี้มาใช้ในบทแปลได้อย่างเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 33

- V.115 But I believe there are some occasions when the subservient role of the female **is expressed**.
- น.191 แต่บางที**การแสดง**ความอ่อนน้อมของพวกผู้หญิงก็เป็นเรื่องที่น่าชื่นชมบางเวลา

ตัวอย่างที่ 34

V.133 He would always discuss them with me - what hymns
should be chosen for special services,

น.220 งานที่โบสถ์ทำให้เราใกล้ชิดกันมากขึ้นทุกที เพราะจำเป็นต้อง
ปรึกษาหารือกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดงานการกุศล หรือแม้
แต่การเลือกบทสวดมนต์ในวาระต่างๆ

ตัวอย่างที่ 35

V.136 “It *was made* by Mrs. Jansan.”

น.225 “โ๊ะ ไม่ใช่ฉันหรอกค่ะ” ล้นร้องเสียงดัง “ฝีมือซิส
เจนส์ต่างหาก”

จากตัวอย่างที่ 33, 34 และ 35 “นิดา” แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรตุจก โดยใช้กลวิธีการเปลี่ยนชนิดของคำ จะเห็นได้ว่า “นิดา” ได้เปลี่ยนกริยากรรมวาจกที่ปรากฏในต้นฉบับ ให้เป็นคำนาม หรือนามวลีในฉบับแปล โดยคำนาม หรือนามวลี นั้นๆ จะมีความหมายเทียบเคียงกับกริยากรรมวาจกในต้นฉบับ

4.1.2.6 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ

วิธีการแปลวิธีนี้ “นิดา” จะแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรตุจกภาษาไทย แต่จะไม่คงความหมายเดิมของคำกริยากรรมวาจกในต้นฉบับเอาไว้ โดยที่กริยาในฉบับแปล อาจเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม หรือเป็นคำศัพท์ใหม่ที่ได้จากการตีความประโยคนั้นๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 36

V.244 “Coolie bring bags.... Missie follow,” we *were told*.

น.413 “กู๊ด.....กู๊ด ยกของเร็ว.... ตามเรามา” เขาหันมาทางฉัน แล้ว
ออกคำสั่งว่า “โปรดตามพมมา...”

ตัวอย่างที่ 37V.370 “Mrs. Childers, a real lady,” I *was told*.น.648 “นี่คือคุณครูซิลเคอร์สค่ะ คุณหนู...” หล่อน*แนะนำ*อย่างง่าย ๆ

จากตัวอย่างที่ 36 และ 37 จะเห็นว่ากริยากรรมมาจากในต้นฉบับใช้ตัวเดียวกัน คือ “*told*” แต่ในฉบับแปล “นิกา” เลือกใช้คำ “*ออกคำสั่ง*” ในสถานการณ์แรก และใช้คำ “*แนะนำ*” ในสถานการณ์ที่สอง การที่ “นิกา” ทำเช่นนี้ เนื่องจากนิกาอาศัยการตีความจากบริบท เข้าช่วย โดยดูว่าสถานการณ์ขณะนั้นเป็นอย่างไร หรืออีกนัยหนึ่ง อาจจะเป็นความต้องการที่จะใช้ คำให้หลากหลายก็ได้

ตัวอย่างที่ 38V.257 “Are you afraid that now the nanny is here you *will be sent away*?”

น.436 “แล้วเธอมีปัญหาอะไร...” ฉันทามแล้วเคตตอบว่า
“หรือกลัวว่ามี ‘แนนนี่’ มาจากอังกฤษอีกคนหนึ่งแล้ว
คุณหญิงจะ*ไล่เธอออก*กระมัง...”

ตัวอย่างที่ 39V.349 I was to stay at Salar’s house until something *could be arranged* to get us out of the country.

น.612 ฉันทและเด็ก ๆ จึงพักอยู่โรงไม้ของสาลาร์ตามคำสั่งของเขา จน
กว่าเขาจะ*หาทางพาเรา*ไปจากเคลลีได้

จากตัวอย่างที่ 38 “นิกา” แปลคำว่า “*be sent away*” ว่า “*ไล่ออก*” ซึ่งก็ตรงกับ ความหมายในบริบท ตอนที่อาชายห์เข้าไปหาครูซิลล่า เพื่อขอให้ครูซิลล่าพูดกับลาวินิเยว่าอย่าไล่ เธอออก ในต้นฉบับ ผู้เขียนใช้คำว่า “*be sent*” แต่ในความหมายแล้ว หมายความว่า “*ไล่ออก*” กรณีนี้จึงถือได้ว่า “นิกา” แปลได้อย่างถูกต้อง ส่วนในตัวอย่างที่ 39 ก็เช่นเดียวกัน “นิกา” แปล “*be arranged*” โดยการตีความจากบริบท ซึ่งนับได้ว่าเป็นการแปลที่เหมาะสม

4.1.3 การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ผู้วิจัยพบว่า “นิตา” ใช้วิธีนี้อยู่บ่อยครั้ง วิธีที่ใช้มีทั้งที่ตัดทิ้งทั้งประโยค และตัดทิ้งเฉพาะกริยากรรมวาจก ซึ่งการกระทำเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ากริยากรรมวาจกบางคำ ไม่ใช่ส่วนสำคัญในการสื่อความหมายของประโยคนั้นๆ หรือคำบางคำเมื่อแปลแล้ว อาจทำให้เนื้อความในฉบับแปลเินเขื่อ ดังตัวอย่างที่ 40

ตัวอย่างที่ 40

V.227 He had a weak chest and the sea air *was said* to be good for him.

น.384 อากาศบริสุทธิ์จะช่วยให้อาการทางโรคปอดของเขาดีขึ้น

จากตัวอย่างที่ 40 ถ้าแปลตรงตัวตามรูปประโยคเดิมอาจจะได้ว่า “เขามีปอดที่ไม่ค่อยแข็งแรง และมีคนบอกว่าอากาศชายทะเลจะดีต่อสุขภาพของเขา” จะเห็นได้ว่า ประโยคที่ได้จากการแปลตรงตัว จะเป็นประโยคที่เินเขื่อ ผู้แปลจึงเลี่ยงการแปลประโยคกรรมวาจก “was said” ซึ่งไม่ทำให้เนื้อความขาดหายไปแต่อย่างใด แต่กลับจะช่วยทำให้ประโยคกระชับ และฟังดูรื่นหูมากยิ่งขึ้น

แต่ในบางกรณี การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของ “นิตา” ก็อาจทำให้เกิดการสูญเสียความหมายบางส่วนไป ประโยคแปลที่ได้จะมีเนื้อความไม่ครบตามต้นฉบับ ซึ่งการแปลเช่นนี้ นิวมาร์ค เรียกว่า “การแปลขาด” (undertranslation) จากการศึกษางานแปลของ “นิตา” พบว่า “นิตา” ใช้วิธีการไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งอาจเป็นผลให้งานแปลของ “นิตา” สื่อความได้ไม่ครบตามต้นฉบับ ดังตัวอย่างที่ 41

ตัวอย่างที่ 41

V.70 I should never have *been given* the opportunity to be in this exalted place but for the fact the Lady Harriet had selected me for this purpose.

จากตัวอย่างที่ 41 “นิตา” ตัดทิ้งประโยคทิ้งไป โดยไม่แปลออกมาเป็นภาษาไทย ทำให้ผู้อ่านต้นฉบับไม่ได้รับ “สาร” ครอบคลุมที่ผู้เขียนต้นฉบับต้องการจะสื่อ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการแปลว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย กับรูปแบบในการเสนอความหมาย โดยที่ผู้แปลจะต้องคำนึงถึงเรื่องการรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับมาเป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องรูปแบบในการเสนอความหมายนั้น ผู้แปลควรปรับปรุงรูปแบบให้เข้ากับธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล โดยผู้แปลต้องเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่เหมาะสม ไพเราะ สละสลวย และเป็นธรรมชาติ ดังที่ วินิตา คิติยนต์ (2540 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้แปลสามารถใช้ภาษาแปลให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน จนลืมว่าตนกำลังอ่านเรื่องแปลอยู่ ก็ถือว่าเป็นการแปลที่ดียิ่ง นั่นหมายถึง ผู้แปลต้องพยายามหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษาให้ได้มากที่สุด

จากการศึกษางานแปลของ “นิตา” ผู้วิจัยพบว่า นิตาพยายามที่จะถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปลที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาไทย โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเสนอความหมายไปบ้าง แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งความหมายเดิมของต้นฉบับ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่างานแปลของ “นิตา” เป็นงานแปลที่ใช้ถ้อยคำ และสำนวนภาษาที่รื่นหู สามารถทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน เป็นที่พอใจของผู้อ่าน ด้วยเหตุนี้ งานแปลของ “นิตา” จึงได้รับความนิยมนจากผู้อ่าน

4.2 กลวิธีการแปลของ “บุญญรัตน์”

จากการศึกษาพบว่า “บุญญรัตน์” เลือกใช้กลวิธีต่างๆ ในการแปลประโยคกรรมวาจกหลายวิธี ดังต่อไปนี้

4.2.1 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย

จากการศึกษางานแปลของ “บุญญรัตน์” พบว่า วิธีหนึ่งที่ “บุญญรัตน์” ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ได้แก่ การแปลประโยคดังกล่าวตามโครงสร้างเดิมของต้นฉบับ กล่าวคือ แปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย ซึ่งการที่แปลเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากผู้แปลต้องการคงเนื้อหาสาระไว้ให้ได้ตามต้นฉบับโดยไม่ตัดทอนหรือต่อเติมจนผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ ทั้งนี้ ประโยคที่แปลมาไม่ได้ขัดต่อลักษณะของภาษาที่แปล จากการศึกษพบว่า ผู้แปลได้เลือกใช้วิธีการแปลหลายวิธี ดังนี้

4.2.1.1 การละคำแสดงกรรมวาจก

การแปลประโยคกรรมวาจกด้วยวิธีนี้ ผู้แปลพยายามที่จะรักษาความหมายของต้นฉบับเดิมไว้ให้มากที่สุด โดยผู้แปลเลือกที่จะคงรูปแบบตามต้นฉบับภาษาอังกฤษเอาไว้ คือยังคงให้ผู้ถูกกระทำปรากฏอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยค ส่วนประธานที่แท้จริง (ผู้กระทำ) ที่ละเอาไว้ในต้นฉบับ ผู้แปลก็ยังคงละเอาไว้เช่นเดิม รูปประโยคที่ปรากฏจะดูเหมือนประโยคกรตุ วาจก เพราะผู้แปลละคำแสดงกรรมวาจกเอาไว้ และใช้กริยาที่อยู่ในรูปกรตุ วาจก โดยวิธีการแปลแบบนี้ ผู้แปลมักจะใช้กับประโยคที่มีความหมายกลางๆ ที่บอกข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่จะไม่ได้ระบุว่าเป็นการกระทำที่ดี หรือไม่ดีให้เห็นเด่นชัด ประโยคเหล่านี้มักจะไม่ใช่ผู้กระทำ เนื่องจากไม่ทราบว่าผู้กระทำเป็นใคร หรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่าผู้กระทำเป็นใคร โดยรูปประโยคจะใช้โครงสร้างเดียวกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 42

R.31 His address **was printed** there, along with a phone number.

บ.29 ที่ابلที่อยู่ของเขา**พิมพ์**อยู่บนการ์ดใบนั้น พร้อมด้วยหมายเลขโทรศัพท์

ตัวอย่างที่ 43

R.76 The weather's pretty good, so I'm planning on shooting the - let's see, what's it **called?** - the Cedar Bridge..... this evening.

บ.73 วันนี้อากาศดีมากเลยครับ ผมตั้งใจว่าจะไปถ่ายรูป เคียว มัน**เรียกว่าอะไร**นะ เอ้อ ซีดาร์ บริดจ์น่าจะครับ ตั้งใจว่าจะไปถ่ายรูปที่นั่นเย็นวันนี้

ตัวอย่างที่ 44

R.136 Mr. Kincaid's remains **were cremated**.

บ.133 ศพของมิสเตอร์คินเคด**เผาเรียบร้อยแล้ว...**

ตัวอย่างที่ 45

R.136 His silver bracelet *was wrapped* in tissue paper at the bottom of the envelope.

บ.134 กำไลเงินห่อไว้ด้วยกระดาษเยื่อไม่อยู่ตรงกันของ

ตัวอย่างที่ 42, 43, 44 และ 45 เป็นประโยคที่ให้ข้อมูลเป็นกลาง คือไม่มีความหมายไปในทางดีหรือไม่ดี นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า รูปประโยคคล้ายประโยคกรรตุวาทมาก เนื่องจากผู้แปลเลือกใช้กริยาในรูปปกติ (กรรตุวาท) โดยแปลความหมายตามรูปศัพท์โดยตรง เช่น แปลรูปกรรตุวาท *was printed, is called, were cremated, was wrapped* เป็น พิมพ์ เรียกว่า เผา และห่อ ตามลำดับ แต่จริงๆ แล้ว คำ หรือกลุ่มคำที่อยู่ในตำแหน่งประธานของประโยคนั้น คือ “ผู้ถูกกระทำ” โดยผู้แปลละ “ผู้กระทำ” ไว้เช่นเดียวกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่ทราบ หรือไม่จำเป็นต้องทราบว่าผู้กระทำเป็นใคร

แต่จากการศึกษางานแปลของ “บุญญรัตน์” พบว่าในบางประโยค แม้ว่าผู้เขียนต้นฉบับจะไม่ได้ระบุว่าใคร คือผู้กระทำกริยานั้นในประโยค แต่ผู้อ่านก็สามารถเดาได้จากบริบทว่าผู้เขียนต้นฉบับหมายถึงใคร และใครเป็นผู้กระทำกริยานั้นๆ ซึ่งในประโยคเหล่านี้ ผู้เขียนต้นฉบับต้องการเน้นถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่าผู้กระทำ “บุญญรัตน์” จึงแปลตามจุดมุ่งหมายเดิมในต้นฉบับ คือเน้นไปที่สิ่งที่ถูกกระทำ โดยยังคงละผู้กระทำไว้ตามแบบต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 46

เป็นตอนที่ผู้เขียนต้นฉบับอธิบายลักษณะการแต่งกายของฟรานเซสกา ในขณะที่ฟรานเซสกากำลังนั่งอยู่บนชิงช้าหน้าบ้าน และคินเคดขับรถมาจอดหน้าบ้าน เพื่อถามทาง

R.27 Her long black hair *was fastened* up by a tortoiseshell comb her father had given her when she left the old country.

บ.26 พวกผมเสียดำเหี้ยมยาวรวบรัดไว้ด้วยหวีกระที่พ่อให้มาตอนที่เธอเดินทางออกจากบ้านเกิดมา

ตัวอย่างที่ 47

เป็นตอนที่ผู้เขียนอธิบายลักษณะการแต่งกายของคินเคด หลังจากที่เขาได้อาบน้ำมาเสร็จหมาดๆ

R.88 His hair *was* still damp and *brushed* neatly, with a part in the middle.

บ.85 เรือนผมยังเปียกชื้นแต่หวีเสกกลางเรียบร้อย

จากตัวอย่างที่ 46 ผู้อ่านสามารถเดาได้จากบริบทว่า ผู้กระทำกริยานั้นๆคือตัวของฟรานเซสก์เอง เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 47 ผู้กระทำคือ คินเคด ที่ในต้นฉบับได้ละเอาไว้ ไม่ได้เอ่ยถึง

ตัวอย่างที่ 48

เป็นตอนที่ฟรานเซสก์ได้รับจดหมายของคินเคด ที่แนบมากับจดหมายของสำนักงานนายความที่แจ้งข่าวการเสียชีวิตของเขา

R.138 It *was written* in longhand on his stationery and dated August 16, 1978.

บ.135 มันเขียนด้วยลายมือลงวันที่ 16 สิงหาคม 1978

ตัวอย่างที่ 48 ก็เช่นเดียวกัน ในบริบทระบุว่าจดหมายที่ได้รับนั้น เป็นจดหมายของคินเคด ดังนั้น คำว่า “เขียนด้วยลายมือ” จึงน่าจะเป็นลายมือของเจ้าของจดหมาย

4.2.1.2 การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี

การแปลประโยคกรรมวาจกวิธีนี้ ผู้แปลจะยังคงรักษารูปแบบเดิมของต้นฉบับเอาไว้ คือยังคงให้ผู้ถูกกระทำปรากฏอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยค และละผู้กระทำไว้ตามรูปแบบประโยคในต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 49

เป็นตอนที่ผู้เขียนเล่าถึงชีวิตในอดีตของคินเคด

R.11 Within a month he was not only doing the darkroom work for two of the staff photographers, but also *was allowed* to shoot simple projects himself.

- บ.11 หลังจากเวลาผ่านไปเพียงแค่เดือนเดียว เขาไม่เพียงแต่จะต้องทำงานอยู่ในห้องมืด สำหรับช่างภาพทหารสองคนที่เขาเป็นผู้ช่วยอยู่เท่านั้น แต่ยัง**ได้รับอนุญาต**ให้ถ่ายภาพง่ายๆ บางอย่างด้วยตัวเองอีกด้วย

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้แปลใช้คำกริยา “ได้รับ” มาไว้หน้าคำกริยาที่มีความหมายในแง่บวก และนอกจากจะวางไว้หน้ากริยาแล้ว ผู้แปลยังใช้คำกริยา “ได้รับ” ประกอบหน้าคำนามหรือนามวลีที่แปลงมาจากคำกริยา โดยการใส่ “การ” นำหน้ากริยานั้นๆ ซึ่งคำนาม หรือนามวลีเหล่านี้ มักจะมีความหมายในทางที่ดี หรือค่อนข้างไปในทางที่ดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 50

R.81 Even though his sense of humor **was** well **developed**, if a little bizarre, he had a fundamentally serious mind and took things seriously.

บ.78 แม้ว่าอารมณ์ขันจะ**ได้รับการพัฒนา**มาแล้วอย่างดี แต่กระนั้นมันก็ยังค่อนข้างน้อยเกินไป เนื่องจากพื้นฐานทางด้านจิตใจของเขาออกจากเครื่องจริงจัง ตอบรับทุกเหตุการณ์ที่ผ่านเข้ามาเป็นเรื่องจริงจังไปหมด

ตัวอย่างที่ 51

R.100 Well, my camera equipment **is** pretty well **organized**.

บ.98 คุณจะเห็นว่ากล้องถ่ายรูปและอุปกรณ์ทั้งหลายนั้นมันก็**ได้รับการจัดระเบียบ**มาแล้วอย่างดี

ตัวอย่างที่ 52

R.134 The package **was** neatly **wrapped** and carried extra insurance.

บ.131 พัสดุนั้น**ได้รับการห่อ**อย่างประณีตและยังมีประกันพิเศษอีกด้วย

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำ “การพัฒนา” “การจัดระเบียบ” และ “การห่อ” มีความหมายค่อนข้างไปในทางดี โดยทั้งสามคำ จะมีคำวิเศษณ์มาขยายให้รู้ว่าค่อนข้างไปในทางดี เช่นคำว่า “อย่างดี” หรือ “อย่างประณีต” ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “ได้รับ” มาประกอบหน้าคำเหล่านี้ เพื่อเน้นให้เห็นว่าเรื่องที่พูดถึงเป็นสิ่งทีกระทำผ่านมาแล้ว และผลที่ออกมาค่อนข้างไปในทางที่ดี

4.2.1.3 การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา

ในประโยคภาษาอังกฤษนิยมใช้รูปกรรมวาจกกันมาก โดยไม่จำกัดว่าเป็นประโยคที่มีความหมายดีหรือไม่ดี แต่ในภาษาไทยไม่นิยมใช้ประโยคกรรมวาจก กับประโยคที่มีความหมายในทางที่ดี จะใช้เฉพาะกับประโยคที่สื่อความหมายไปในทางที่ไม่ค่อยดีนัก “บุญญรัตน์” ชี้แจงข้อนี้ด้วยเช่นกัน โดยมักจะใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยาในประโยคที่มีความหมายค่อนข้างไปในทางที่ไม่ดี เพื่อบ่งบอกว่าการกระทำดังกล่าวมีความหมายไม่ดี ดังตัวอย่างที่ 53, 54 และ 55

ตัวอย่างที่ 53

R.90 Men such as Richard most men, she guessed - *were threatened* by these expectations.

บ.87 ผู้ชายแบบริชาร์ด หรือ.... เธอเดาเอาว่า ผู้ชายส่วนใหญ่ มีความรู้สึกที่ตนเองถูกคุกคามด้วยการคาดหวังเช่นนี้ของพวกเขาผู้หญิง

ตัวอย่างที่ 54

R.100 The world *is* getting *organized*, way to organized for me and some others.

บ.97 โลกได้ถูกจัดระเบียบใหม่ มีวิธีการที่จัดระเบียบเพื่อตัวผมและคนอื่นๆ

ตัวอย่างที่ 55

R.132 Francesca's call *was transferred* three times before she talked with and associate editor who had been at the magazine for twenty years.

- บ.129 ฟรานเซสกาถูกส่งสายผ่านไปยังใครต่อใครถึงสามครั้ง ก่อนจะ
ได้พบกับบรรณาธิการผู้อยู่กับหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นมากกว่า
ยี่สิบปีแล้ว

คำกริยา “ถูกคุกคาม” ในตัวอย่างที่ 53 เน้นให้เห็นว่า การคาดหวังของพวกเขา
หญิง กลายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของพวกเขาผู้ชาย ความหมายตามต้นฉบับค่อนข้างเป็นไปได้ในทาง
ลบ ผู้แปลเลือกใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา “คุกคาม” เพื่อให้ตรงกับความมุ่งหมายของผู้เขียนที่มุ่ง
เน้นความรู้สึกที่ไม่ดีจากการกระทำดังกล่าว คำกริยา “were threatened” จึงสมควรถ่ายทอดออก
มาเป็น “ถูกคุกคาม” ดังที่ผู้แปลได้แปลเอาไว้ ส่วนในตัวอย่างที่ 54 เป็นคำพูดของคินเคดที่กล่าว
ถึงความเป็นไปในโลกมนุษย์ ที่กำลังวิวัฒนาการไปเรื่อยๆ โดยมีเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยในการ
ดำรงชีวิตมากขึ้น แต่การเปลี่ยนแปลงนี้เอง เป็นสาเหตุที่ทำให้ชีวิตอิสระของมนุษย์หมดไป ทุกสิ่ง
ทุกอย่างขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ที่ใครสักคนตั้งขึ้นมา จากความเห็นของคินเคด เขาไม่
ได้ปลื้มไปกับการที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างนี้ เขากลับเห็นว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทำลายชีวิตอิสระของ
เขา ผู้แปลเลือกใช้คำ “ถูกจัดระเบียบ” เพื่อสื่อถึงความคิดของคินเคดในบริบทว่า เป็นสิ่งที่มีความ
หมายไม่ค่อยดีนัก ส่วนคำ “transferred” ในตัวอย่างที่ 55 ก็เช่นกัน ตามรูปศัพท์แล้ว จะเป็นคำที่มี
ความหมายเป็นกลาง แต่จากบริบท เราจะรู้สึกได้ว่า ผู้เขียนกำลังกล่าวถึงสิ่งที่มีความหมายไม่ดีกับ
การที่ต้องถูกโอนสายหลายต่อหลายครั้ง กว่าจะได้พบกับบุคคลที่เราต้องการพูดด้วย

แต่ในบางกรณี ผู้แปลเลือกใช้ “ถูก” กับการกระทำที่ไม่ได้บ่งบอกว่าดี หรือไม่
ดี แต่เป็นการให้ข้อมูลที่มีความหมายเป็นกลาง ดังตัวอย่างที่ 56

ตัวอย่างที่ 56

R.147 The cause of death *was listed* as “natured”.

บ.145 สาเหตุแห่งการตาย**ถูกบันทึก**ลงไว้ว่า “ตามธรรมชาติ”

4.2.1.4 การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี

ในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ “บุญญรัตน์” ใช้คำ “มี”
ประกอบหน้าคำนาม หรือนามวลี ที่แปลงมาจากคำกริยา หรือได้มาจากการตีความจากบริบท โดย
ที่กริยานั้น มักจะมีความหมายเป็นกลาง คือเป็นการให้ข้อมูลทั่วไป คำ “มี” จะทำหน้าที่เป็น
กริยาในประโยค การแปลด้วยวิธีนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของศิริมา ภิญญสุนันต์ (2533 : 51) ที่

กล่าวว่า การแปลเช่นนี้ เป็นการใช้หน่วยสร้าง “มี” เพื่อบอกกรรมสิทธิ์ หรือแสดงความเป็นเจ้าของ โดยศิริมาได้ยกตัวอย่าง ดังนี้

The Republic *is bordered* by China and Afghanistan.

รัฐทาจิกมีชายแดนติดกับประเทศจีนและอัฟกานิสถาน

ตัวอย่างที่ 57

R.xi One interesting note is that all letters mailed to him by the Social Security Administration and Veterans Administration *were marked* “Return to Sender” in his handwriting and sent back.

บ.ไม่ระบุ สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่งก็คือ จดหมายทุกฉบับที่ส่งไปถึงเขา โดยฝ่ายสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ และองค์การทหารผ่านศึก **มีข้อความเขียนไว้ว่า “ส่งกลับคืน”** ด้วยลายมือของเขาเอง และจดหมายเหล่านั้นก็ถูกส่งกลับคืน ไปยังองค์การที่ส่งมา

ตัวอย่างที่ 58

R.45 The equipment *was scratched*, dented in places.

บ.43 แต่ละชิ้น**มีรอยขีดข่วน** บางแห่งเป็นรอยบุบสลาย

จากตัวอย่างที่ 57 และ 58 “บุญญรัตน์” พยายามรักษารูปแบบการนำเสนอตามแบบต้นฉบับเอาไว้ โดยคงรูปประโยคตามต้นฉบับภาษาอังกฤษ คือยังคงให้ผู้ถูกกระทำปรากฏอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยค และนำคำ “มี” มาเป็นกริยาในประโยค แล้วจึงตามด้วยคำนามหรือนามวลี

4.2.1.5 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรมวาจก

การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ เป็นการนำเอาคำกริยา “มี” มาวางไว้ต้นประโยค แล้วตามด้วยประโยคกรรมวาจกภาษาไทย ที่มักจะละคำแสดงกรรมวาจกเอาไว้ การแปลด้วยวิธีนี้คล้ายคลึงกับที่ศิริมา ภิญโญสินวัฒน์ (2533 : 54) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่า เป็นการใช้หน่วยสร้าง “มี” บอกความคงอยู่ ตามด้วยหน่วยสร้างอกรรมกริยา โดยจะมีนามวลีที่ตาม

หลังกริยา “มี” ทำหน้าที่เป็นประธานของกรรมกริยาในหน่วยสร้างภาษาไทย นามวลีดังกล่าวนี้จะเทียบเท่ากับประธานในหน่วยสร้างกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เช่น

One policeman **was killed**

มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งนาย**เสียชีวิต**

แต่จากการศึกษางานแปลของ “บุญญรัตน์” พบว่า “บุญญรัตน์” ใช้คำ “มี” ตามด้วยนามวลีที่เป็นผู้ถูกกระทำในต้นฉบับภาษาอังกฤษ และทำหน้าที่เป็นประธานด้วย โดยกริยาของประธานดังกล่าวจะเป็นกรรมกริยา ซึ่งต่างจากงานวิจัยของศิริมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 59

R.2 On his wide leather belt **was fastened** a Swiss Army knife in its own case.

บ.2 บนเข็มขัดหนังเส้นใหญ่**มีมีดสวิส** อาร์มีสวมปลอก**เหน็บอยู่**

ตัวอย่างที่ 60

R.137 A slip of paper **was included** with the bracelet.

บ.134**มีกระดาษแผ่นหนึ่งห่อรวมมา**กับกำไลวงนั้น

4.2.1.6 การเปลี่ยนรูปประโยค

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า รูปแบบการนำเสนอความหมาย เป็นประเด็นที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเรื่องของความหมาย เนื่องจากงานแปลที่ดีจะต้องไม่เพียงแต่รักษาความหมายเดิมเอาไว้เท่านั้น แต่ยังต้องใช้ภาษาที่อ่านแล้วเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของภาษานับแปลอีกด้วย และด้วยเหตุนี้เอง ในบางกรณีผู้แปลจึงอาจปรับเปลี่ยนรูปแบบประโยคไปบ้าง เพื่อให้ประโยคภาษาแปล มีความสละสลวย เป็นภาษาไทยที่แท้จริง ไม่ใช่ภาษาไทยที่แปลมาจากภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ตัวอย่างที่ 61

R.viii Room service comes and goes. Extra coffee **is ordered**.

บ.ไม่ระบุ พนักงานรูมเซอร์วิสเข้ามาให้บริการด้วยกาแฟที่**สั่งเพิ่ม**แล้วก็กลับออกไป

จากตัวอย่างที่ 61 “บุญญรัตน์” ได้ใช้วิธีการรวมประโยคสองประโยคเข้าเป็นประโยคเดียว โดยอาศัยการตีความเข้าช่วย ตามความหมายของประโยคแรก พนักงานเข้ามาและกลับออกไป ส่วนประโยคที่สอง มีใครสักคนสั่งกาแฟ “บุญญรัตน์” จึงตีความเอาว่า มีการสั่งกาแฟในครั้งแรกที่พนักงานเข้ามา และคงเข้ามาอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำกาแฟมาให้ แล้วจึงกลับออกไป “บุญญรัตน์” ได้เปลี่ยนประโยคกรรมวาจกให้เป็นอนุประโยค เพื่อขยายคำ “กาแฟ” ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ถูกกระทำของประโยคกรรมวาจก โดยใช้ “ที่” มาเชื่อม

ตัวอย่างที่ 62

- R.61 The brandy glasses, two of them back in the cupboard, turned upside down, **had never been used**, like the brandy.
 บ.59 แก้วบริันดีสองใบที่**ไม่เคยใช้**วางคว่ำอยู่ในตู้ แก้วก็เช่นเดียวกับขวดบริันดีที่ไม่เคยเปิด

จากตัวอย่างที่ 62 รูปประโยคตามต้นฉบับเป็นประโยคความรวม ที่มีน้ำหนักร่วมกันทั้งสองประโยค แต่ถ้าอ่านตามบริบทแล้ว จะรู้สึกได้ว่า ผู้เขียนต้องการเน้นที่แก้วบริันดี ว่ายังไม่เคยเปิดใช้เหมือนขวดบริันดี โดยนำขวดบริันดีมากล่าวเปรียบเทียบกับ “บุญญรัตน์” ได้ปรับเปลี่ยนรูปประโยคเสียใหม่ จากที่เคยเป็นกริยาของประโยคหลักในต้นฉบับภาษาอังกฤษ มาเป็นกริยาของอนุประโยคในฉบับแปลภาษาไทย โดยทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ ซึ่งมี “ที่” มาเชื่อมและรวมประโยคความรวมเป็นประโยคความเดียว เพื่อไปขยายประโยคหลัก หรือขยายประธาน (ซึ่งที่จริงก็คือ ผู้ถูกกระทำ) ของประโยคอีกที

4.2.1.7 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ

การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษด้วยวิธีนี้ “บุญญรัตน์” จะแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย แต่หลีกเลี่ยงที่จะแปลความหมายตรงตัวตามรูปศัพท์ โดยอาจจะนำคำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงมาใช้ หรืออาจจะตีความจากบริบท เพื่อให้ได้คำใหม่ที่อาจจะฟังดูเหมาะสมกว่าคำศัพท์เดิม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 63

- R.86 The bath **could be reached** only through their bedroom.
 บ.82 ห้องน้ำ**เปิดติดต่อกับ**ห้องนอน

ตัวอย่างที่ 64

R.93 From ten feet apart they **were locked** in to one another, solidly, in timately, and inextricably.

บ.91 ต่างฝ่ายต่าง**ประสานสายตากัน**อยู่ในระยะที่ห่างจากกันสิบฟุต เป็นสายตาที่แสดงออกถึงความคงมั่น แฝงความพิศواسและไม่ สามารถจะถอนสายตาจากกันได้

จากตัวอย่างที่ 63 และ 64 “บุญญรัตน์” แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย คือ ยังคงวางผู้ถูกกระทำไว้ในตำแหน่งประธานเหมือนเช่นที่เป็น อยู่ในประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดยไม่ได้แปลกริยากรรมวาจกนั้นๆ ตรงตัวตามรูปศัพท์ แต่จะเห็นได้ว่า ประโยคที่ได้ ฟังดูกลมกลืน ไม่ติดขัด

4.2.2 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย

ถึงแม้ว่าความหมายจะเป็นสิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในการแปล แต่ถ้านงานแปลใดๆ แปลถูกต้องครบถ้วนตามต้นฉบับ แต่ไม่สอดคล้องกับการใช้ภาษาของภาษาฉบับแปล งานแปลนั้น ก็ไม่จัดว่าเป็นงานแปลที่ดีได้ กล่าวคือ ถ้าจะแปลเป็นภาษาไทย ผู้แปลก็ต้องเลือกใช้ถ้อยคำที่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย จึงจะเป็นการแปลที่ดี ดังที่ดวงตา สุพล (2535 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า “การแปลที่ดีนั้นควรจะให้มีส่วนที่เป็นไทยจนไม่เห็นว่าเป็นฉบับแปล” “บุญญรัตน์” ก็คำนึงถึงเรื่องนี้ด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากบทแปลของ “บุญญรัตน์” ที่พยายามถ่ายทอดความหมายในต้นฉบับ โดยใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย โดยใช้วิธีเหล่านี้

4.2.2.1 การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรรมวาจก

การแปลประโยคกรรมวาจกด้วยวิธีนี้ “บุญญรัตน์” จะนำผู้กระทำ (ทั้งผู้กระทำที่ปรากฏในต้นฉบับ และผู้กระทำที่ละเอาไว้) มาวางไว้ต้นประโยคในตำแหน่งประธาน เพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างของประโยคกรรมวาจก

ตัวอย่างที่ 65

R:136 His ashes **were scattered**, also at his request, near your home by an associate of ours.

บ.133ส่วนเด้านั้น เพื่อนร่วมงานของเราคนหนึ่ง รับหน้าที่
มาไปรษย์ไว้ ตามคำขอร้องของเขาในบริเวณที่อยู่ใกล้บ้านคุณ...

ตัวอย่างที่ 66

R.148and brought home the materials from the safe deposit box
after they **were examined** by the local attorney for estate
purposes and released.

บ.146และรับมอบทรัพย์สินที่ฝากไว้ในตู้นิรภัย ภายหลังจากที่
ทนายความได้ตรวจเอกสารอันเป็นหลักฐานเรียบร้อยแล้ว

จากตัวอย่างที่ 65 และ 66 “บุญญรัตน์” แปลประโยคกรรมวาจกเป็นประโยค
กรรมตุจก โดยนำผู้กระทำที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับมาเป็นประธานในประโยค

ตัวอย่างที่ 67

R.88 Carolyn 's steer 'll **be judged** on Wednesday.

บ.84 เขาจะตัดสินวัวของแคโรลินวันพุธนะ

ตัวอย่างที่ 68

R.136 If you **could not be found**, the materials were to be
incinerated.

บ.133ถ้าเราไม่สามารถติดตามหาตัวคุณพบ ทุกสิ่งที่อยู่ในนั้นจะ
ต้องถูกเผาทิ้ง

ตัวอย่างที่ 69

R.159 By the way I was with him (carrying one of his camera
knapsacks) when the photo of Cedar Bridge **was taken**.

บ.148 ขณะเดียวกัน แม่ก็ไปกับเขาด้วย (ช่วยถือเป้ใส่กล้องให้) ตอน
ที่เขาไปถ่ายรูปสะพานซีคาร์ บริดจ์

จากตัวอย่างที่ 67, 68 และ 69 ผู้เขียนต้นฉบับได้ละผู้กระทำไว้ อันเนื่องมาจากเป็นผู้กระทำที่สามารถเดาได้จากบริบท “บุญญรัตน์” ก็ได้นำเอาผู้กระทำที่ละเอาไว้นั้น มาเป็นประธานของประโยค เพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างของประโยคกรรตุวจาก

4.2.2.2 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรตุวจาก

จากการศึกษางานแปลของ “บุญญรัตน์” ผู้วิจัยพบว่า “บุญญรัตน์” ใช้วิธีนี้น้อยมาก คือพบเพียง 1 ตัวอย่างเท่านั้น “บุญญรัตน์” ใช้วิธีนี้กับประโยคกรรตุวจากภาษาอังกฤษที่มีความหมายเป็นกลาง เป็นการให้ข้อมูลต่างๆ ไป โดยใช้คำ “มี” มาวางไว้ต้นประโยค ตามด้วยผู้กระทำที่ในต้นฉบับได้ละไว้ แล้วจึงตามด้วยคำกริยา ดังตัวอย่างที่ 70

ตัวอย่างที่ 70

R.35 Graffiti *was scrawled* on some of the planks : “Jimbo - Denison, Iowa.”

บ.33 มีใครบางคนได้เขียนข้อความบางอย่างไว้บนแผ่นกระดานอาทิ “จิมโบ้ - เดนิสัน ไอโอวา”

4.2.2.3 การใช้คำ “มี” ตามด้วยคำนาม หรือนามวลี

การแปลประโยคกรรตุวจากในลักษณะนี้ เป็นการนำ “มี” มาวางไว้ต้นประโยคตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่เทียบเท่ากับกริยากรรตุวจากในต้นฉบับภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 71

R.131 They did, and he *was not listed*.

บ.129 ซึ่งก็ได้รับความร่วมมืออย่างดี แต่ก็ไม่มีรายชื่อของเขาอีกเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 72

R.136 He sealed the envelope, and it *has been left unopened*.

บ.133 เขาเป็นผู้ฝึกของจดหมายด้วยตัวเอง และไม่เคยมีการเปิดออก นับแต่นั้น

4.2.2.4 การเปลี่ยนรูปประโยค

จากการศึกษางานแปลของ “บุญญรัตน์” พบว่า “บุญญรัตน์” แปลอย่างรักษาความหมายในต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วน และสามารถใช้ภาษาได้อย่างสอดคล้องตามธรรมชาติของภาษาที่แปล ทั้งนี้ การเปลี่ยนรูปประโยคก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ “บุญญรัตน์” ใช้ในการแปลประโยคกรรมาจกภาษาอังกฤษ โดยนำผู้กระทำมาวางไว้ในตำแหน่งประธานของประโยคกรรมาจก และเปลี่ยนรูปกริยากรรมาจกในต้นฉบับ เป็นกริยาของอนุประโยคเพื่อขยายผู้กระทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 73

R.64 Mosquitoes tested the window screen near the table, and a single moth, circuitous of thought yet sure of instinct, was *goaded* by the sink light's possibilities.

บ.62 ชุงรุมคอมอยู่กับมุ้งลวดและขังแมลงเม่าอีกตัวหนึ่งที่บินวนอยู่ ราวไม่แน่ใจในสัญชาตญาณของมันเอง แสงไฟเหนืออ่างน้ำ นั้นเองที่ดึงดูดมันอยากจะทำให้บินเข้าไปหา

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้กระทำคือ the sink light's possibilities และผู้ถูกกระทำคือ a single moth “บุญญรัตน์” เปลี่ยนกริยา was goaded เป็นอนุประโยค “ที่ดึงดูด” มาขยายผู้กระทำ แล้วเพิ่มส่วนขยายประโยคอื่นๆ อีก

4.2.2.5 การเปลี่ยนชนิดของคำ

ในบางกรณี ผู้แปลอาจเปลี่ยนชนิดของคำ จากคำกริยา ให้เป็นคำประเภทอื่นๆ ก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ประโยคที่แปลออกมามีความสละสลวย และมีลักษณะเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 74R.32 His skin *was tanned* and smooth and shiny with sweat.บ.31 ผิวหน้าของเขา*ค่อนข้างคล้ำ* โลมอยู่ด้วยหยาดเหงื่อตัวอย่างที่ 75R.46 He *was drawn* to her, fighting it back.บ.45 พยายามต่อสู้กับ*ความดึงดูดใจ*ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง

จากตัวอย่างที่ 74 “บุญญรัตน์” เปลี่ยนชนิดของคำ จากคำกริยาเป็นคำคุณศัพท์ เพื่อขยายประธานของประโยค (ผู้ถูกกระทำในประโยคกรรมวาจก) ในตัวอย่างที่ 75 “บุญญรัตน์” ละผู้ถูกกระทำ (ประธาน) ไว้ และได้เปลี่ยนกริยา (was drawn) เป็นคำนาม (โดยการเติม “ความ” หน้ากริยานั้นๆ)

4.2.2.6 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ

วิธีนี้ “บุญญรัตน์” จะแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจก โดยที่ไม่แปลตรงตัวตามรูปศัพท์เดิม แต่อาศัยการตีความจากประโยค และบริบท ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 76R.ix Such was their eagerness to make sure the story *was told* accurately.

บ.ไม่ระบุ ค่างมีความกระตือรือร้น อยากจะให้เรื่องราวที่*ผมเขียนขึ้น*ตรงต่อข้อเท็จจริงทุกประการ

ตัวอย่างที่ 77R.4 She was aware of what he did when they decided to get married, and each of them had a vague sense that it *could all be handled* somehow.

บ.4 ก่อนหน้าที่จะตัดสินใจแต่งงานกัน เธอรู้ว่าเขาทำงานอะไรอยู่ มันมีความหวังที่*รางเลือนว่าจะสามารถออกหน้าได้*

จากตัวอย่างที่ 76 และ 77 “บุญญรัตน์” แปลเป็นประโยคกรรมวาจก โดยตัวอย่างที่ 76 จะนำผู้กระทำที่ละเอาไว้ในต้นฉบับมาเป็นประธาน ส่วนในตัวอย่างที่ 77 จะละผู้กระทำเอาไว้ แต่ทั้งสองตัวอย่าง มีส่วนที่เหมือนกันคือ “บุญญรัตน์” ไม่ได้แปลกริยากรรมวาจก นั้นๆ

4.2.3 การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

วิธีการแปลวิธีนี้ “บุญญรัตน์” ใช้ไม่บ่อยครั้ง ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีอยู่ 2 ตัวอย่างเท่านั้น ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 78

R.23 Or tell me if you want me to send a copy of the issue when it's **published**.

บ.23 หรือถ้าคุณอยากจะให้ผมส่งหนังสือไปให้ก็ขอให้บอกมา

จากตัวอย่างที่ 78 อาจจะตีความวิธีการแปลของผู้แปลได้เป็น 2 นัย คือ นัยแรก ผู้แปลตัดประโยคกรรมวาจกทิ้งไปเลย เพราะแปลแต่เฉพาะ a copy of the issue อย่างเดียวก็เพียงพอแล้ว หรืออีกนัยหนึ่ง อาจจะเป็นได้ว่า ผู้แปลตีความทั้งประโยค แล้วใช้คำ “หนังสือ” มาแทนที่

ตัวอย่างที่ 79

R.51 ... You're always dealing with markets, and markets - mass market - **are designed** to suit average taste.

บ.49 ... คุณจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของการตลาดตลอดเวลา เป็นตลาดที่ใหญ่เสียด้วย เพราะจะต้องสามารถสนองรสนิยมในอัตราเฉลี่ยด้วย

ส่วนตัวอย่างที่ 79 ผู้แปลตัด are designed ทิ้งไป และนำ suit มาเป็นกริยาของประโยคแทน แต่ทั้งนี้ เมื่ออ่านโดยรวมแล้ว ก็ไม่รู้สักซัดหูแต่ประการใด

จากการศึกษางานแปลของ “บุญญรัตน์” ผู้วิจัยพบว่า งานแปลของ “บุญญรัตน์” ก่อนข้างจะมุ่งเน้นไปที่สารของผู้เขียนต้นฉบับซึ่งต้องการจะสื่อไปยังผู้อ่าน โดยที่ “บุญญรัตน์” พยายาม

รักษารูปแบบ และเนื้อหาให้เหมือนต้นฉบับมากที่สุด โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหา
ความของภาษาที่ใช้ในต้นฉบับให้ได้มากที่สุด วิธีการแปลเช่นนี้ ในคา เรียกว่า Formal-
Equivalence translation หรือ การแปลเทียบเคียงตามรูป ซึ่งก็คือการแปลตรงตัวนั่นเอง

4.3 กลวิธีการแปลของ “ว.วินิจัยกุล”

จากการศึกษาพบว่า “ว.วินิจัยกุล” ได้เลือกใช้กลวิธีต่างๆ ในการแปลประโยคกรรม
วาก ดังต่อไปนี้

4.3.1 การแปลประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวากภาษาไทย

จากการศึกษางานแปลของ “ว.วินิจัยกุล” ผู้วิจัยพบว่า “ว.วินิจัยกุล” ใช้วิธีการแปล
หลายวิธีที่เหมือนกับวิธีการแปลของ “บุญญรัตน์” และยังมีบางวิธีที่ “ว.วินิจัยกุล” นำมาใช้ แต่
“บุญญรัตน์” ไม่ได้ใช้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกกล่าวถึงวิธีการแปลประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษเป็น
ประโยคกรรมวากภาษาไทยที่ “ว.วินิจัยกุล” เลือกใช้อยู่หลายวิธี ดังนี้

4.3.1.1 การละคำแสดงกรรมวาก

การแปลประโยคกรรมวากด้วยวิธีนี้ “ว.วินิจัยกุล” มักจะใช้กับประโยคที่มีความ
ความหมายกลางๆ ซึ่งมักจะเป็นประโยคที่บอกเล่าถึงเรื่องราวหรืออธิบายข้อเท็จจริง โดยไม่ได้เน้น
ว่าเป็นการกระทำที่ดีหรือไม่ดี โครงสร้างประโยคจะมีลักษณะเหมือนกับโครงสร้างของประโยค
ต้นฉบับ คือ นำผู้ถูกกระทำมาไว้ในตำแหน่งประธานของประโยค และมักจะละผู้กระทำเอาไว้ตาม
แบบต้นฉบับภาษาอังกฤษ ส่วนกริยาที่จะแปลตรงตัวตามรูปศัพท์นั้นๆ โดยจะละคำแสดงกรรม
วากเอาไว้ ทั้งนี้ โครงสร้างผิวจะมีลักษณะคล้ายกับประโยคกรรตุวาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 80

C.29 The floor *was tiled*, with a few rugs scattered here and
there.

ว.61 พื้นปูกระเบื้องตลอด สลับด้วยพรมปูทับเป็นแห่งๆ ตรงโน้น
บ้าง ตรงนี้บ้าง

ตัวอย่างที่ 81

C.47 ... , and about ten inches in length, and its entire body was **covered** in a million fine short hairs which were now standing on end.

ว.105 ... และยาวราวสิบนิ้วเห็นจะได้ เนื้อตัว**ปกคลุม**ด้วยหนามแข็งสั้นๆ ถึยบไปทั้งตัว ซึ่งขณะนี้ลุกตั้งชันเหมือนกับจะปล่อยพิษสงออกมาทุกขณะ

ตัวอย่างที่ 82

C.57 It **was held** on the beach directly in front of the Marlin Hotel.

ว.129 (งานเลี้ยงแบบกันเองนั้นสนุกมาก) **จัดขึ้น**ที่ชายหาดตรงหน้าโรงแรมมาร์ลินพอดี

จากตัวอย่างที่ 80, 81 และ 82 จะเห็นได้ว่า ทั้งคำ “ปู” “ปกคลุม” และ “จัดขึ้น” เป็นคำที่ให้ข้อมูลธรรมดา เป็นการบรรยายถึงสถานที่ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้มีความหมายไปในด้านดี หรือไม่ดีแต่อย่างใด

4.3.1.2 การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี

วิธีนี้ “ว.วินิจฉัยกุล” นำมาใช้กับประโยคที่มีความหมายกลางๆ หรือค่อนข้างไปในทางที่ดี ทั้งนี้ในการใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยานั้น พบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” นำมาใช้บ่อยมาก ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่รวบรวมมาได้ มีเพียงหนึ่งตัวอย่างเท่านั้น ดังนี้

ตัวอย่างที่ 83

C.171 They **were frequently asked out**, but they didn't frequently go out.

ว.406 ทั้งสอง**ได้รับเชิญ**บ่อยก็จริง แต่ก็ไม่ค่อยจะออกสังคมนัก

ส่วนในตัวอย่างที่ 84 และ 85 “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้คำ “ได้รับ” มานำหน้าทั้งคำนาม ที่ได้จากการเติม “การ” หน้าคำกริยาของประโยค และหน้านามวลีที่แปลงมาจากคำกริยา ซึ่งจากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มักจะเป็นคำกริยาที่มีความหมายกลางๆ หรือค่อนข้างไปในทางที่ดี ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 84

C.58 Eyes which were lit up as she greeted Alex, and somewhat resentful as she **was introduced** to Gina.

ว.131 (เช่นเดียวกับนัยน์ตาสีน้ำตาลอ่อน ระบายเปลือกตาไว้เขียวจัด เกินงาม ที่เป็นประกายขึ้นเมื่อเห็นอเล็กซ์) และกิริยามีนชา เมื่อ **ได้รับการแนะนำ**ให้รู้จักจينا

ตัวอย่างที่ 85

C.98 ‘That is good news, Stella.’ Gina smiled at her step-mother and **was immediately rewarded** by Alex.

ว.229 “นับเป็นข่าวดีมากค่ะ สเตลล่า” จินายิ้มให้แม่เลี้ยง และ **ได้รับรางวัลตอบแทน**จากอเล็กซ์ในทันที

4.3.1.3 การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา

“ว.วินิจฉัยกุล” นำคำ “ถูก” มาใช้นำหน้ากริยาในการแปลประโยคกรรมวาจก ด้วยเช่นกัน โดยมักจะใช้ในประโยคที่มีความหมายในทางที่ไม่ค่อยดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 86

C.45 Her dignified exit **was ruined** when his hand shot out and grabbed her firmly by the wrist.

ว.100 ทางออกนี้**ถูกปิดกั้น** เมื่อมือเขายื่นออกมาโดยฉับพลัน คว่ำข้อมือหล่อนเอาไว้เต็มแรง

ตัวอย่างที่ 87

C.141 Gina! You feel you **were bulldozed** into this marriage- this institution, as you once called it.

ว.336 จิน่า คุณรู้สึกว่าคุณ**ถูกบังคับผลักไส**ให้เข้ามาแต่งงาน เข้ามาอยู่ในสถาบันอย่างที่คุณเคยเรียกมันแหละ

ตัวอย่างที่ 88

C.95 We saw the car.... thought you'd **been murdered** or something!

ว.221 รถก็จอดอยู่ไม่ได้ขับ นึกว่าคุณ**ถูกใครฆ่า**หรืออะไรทำนองนั้น เสียแล้ว

ตัวอย่างที่ 89

C.110 Stella sank back into her chair as if she'd **been slapped** in the face.

ว.257 หล่อนทรุดชวลงนั่งตามเดิมอย่างหมดแรง ราวกับ**ถูกจิกหน้าตบ**หน้าเข้าให้เต็มรัก!

จากตัวอย่างที่ 86 และ 87 “ว.วินิจฉัยกุล” นำคำ “ถูก” ไปไว้หน้ากริยา และจะสังเกตได้ว่ากริยา “ปิดกัน” และ “บังคับผลักไส” เป็นกริยาที่มีความหมายค่อนข้างไปในทางที่ไม่ค่อยดี แต่ในบางกรณี “ว.วินิจฉัยกุล” ก็นำผู้กระทำที่ละเอาไว้ในต้นฉบับมาใส่ไว้ในประโยคแปลด้วย โดยวางไว้หลังคำ “ถูก” แล้วจึงตามด้วยกริยา ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่า ผู้แปลต้องการเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของผู้กระทำที่ผู้เขียนได้ละเอาไว้ในต้นฉบับ ดังนั้น ส่วนนี้จึงเป็นการที่ผู้แปลเพิ่มเติมขึ้นมาเอง ซึ่งทำให้ได้ประโยคที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น ดังตัวอย่างที่ 88 และ 89

4.3.1.4 การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี

การใช้คำ “มี” ของ “ว.วินิจฉัยกุล” นี้ แบ่งได้เป็นสองกรณี กรณีแรก ใช้เหมือนกับ “บุญญรัตน์” โดยการใช้คำ “มี” แทนกริยา ตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่แปลมาจาก

คำกริยา ดังตัวอย่างที่ 90 แต่อีกกรณีหนึ่ง “ว.วินิจัยกุล” จะใช้ “มี” แทนกริยา ตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่เป็นคำขยายกริยา แล้วตามด้วยกริยาในต้นฉบับ ดังตัวอย่างที่ 91

ตัวอย่างที่ 90

C.145 ‘What?’ His voice *was tinged* with impatience.

ว.346 “อะไรวะ” เสียงเขามีร่องรอยรำคาญคำถามอีกอีกของหล่อน

ตัวอย่างที่ 91

C.52 Half an hour later, the cold box in the boot of the car *was filled* with meat.

ว.118 ครึ่งชั่วโมงหลังจากนั้น หีบน้ำแข็งที่ใส่ไว้ทำขนมมีเนื้อสดบรรจุไว้เต็มหีบ

จากตัวอย่างที่ 90 กริยาแท้คือ *was filled* “ว.วินิจัยกุล” เติม “มี” มาเป็นกริยา ตามด้วย “เนื้อสด” แล้วจึงตามด้วยกริยาแท้ในต้นฉบับ ส่วน *with meat* เป็นคำนามที่ใช้ขยายกริยา *fill* อีกที แต่พอมาเป็นประโยคแปล “ว.วินิจัยกุล” นำ “เนื้อสด” มาเป็นกรรมของกริยา “มี”

4.3.1.5 การใช้คำ “โคน” นำหน้ากริยา

การใช้คำ “โคน” ในการแปลประโยคกรรมวาจกนี้ จะมีลักษณะเดียวกับการใช้ “ถูก” กล่าวคือ มักใช้กับกริยาที่มีความหมายแง่ลบเป็นส่วนใหญ่ ในงานแปลของ “ว.วินิจัยกุล” ก็เช่นกัน “ว.วินิจัยกุล” นำคำ “โคน” มาใช้ในประโยคที่มีความหมายค่อนข้างไปในทางไม่ดี แต่ทั้งนี้ก็ไม่สามารถสรุปลงไปตรงตัวเช่นนั้นได้ เพราะจากตัวอย่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ 1 ตัวอย่างเท่านั้น ดังตัวอย่างที่ 92

ตัวอย่างที่ 92

C.176 Darling how can I possibly put your mind at rest when I don't know what I'm *being accused* of?

ว.416 ผมจะอธิบายให้คุณเข้าใจได้ยังไง ในเมื่อผมไม่มีทางรู้เลยว่า
ตัวเองโดนกล่าวหาอะไรเข้าบ้าง

จากตัวอย่างที่ 92 ผู้วิจัยได้ข้อสังเกตการใช้คำ “โดน” ของ “ว.วินิจฉัยกุล” ได้ว่าการใช้น้อยกว่าการใช้คำ “ถูก” โดย “ว.วินิจฉัยกุล” นำมาใช้ในการแปลเพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น ซึ่งเมื่อสังเกตดูจากบริบท พบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” เลือกใช้คำ “โดน” ในประโยคคำพูด ทั้งนี้ อาจสันนิษฐานได้ว่า “ว.วินิจฉัยกุล” จัดระดับให้คำ “โดน” เป็นภาษาพูด จึงนำมาใช้ในประโยคคำพูดที่มักจะใช้คำที่ไม่เป็นทางการ

4.3.1.6 การเปลี่ยนรูปประโยค

“ว.วินิจฉัยกุล” ใช้วิธีนี้ในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดยในฉบับแปล “ว.วินิจฉัยกุล” ยังคงนำผู้ถูกกระทำมาวางไว้ในตำแหน่งประธานเหมือนในต้นฉบับ แต่ได้เปลี่ยนกริยากรรมวาจกในต้นฉบับ เป็นกริยาของอนุประโยคที่ขยายผู้ถูกกระทำ (ประธาน) โดยนำ “ที่” มาเชื่อม ดังตัวอย่างที่ 93

ตัวอย่างที่ 93

C.59 The last remark **was added** sullenly, leaving Gina in no doubt that Mandy thought herself very well qualified...

ว.134 ประโยคสุดท้าย **ที่แถม**เข้ามาอย่างหุดหงิด ทำให้จิน่าเดาออกได้โดยไม่มีข้อสงสัย แมนดี้เชื่อว่าตัวเองเหมาะสมกับตำแหน่งนี้เป็นอย่างยิ่ง

4.3.1.7 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ

จากการศึกษาพบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้วิธีนี้ค่อนข้างบ่อยครั้ง จึงจะเห็นได้จากข้อมูลที่รวบรวมได้มีความดีพอสมควร แต่ก็จัดว่าเป็นวิธีที่เหมาะสม เพราะคำศัพท์บางคำ เมื่อแปลมาเป็นภาษาไทยแล้ว อาจไม่สละสลวย และไม่เข้ากับบริบท “ว.วินิจฉัยกุล” จึงนำวิธีการนี้มาใช้แทน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 94

C.37 All the house along this beach **are supplied** by their own tanks.

ว.81 เพราะบ้านทุกหลังริมทะเลนี้**ต้องรองน้ำฝน**เอาไว้ใช้เองตลอดปี

ตัวอย่างที่ 95

C.42 I **was given** two days' notice - by telegram.

ว.93 ฉัน**รู้ล่วงหน้า**เพียงสองวันเท่านั้นเอง... พ่อโทรเลขไปบอก

ตัวอย่างที่ 96

C.141 The air between them **was charged** electrically with pure, unadulterated physical lust.

ว.334 บรรยากาศที่แจ่มใสอยู่เมื่อครู่ **กลายเป็น**มนต์แห่งกฤษณาไปในฉับพลัน

ตัวอย่างที่ 97

C.160 Don't tell me you're splitting when this can so easily **be remedied!**

ว.378 อย่าขอมแยกทางกับเขานะจ๊ะ ในเมื่อปัญหามัน**เป็นเรื่องที่**ผงแก้
นี้เอง

จากตัวอย่างที่ 94 ถ้าแปล “are supplied” ตรงตัวจะได้ว่า “ถูกจัดให้” ซึ่งเมื่อนำมาใส่ในประโยคแปล จะทำให้ประโยคแปลฟังดูไม่สละสลวย ประโยคที่ 95 ก็เช่นกัน ผู้แปลแปล “was given” เป็น “รู้ล่วงหน้า” ซึ่งจะฟังดูรื่นหูมากกว่าแปลตรงตัวว่า “ถูกแจ้งล่วงหน้า”

4.3.2 การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคตรวจจากภาษาไทย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า นอกจากเรื่องความหมายที่นักแปลต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกแล้ว อีกเรื่องหนึ่งที่นักแปลต้องคำนึงถึงเช่นกันก็คือรูปแบบการนำเสนอความหมาย “ว.วินิจัยกุล” ก็ตระหนักถึงความจริงข้อนี้ด้วย ดังจะเห็นได้จากบทแปลที่ “ว.วินิจัยกุล” แปลประโยคกรรม

วากยภาษาอังกฤษ ให้เป็นประโยคกรรมวาจก ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะต้องการนำเสนอรูปแบบการแปลที่สอดคล้องกับลีลาของภาษาไทย เนื่องจากในภาษาไทยมักไม่ใช้ประโยคกรรมวาจกกันมาก ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะใช้ในสถานการณ์ที่มีความหมายค่อนข้างไปในทางไม่ดี “ว.วินิจฉัยกุล” จึงหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคกรรมวาจก ด้วยวิธีต่อไปนี้

4.3.2.1 การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจก

ตัวอย่างที่ 98

C.10 Again their world trip **had been postponed**....

ว.13 แล้วก็อีกครั้งหนึ่งที่ต้องเลื่อนแผนการเที่ยวรอบโลกด้วยกัน ออกไปอีก....

ตัวอย่างที่ 99

C.35 Charles **couldn't really be counted** because she had know him all her life, ...

ว.76 ทั้งนี้ไม่นับชาร์ลส์ เพราะหล่อนรู้จักเขามาตั้งแต่เด็ก ๆ

ตัวอย่างที่ 100

C.35 The idea **was discarded** as soon as it was considered.

ว.75 แต่แล้ว จินาก็สละความคิดนี้ไปเกือบจะทันทีที่ผ่านเข้ามาในสมอง

ตัวอย่างที่ 101

C.64 I **was asked** to look after you while you're here, so I'm not likely to take advantage of you, am I?

ว.146 พ่อของคุณขอให้ผมช่วยดูแลคุณ ระหว่างคุณมาพักที่นี่ เพราะฉะนั้นขอมุ่งเป็นการไม่ควรอย่างยิ่ง ถ้าผมจะฉวยโอกาสกับคุณจริงๆไหม

ตัวอย่างที่ 102

C.79 They *were greeted* like royalty by the manager of the club and the head waiter led them to their table.

ว.181 ผู้จัดการไนท์คลับ *ออกมาต้อนรับ*คนทั้งสองอย่างนอบน้อมเช่นเดียวกัน แล้วหัวหน้าบริการก็เดินนำไปยังที่นั่ง

จากตัวอย่างที่ 98 และ 99 “ว.วินิจัยกุล” แปลประโยคตามต้นฉบับ เป็นประโยคกรรตุวาก โดยละผู้กระทำไว้เช่นเดียวกับในต้นฉบับ ส่วนตัวอย่างที่ 100 และ 101 นั้นในต้นฉบับผู้เขียนละผู้กระทำไว้ แต่ “ว.วินิจัยกุล” นำมาเป็นประธานของประโยคแปล เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสื่อความยิ่งขึ้น ส่วนในตัวอย่างที่ 102 “ว.วินิจัยกุล” คงทุกอย่างไว้ตามที่ปรากฏในต้นฉบับ ดังจะเห็นว่า มีทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ

4.3.2.2 การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรตุวาก

“ว.วินิจัยกุล” เลือกใช้วิธีการแปลดังกล่าวเหมือนกับที่ “บุญญรัตน์” ใช้ กล่าวคือ นำคำ “มี” ไปวางไว้หน้าประโยค แล้วจึงตามด้วยประโยคกรรตุวาก ดังตัวอย่างที่ 103 และ 104

ตัวอย่างที่ 103

C.76 One *could not be overlooked* here except, perhaps, by the Ngong Hills whose graceful slopes were visible in the distance.

ว.174 *จนไม่มีใครสามารถมองเห็น*ผู้ที่พักนอนอยู่ได้ นอกจากจะขึ้นไปยืนอยู่ไกลออกไปจากบ้าน

ตัวอย่างที่ 104

C.128 Then you'd better make this brife, you *might be overheard*.

ว.304 *ฉันพูดรวบรัด*หน่อยนะ *เผื่อ*ไม่มีใครได้ยินเข้าจะก็ *เดี๋ยว*ความแตกกันพอดี

4.3.2.3 การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี

ในกรณีนี้พบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” นำ “มี” มาวางไว้ต้นประโยค แล้วจึงตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่เทียบเท่ากับกริยากรรมวาจกในต้นฉบับ ทั้งนี้ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้วิธีนี้น้อยมาก ดังจะเห็นได้จากการที่สามารถเก็บข้อมูลได้เพียงหนึ่งตัวอย่างเท่านั้น ดังตัวอย่างที่ 105

ตัวอย่างที่ 105

C.155 He was supposed to be a good man, he'd *been recommended* as a man who knew what he was doing.

ว.367 เมื่อเข้าทำงานแต่แรกทำทางเขาก็มีความสามารถดีหรือ *มีใบรับรอง*ว่าเขาชำนาญงานด้านนี้

4.3.2.4 การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี

การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา ของ “ว.วินิจฉัยกุล” นี้ แตกต่างจากของ “นิตา” กล่าวคือ “นิตา” จะนำผู้กระทำมาเป็นประธานของประโยค แต่ของ “ว.วินิจฉัยกุล” นี้ จะนำผู้ถูกกระทำมาเป็นประธาน โดยใช้คำ “เป็น” เป็นกริยาของประโยค แล้วตามด้วยคำนาม หรือนามวลีที่แปลงมาจากกริยาในต้นฉบับ ซึ่งมาทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค รูปประโยคที่แปลออกมาจะเป็นกรรตุวาจก ดังตัวอย่างที่ 106 และ 107

ตัวอย่างที่ 106

C.39 It wasn't very nice to *be told* of major things such as this by a stranger.

ว.86 ในการที่หล่อนผู้เป็นลูกสาวจะต้อง *เป็นฝ่าย*นั่งฟังเรื่องธุรกิจสำคัญๆ ของบิดาจากผู้ที่เป็นคนแปลกหน้า โดยตัวหล่อนเองไม่ได้รู้เรื่องราวอะไรเลยมาก่อน

ตัวอย่างที่ 107

C.77 Motionless, unaware that he *was being watched* from the door to the interior of the house.

- ว.177 เขาอินนิ่งสนิท... ไม่รู้ตัวว่าเป็นเป้าหมายจากบุคคลที่ชื่นชอบ
เงิบๆ ตรงประตูหลัง

4.3.2.5 การเปลี่ยนรูปประโยค

จากการศึกษางานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” ผู้วิจัยพบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้วิธีเปลี่ยนรูปประโยคจากประโยคกรรมวาจกเป็นอนุประโยคด้วยเช่นกัน โดยนำประโยคดังกล่าวไปรวมกับประโยคข้างหน้า เพื่อให้ได้ความที่กระชับยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 108

C.147 (..., Gina was convinced of the rightness of her decision.)

Stella had to **be told**.

ว.350 (จิน่าก็ออกแนใจว่าตัดสินใจถูกแล้ว) **ที่จะพูดกับสเตลล่าให้**
หมดเปลือง

4.3.2.6 การเปลี่ยนชนิดของคำ

การแปลประโยคกรรมวาจกด้วยวิธีนี้ “ว.วินิจฉัยกุล” ได้เปลี่ยนคำกริยากรรมวาจกในประโยคให้เป็นคำนามที่มีความหมายเทียบเคียงกันได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 109

C.127 For Gina, at least. She wanted to **be made** love to - not just sex.

ว.300 อย่างน้อยจิน่าคนหนึ่งละ **ที่ปรารถนาความรัก...** มิใช่ความใคร่

ตัวอย่างที่ 110

C.141 Seeing that the passion and yearning so recently burning there **had been replaced** by somethings she couldn't bring herself to name.

- ว.335 อารมณ์ปรารถนาและฉวิลา เมื่อครุ่นมีหลายหลายไปพร้อมกับ
การแทนที่ของอารมณ์อีกอย่างหนึ่ง ที่หล่อนไม่กล้าจะมองดู
ด้วยซ้ำ

4.3.2.7 การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ

การแปลประโยคกรรมวาจกด้วยวิธีนี้ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้แปลจะต้องใช้ความสามารถในการใช้ภาษา เพราะคำศัพท์บางคำไม่สามารถแปลออกมาตรงตัวได้ หรือแปลได้แต่ไม่สละสลวย หรือไม่เข้ากับธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล ดังนั้น ผู้แปลจึงต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และพรสวรรค์เฉพาะตัว ตลอดจนต้องสามารถสรรหาถ้อยคำหรือสำนวนภาษาที่มีความหมายเทียบเคียง หรือคำที่สามารถสื่อความหมายออกมาให้ได้ตรงกับต้นฉบับ โดยที่คำนั้นจะต้องมีความเหมาะสมหรือกลมกลืน ไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 111

- C.76 She had experimented with it often - something else finishing school *could be thanked for.*

- ว.175 **ข้อนี้นับว่าเป็นข้อดีข้อหนึ่งของโรงเรียนในสวิส** ที่อบรม
หล่อนมาอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง

ตัวอย่างที่ 112

- C.83 For when the challenge *was met* there was no turning back, no stopping.

- ว.192 **เพราะเมื่อมาถึงขั้นนี้แล้ว** หล่อนไม่อาจจะหยุดยั้งทั้งตัวเขา
และตัวหล่อนเอาไว้ได้อีกต่อไป

ตัวอย่างที่ 113

- C.157 There was something else which had to *be cleared up.*

- ว.371 ไหนๆ พูดยมาถึงวันนี้แล้ว **ก็ต้องพูดกันให้หมดเปลือก**

จากตัวอย่างที่ 111, 112 และ 113 จะเห็นได้ว่า ผู้แปลได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และพรสวรรค์เฉพาะตัวในการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ในฉบับแปลได้อย่างเหมาะสม เพราะถ้าผู้แปลแปลตรงตัวตามต้นฉบับ ก็อาจจะทำให้ประโยคแปลที่ได้ขาดรรถรสไปมากพอควร ดังเช่นในตัวอย่างที่ 113 เมื่อแปลตรงตัวจะได้ว่า “ยังมีบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องทำให้กระจ่างลงไป” ซึ่งนอกจากจะได้ประโยคที่ฟังดูขำขันแล้ว ผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจความหมายอย่างแจ่มแจ้ง แต่ถ้าใช้วิธีการแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” จะทำให้ได้ประโยคแปลที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และสละสลวย

4.3.3 การไม่แปลประโยคกรรมาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

จากการศึกษางานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” พบว่าประโยคกรรมาจกที่ “ว.วินิจฉัยกุล” ไม่แปลนั้น มักจะเป็นประโยคที่ไม่ค่อยมีความสำคัญกับเนื้อเรื่องมากนัก ซึ่งการตัดประโยคเหล่านี้ทิ้งไป จะช่วยทำให้ภาษาที่ใช้ในฉบับแปลมีความกระชับยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 114

C.19 Gina's eyes travelled back to the face of the man who *had been sent* to give her a lift, and again she fell silent.

ว.36 สายตาของจีน่าเลื่อนกลับมายังใบหน้าของอีกฝ่ายแล้วก็เงียบงันไปอีก

ตัวอย่างที่ 115

C.126 Anyway, I'll ask Sue to post a few things to me. The rest of my stuff *can be thrown* away for all I care.

ว.298 ส่วนข้าวของของฉัน ชุงใส่หีบส่งมาให้ตามที่จำเป็น

จากตัวอย่างที่ 114 และ 115 ถ้าแปลประโยคทั้งสองเป็นภาษาไทยจะได้ว่า “สายตาของจีน่าเลื่อนกลับมายังใบหน้าของผู้ชายที่ถูกส่งให้มารับหล่อน แล้วก็เงียบงันไปอีก” และ “ถึงอย่างไร ฉันก็จะขอให้ชุงส่งของบางอย่างมาให้ฉันทางไปรษณีย์ ส่วนของที่เหลือก็สามารถโยนทิ้งไปได้” จะเห็นได้ว่า ประโยคแปลที่ได้เขียนชื่อ “ว.วินิจฉัยกุล” จึงตัดกริยากรรมาจกทิ้งไปเลยคือ ไม่แปลในส่วนนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะอาจเห็นว่า ข้อความในส่วนนั้น ไม่มีความสำคัญมากนัก ดังนั้น แม้จะตัดทิ้งไป ก็ไม่ทำให้เสียความ แต่กลับจะทำให้ได้ความกระชับยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” ผู้วิจัยพบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” เป็นนักแปลอีกท่านหนึ่งที่คำนึงถึงเรื่องการรักษาความหมายของต้นฉบับเดิมไปพร้อมกับรูปแบบการนำเสนอความหมาย ด้วยเหตุนี้ “ว.วินิจฉัยกุล” จึงเลือกที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอความหมายตามความเหมาะสม โดยมีได้ทำให้เสียความหรือผิดความหมายไปจากต้นฉบับแต่อย่างใด ซึ่งผลจากการที่ใช้วิธีแปลเช่นนี้ทำให้งานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” เป็นงานแปลที่มีการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม สละสลวย และมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปลได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับหลักของการแปลที่สำคัญ ซึ่งก็คือเรื่องของการใช้ภาษา เนื่องจากการแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายและรูปแบบในการเสนอความหมาย การใช้ภาษาจึงเข้ามาเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดเนื้อหา และสื่อความคิดของผู้เขียนจากต้นฉบับมาเป็นฉบับแปล ดังที่ สัตยฉวี สายบัว (2538 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า “ในเมื่อการแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายและรูปแบบของการเสนอความหมาย การแปลจึงสัมพันธ์กับภาษาอย่างใกล้ชิดในการเอาภาษามาใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อให้การถ่ายทอดความหมายและรูปแบบของความหมายประสบผลสำเร็จ” ผู้แปลต้องใช้ความสามารถ ความละเอียด และความพิถีพิถะระห์ของผู้แปลเองในการเลือกใช้คำ สำนวน ภาษา การผูกประโยคที่เหมาะสม และมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล

อนึ่ง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลการแปลของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” และนำเสนอกลวิธีที่นักแปลแต่ละท่านใช้ในการแปลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ทำให้ผู้วิจัยยังตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาความหมาย และการเลือกใช้รูปแบบการเสนอความหมายมากยิ่งขึ้น และทำให้เห็นว่าผู้แปลต้องพยายามถ่ายทอดความหมายให้ถูกต้องครบถ้วนไปพร้อมๆ กับการเลือกใช้รูปแบบการเสนอความหมายที่เหมาะสม และต้องให้มีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษานั้นๆ ด้วย กล่าวคือ ต้องพยายามแปลให้มีทั้งความสละสลวยและความถูกต้องชัดเจนให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ผู้แปลทุกท่านควรคำนึงถึงตลอดเวลาที่แปลงาน เพื่อจะได้ให้ผลงานแปลที่ออกมา เป็นงานแปลที่มีคุณภาพ

ในบทต่อไป จะเป็นการนำเอาผลการศึกษาที่ได้จากบทที่ 4 นี้ ไปเปรียบเทียบกับความแตกต่างในการแปลของผู้แปลทั้งสามท่านข้างต้น พร้อมทั้งนำเสนอในรูปของตารางความถี่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความนิยมในการใช้กลวิธีการแปลแต่ละวิธี ว่ามากน้อยต่างกันอย่างไร

บทที่ 5

เปรียบเทียบความแตกต่างในการแปลประโยคกรรมวาจกของ

“นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”

จากการศึกษาถึงกลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ 4 นั้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความสามารถในการใช้ภาษาของนักแปลแต่ละท่าน ในการเลือกใช้ถ้อยคำ และสำนวนภาษาที่มีความเหมาะสมและสละสลวย ทั้งยังสามารถหาวิธีในการหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่อาจเกิดขึ้นในการแปลประโยคกรรมวาจกได้มากที่สุด ในการสร้างสรรค์งานแปลที่มีคุณภาพของนักแปลทั้งสามท่านนี้ แต่ละท่านต่างก็มีกลวิธีเฉพาะตัวในการแปล เพื่อให้งานแปลบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของงานแปลอย่างแท้จริง กล่าวคือ มุ่งทำให้ผู้อ่านงานแปลได้รับอรรถรสจากการอ่านได้เท่าเทียมกับเมื่ออ่านจากต้นฉบับ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ที่จะกล่าวถึงในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองประเด็น คือ กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา และความถี่ในการใช้กลวิธีต่างๆ ตามรายละเอียดที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

5.1 กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา

ภาวะแทรกซ้อนทางภาษา (Interference) คือ การที่มีภาษาหนึ่งปนอยู่ในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งลักษณะของภาษาที่ปนอยู่นั้น อาจอยู่ในรูปต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยค ปัญหาหนึ่งที่เกิดจากภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่พบได้บ่อยในงานแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ได้แก่ ปัญหาในการแปลประโยคกรรมวาจก (Passive Voice) หรือประโยคที่ประธานเป็นผู้ถูกกระทำ ซึ่งเชวง จันทระเชตต์ (2528 : 73) ได้กล่าวไว้ว่า ในภาษาอังกฤษนิยมใช้รูปประโยคแบบนี้กันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องการพูดถึงสิ่งที่ถูกกระทำมากกว่าผู้กระทำ เพราะ

น่าสนใจหรือเหมาะสมกว่าการที่จะกล่าวถึงผู้กระทำ ในบางกรณีอาจไม่ทราบหรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่าผู้กระทำเป็นใคร

ภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่มักเกิดขึ้นในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย ได้แก่ ภาวะแทรกซ้อนทางด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ (Grammatical interference) ซึ่งเกิดจากความต่างกันของโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษกับภาษาไทย ในโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษ มีการใช้ประโยคกรรมวาจกกันมาก โดยใช้ได้กับทุกสถานการณ์ แต่ในภาษาไทย การใช้ประโยคกรรมวาจกมีข้อจำกัดมากกว่า กล่าวคือ ลักษณะทางธรรมชาติของภาษาไทยนั้นมักใช้ประโยคกรรมวาจกกับประโยคที่มีความหมายค่อนข้างไปในทางที่ไม่ดี ซึ่งจากความแตกต่างของสองภาษานี้เองเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา โดยที่ผู้แปลมักจะยังคงใช้ภาษาตามโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับ และนำมาใช้ในภาษาฉบับแปลด้วย ผลก็คือ ทำให้ได้ผลงานแปลที่ขาดความสละสลวย ไม่เป็นธรรมชาติ ฉะนั้น นักแปลที่ต้องการให้งานแปลออกมามีคุณภาพ จึงควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างกันระหว่างภาษาด้วย ดังที่ กฤตยา นาที (2543 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า “นักแปลที่ดี ควรจะต้องตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างภาษา เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ที่จะเข้ามาทำลายคุณภาพของงานแปล”

จากการศึกษาถึงกลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกในงานแปลของ “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจักษณ์” ที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษ ได้ในรูปตาราง ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 : กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”

กลวิธีการแปล	ความหมายของประโยค
1. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย 1) การละคำแสดงกรรมวาจก 2) การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนาม หรือนามวลี 3) การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา 4) การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม หรือนามวลี 5) การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรมวาจก 6) การใช้คำ “โดน” นำหน้ากริยา 7) การเปลี่ยนรูปประโยค 8) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	เป็นกลาง ค่อนข้างดี หรือดี ไม่ดี เป็นกลาง เป็นกลาง ไม่ดี เป็นกลาง เป็นกลาง
2. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรตุวาจก 1) การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจก 2) การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรตุวาจก 3) การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี 4) การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม นามวลี 5) การเปลี่ยนรูปประโยค 6) การเปลี่ยนชนิดของคำ 7) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	เป็นกลาง และดี เป็นกลาง และไม่ค่อยดี เป็นกลาง เป็นกลาง เป็นกลาง เป็นกลาง เป็นกลาง
3. การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย	เป็นกลาง

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปการใช้กลวิธีการแปลประเภทต่างๆ ได้ว่า ผู้แปลมักจะใช้คำ “ได้รับ” กับประโยคกรรมวาจกที่มีความหมายไปในทางที่ดี และใช้คำ “ถูก” กับประโยคกรรมวาจกที่มีความหมายไปในทางที่ไม่ดี ส่วนประโยคอื่นๆ ที่มีความหมายเป็นกลาง ผู้แปลจะเลือกใช้กลวิธีอื่นๆ ที่เหลือ โดยจะไม่นำคำ “ได้รับ” และ “ถูก” ไปใช้

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกที่แสดงอยู่ในตารางที่ 1 นั้น ผู้วิจัยยังพบอีกว่า กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่นักแปลทั้งสามท่านใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษ ได้แก่ การปรับบทแปล ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ การปรับบทแปลระดับคำ และการปรับบทแปลระดับประโยค

5.1.1 การปรับบทแปลระดับคำ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ว่าการปรับบทแปลไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขบทแปลให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความพอใจของผู้แปล แต่จะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้บทแปลนั้นเข้าใจง่าย และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ ดังนั้น เมื่อใดที่ผู้แปลต้องการจะปรับบทแปล ก็ควรคำนึงถึงเรื่องการสื่อความหมายด้วย

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลมักจะใช้การปรับบทแปลในระดับคำ ซึ่งหมายถึง การปรับแต่งคำ สำนวน หรือโวหารที่จะใช้ในฉบับแปล ให้สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ หรือใกล้เคียงกับคำในต้นฉบับให้มากที่สุด และพร้อมกันนั้นก็ยังเป็นการปรับแต่งคำให้เข้ากับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของภาษาฉบับแปล เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยผู้แปลได้ใช้วิธีดังต่อไปนี้

5.1.1.1 การเติมคำหน้ากริยา

การปรับบทแปลวิธีนี้ ผู้แปลจะเติมคำหน้าคำกริยาในประโยค โดยคำที่เติมเข้าไป จะบ่งบอกให้รู้ว่ากริยานั้นเป็นกริยาที่ถูกกระทำ ผู้อ่านจะรู้ได้ทันทีว่าประโยคนั้นแปลมาจากประโยคกรรมวาจก คำที่ผู้แปลนำมาเติมได้แก่คำ “ได้รับ” “ถูก” และ “โดน” ซึ่งทั้งสามคำนี้ใช้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน กล่าวคือ ถ้าความหมายของประโยคนั้นค่อนข้างไปในทางดี ผู้แปลจะใช้คำว่า “ได้รับ” แต่ถ้าความหมายของประโยคนั้นค่อนข้างไปในทางที่ไม่ดี ผู้แปลจะใช้คำว่า “ถูก” หรือ “โดน” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 116

- V.88 You must tell your people that you *have been invited* to stay... you might say at the Princess's place.

น.143 เรอบอกไปทางบ้านว่าบิดาคนนี้ไม่กลับเพราะ **ได้รับเชิญ** ให้ไป
พักที่บ้านเพื่อนซึ่งเป็นเจ้าหญิง ดีไหมล่ะ?

จากตัวอย่างที่ 116 ความหมายในประโยคก่อนไปในทางที่ดี ผู้แปลจึงเลือกใช้คำ
“ได้รับ” นำหน้าคำกริยา เพื่อบ่งบอกว่าเป็นกริยาที่ถูกกระทำในทางที่ดี คำ “ได้รับ” จึงกลายเป็น
สัญลักษณ์ของประโยคกรรมวาจกเช่นเดียวกับคำว่า “ถูก” แต่ต่างกันที่การใช้เท่านั้น ผู้แปลมักจะ
ใช้คำ “ถูก” ในประโยคกรรมวาจกที่มีความหมายในแง่ลบเสียส่วนใหญ่ ซึ่งจะเป็นการเน้นให้เห็น
ว่าการกระทำนั้นๆ เป็นการกระทำที่ไม่ดี หรือเกิดผลที่ไม่ดีกับผู้ถูกกระทำซึ่งมักจะเป็นคน หรือสิ่ง
มีชีวิต ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ตัวอย่างที่ 117

V.176 Janine **had been shot** through the head.

น.298 มิสเฟลิตาเซอร์ **ถูกยิง** ที่ศีรษะและสิ้นชีวิตโดยทันที

จากตัวอย่างที่ 117 ผู้แปลนำคำ “ถูก” ไปนำหน้ากริยา “ยิง” เพื่อเน้นว่าเป็นการ
ถูกกระทำโดยใครสักคน ซึ่งในประโยคนี้จะไม่เน้นที่ผู้กระทำ เพราะไม่ทราบว่าเป็นผู้กระทำ
แต่จะเน้นที่การกระทำ และผู้ถูกกระทำมากกว่า ซึ่งการกระทำนั้นจะส่งผลที่ไม่ดีให้แก่ผู้ถูกกระทำ
การใช้คำ “ถูก” มักจะพบในประโยคที่ไม่ทราบว่าเป็นผู้กระทำ หรือในประโยคที่ไม่เน้นผู้
กระทำ นอกจากนี้ผู้แปลยังเพิ่มความ “และสิ้นชีวิตโดยทันที” ลงไปในประโยค เพื่อเน้นให้เห็นผล
แห่งการกระทำนั้น ส่งผลที่ไม่ดีต่อผู้ถูกกระทำอย่างไรบ้าง

5.1.1.2 การเปลี่ยนชนิดของคำ

วิธีนี้ ผู้แปลจะเปลี่ยนชนิดของคำ จากคำกริยาเป็นคำนาม นามวลี โดยอาจจะใช้
การเพิ่มคำเข้ามาช่วยในประโยคด้วยก็ได้ คำที่นำมาเพิ่มได้แก่คำ “มี” หรือ “เป็น” โดยที่ผู้แปลจะ
นำคำสองคำนี้มาทำหน้าที่เป็นกริยาในประโยค แล้วจึงตามด้วยคำกริยาที่แปลงเป็นคำนาม หรือ
นามวลีแล้ว ในบางกรณี ผู้แปลอาจจะเปลี่ยนคำกริยาให้เป็นคำคุณศัพท์เพื่อนำไปขยายประธานก็ได้

ตัวอย่างที่ 118

C.185 In other words, when I looked behind your disguise, I saw a girl who needed very much to **be loved**, and something in me responded to that.

ว.440 พุดอีกทีก็คือ เมื่อผมมองทะลุหน้ากากที่คุณกำบังตัวเองเอาไว้ ผมเห็นผู้หญิงคนหนึ่งที่ไม่โยยหา**ความรัก**อย่างยิ่ง และบางสิ่งบางอย่างในใจผมก็ตอบสนองความปรารถนานั้น

ส่วนประโยคที่ 118 ผู้แปลใช้การตีความจากบริบทเข้าช่วยในการแปล และเปลี่ยนชนิดของคำ จากกริยากรรมวาจก เป็นคำนาม โดยแปล “be loved” เป็น “ความรัก” ซึ่งเมื่อฟังดูแล้วจะไม่รู้สึกขัดหูต่ออย่างใด แต่กลับรู้สึกได้ว่าผู้แปลเลือกใช้คำได้เหมาะสม ถึงแม้จะสั้น แต่ก็ได้ความหมายตามอารมณ์ที่ปรากฏในต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 119

V.27 They would **have been** better **educated** than your people.

น.46 คนพวกที่เรอว่านั่นจะต้อง**มีการศึกษา**ดีกว่าพวกเธออย่างแน่นนอนจริงไหม

จากตัวอย่างที่ 119 จะเห็นได้ว่า คำนาม “การศึกษา” ที่ปรากฏอยู่หลังคำ “มี” เป็นคำนามที่แปลงมาจากคำกริยา “educated” โดยการนำ “การ” ไปเติมหน้าคำกริยา คำนามวลีที่ได้จะเทียบเท่ากับกริยา “have been educated” ในต้นฉบับ จากประโยคนี้ จะเห็นได้ว่า “มี” ทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค โดยนามวลีที่ตามหลัง “มี” ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา

ตัวอย่างที่ 120

V.322 The ayah told me that many questions **had been asked**.

น.560 อายะห์มาแอบเล่าให้ฟังว่าหล่อนถูกเรียกตัวไปที่บ้านพ่อบ้านใหญ่ตั้งแต่เช้ามีด ข่าน ซามาร์**เป็นผู้ซักถาม**เองที่เคียวว่าหล่อนรู้เรื่องนี้บ้างหรือไม่

จากตัวอย่างที่ 120 ถ้าแปลตรงตัวตามต้นฉบับ จะได้ว่า “*อาจจะบอกฉันว่า หล่อนถูกถามคำถามมากมาย*” ซึ่งก็ได้ใจความถูกต้องครบถ้วน แต่ประโยคแปลที่ได้จะไม่ สละสลวย และจะกลายเป็นประโยคที่เกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ผู้แปลจึงเลือกที่จะนำ “*เป็น*” มาเป็นกริยา และแปลงกริยากรรมวาก “*had been asked*” ให้เป็นคำนาม หรือนามวลีที่เทียบเท่ากับคำกริยานั้น ซึ่งก็นับได้ว่าผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

5.1.1.3 การตัดคำทิ้ง

ผู้แปลใช้วิธีตัดคำทิ้ง เมื่อคำกริยากรรมวากในประโยคไม่ใช่ส่วนที่แสดงถึงความหมายสำคัญ หรือคำนั้นเป็นคำที่มีความหมายซ้ำซ้อน ผู้แปลก็จะใช้วิธีตัดทิ้งไปเลย โดยอาจตัดทิ้งเฉพาะคำนั้น หรือตัดทิ้งทั้งประโยค การตัดคำทิ้งนี้ อาจทำให้ความหมายบางส่วนขาดหายไปบ้าง แต่จะไม่ทำให้ความหมายโดยรวมเสียไป ดังที่สัญญาวิ สายบัว (2538 : 82) ได้กล่าวถึงการตัดคำ หรือสำนวนทิ้งไปว่า “การละคำ หรือข้อความนั้น แม้จะทำให้ความหมายต้องขาดไปบ้าง แต่จะไม่ทำให้บรรยากาศ รสชาติ และสาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป” จากการศึกษา พบว่าผู้แปลใช้วิธีการตัดคำทิ้งในงานแปลนี้ด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 121

C.154 If she didn't know for a fact that Stella was lying, she'd have *been tempted* to believe her.

ว.346 ถ้าไม่รู้มาก่อนว่าสเตลล่าโกหก หล่อนอาจจะเชื่อก็ได้ว่า สเตลล่าพูดความจริง

ตัวอย่างที่ 122

V.185 She was fast asleep, clutching the little doll Eff had bought for her and from which she refused to *be parted*.

น.312 หนูน้อยหลับสนิท ในอ้อมแขนมีตุ๊กตาที่เอฟฟ์ซื้อให้กอดไว้แน่น

จากตัวอย่างที่ 121 และ 122 ถึงแม้ว่าคำกริยากรรมวาก “*been tempted*” และ “*be parted*” “จะมีความหมายที่อ้างอิงได้ในภาษาฉบับแปล คือแปลว่า “ถูกชักจูง” และ “ถูกแยกจากกัน” ตามลำดับ แต่คำสองคำดังกล่าว ไม่ใช่คำที่สื่อความหมายสำคัญในต้นฉบับ ทั้งนี้ สังเกต

ได้จากการที่ผู้แปลละทิ้งจะไม่แปลคำนี้ อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าประโยคที่ใช้ก็ยังคงมีความหมายสมบูรณ์ ไม่รู้สึกว่าจะตกสิ่งใดไป

5.1.2 การปรับบทแปลระดับประโยค

การปรับบทแปลในระดับนี้ เป็นการปรับแต่งที่โครงสร้างประโยค ซึ่งจากการศึกษา งานแปลในครั้งนี พบว่า ผู้แปลมีการปรับบทแปลในระดับนี้ อยู่ 4 วิธี ได้แก่

5.1.2.1 การเปลี่ยนรูปประโยค

ในบางกรณีที่ประโยคในต้นฉบับยาวมาก หรือสั้นมากเกินไป ผู้แปลอาจใช้กลวิธีการแปลโดยการเปลี่ยนรูปประโยค ที่มักจะพบบ่อยในการศึกษาครั้งนี้ คือการเปลี่ยนรูปจากประโยคเป็นอนุประโยค กรณีที่ประโยคยาวมาก ผู้แปลจะปรับเปลี่ยนรูปประโยค เป็นอนุประโยค เพื่อให้ประโยคสั้นและเข้าใจง่ายขึ้น ส่วนประโยคที่สั้นเกินไป ผู้แปลก็อาจจะนำไปรวมกับประโยคข้างหน้า เพื่อให้เนื้อความกระชับมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 123

V.348 ... , but the Mutiny was by no means quelled, though the British were gaining success after success, and it was becoming clear that, although it might take time, order would eventually *be stored*.

น.611 ข้างฝ่ายกองทัพอังกฤษก็เริ่มบทบาทสำคัญอันนำไปสู่ชัยชนะ นั่นก็คือกฏระเบียบข้อบังคับอันเข้มงวดที่**ถูกนำมาใช้**อีกครั้งหนึ่ง

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นประโยคความรวมที่มีความซับซ้อนพอสมควร ผู้แปลนำกริยากรรมจาก “be stored” ไปทำเป็นกริยาของอนุประโยคขยายประธานของประโยค โดยใช้คำ “ที่” มาเชื่อม ซึ่งก็ทำให้ประโยคแปลที่ได้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ จึงนับเป็นการดีที่ผู้แปลเลือกใช้วิธีการปรับเปลี่ยนรูปประโยค เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา นับเป็นความกล้าอย่างหนึ่งของนักแปล ตามที่เทศภักดิ์ นิยมเหตุ (อ้างถึงในวรรณภากร ทองเสริม, 2533 : 14) ได้กล่าวถึง

ข้อควรระวังในการแปลและเรียบเรียงเพื่อให้ได้สำนวนที่เป็นธรรมชาติว่า นักแปลควรมีความกล้า ในการปรับบทแปลให้เป็นไปตามหลักไวยากรณ์ไทย

5.1.2.2 การเปลี่ยนรูปกรรมวาก

ในการแปลงานใดๆ สิ่งที่คุณแปลต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา ก็คือ ความหมายและรูปแบบในการเสนอความหมาย ผู้แปลต้องพยายามถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับออกมาเป็นฉบับแปลให้ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเลือกใช้ภาษาที่ไพเราะ กลมกลืน มีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษานั้น และต้องมีความสอดคล้องกับแบบแผนในภาษาฉบับแปลนั้นๆ ด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากการที่ลักษณะของภาษาไทยไม่นิยมใช้กรรมวากกับประโยคที่มีความหมายไปในทางที่ดี ดังนั้น การแปลประโยคกรรมวากที่มีความหมายไปในทางที่ดี หรือก่อนไปในทางที่ดี ผู้แปลก็ควรหลีกเลี่ยงการแปลเป็นประโยคกรรมวาก โดยการปรับบทแปล ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การเปลี่ยนกรรมวากเป็นกรรตุวากเป็นอีกวิธีหนึ่งในการปรับบทแปลที่จะช่วยให้บทแปลมีความไพเราะ สละสลวย และมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติกับภาษาฉบับแปล

อนึ่ง จากการศึกษาข้อมูลในบทที่ 4 นั้น ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลแบ่งการปรับบทแปลจากกรรมวากเป็นกรรตุวากได้ 2 วิธี คือ การเปลี่ยนประโยคกรรมวากเป็นประโยคกรรตุวาก และการเปลี่ยนเฉพาะกริยากรรมวากเป็นกริยากรรตุวาก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 124

V.395 Lady Geraldine *was mentioned* only once.

น.702 เลดี้เฮเรียตพูดถึงสตรีที่ท่านเลือกให้บุตรชายเพียงครั้งเดียว

จากตัวอย่างที่ 124 ในประโยคภาษาอังกฤษ ไม่ได้สื่อความหมายทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ผู้แปลจึงตีความไปว่าประโยคนี้มีความหมายเป็นกลาง และเลือกใช้กลวิธีนี้ในการแปลประโยคกรรมวากดังกล่าว ซึ่งก็น่าจะเหมาะสมกว่าการแปลเป็นกรรตุวาก เพราะถ้าแปลประโยคนี้โดยคงรูปกรรมวากไว้ ก็จะได้ว่า “เลดี้เจอราร์ดินถูกเลดี้เฮเรียตพูดถึงเพียงครั้งเดียว” ถ้าเป็นเช่นนี้ ความหมายของประโยคอาจจะเปลี่ยนไป ผู้อ่านอาจจะรู้สึกถึงความกำกวมของความหมายในคำว่า “ถูก” เพราะโดยทั่วไปแล้ว คำนี้มักจะมี ความหมายแฝงถึงสิ่งที่ไม่ดี ดังนั้น ผู้อ่านจึงอาจตีความจากความรู้สึกที่มีต่อคำว่า “ถูก” ว่าเลดี้เฮเรียตพูดถึงเลดี้เจอราร์ดินในทางที่ไม่ค่อยดีก็ได้

ตัวอย่างที่ 125

C.79 They *were greeted* like royalty by the manager of the club and the head waiter led them to their table.

ว.181 ผู้จัดการไนท์คลับ**ออกมาต้อนรับ**คนทั้งสองอย่างนอบน้อม
เช่นเดียวกัน แล้วหัวหน้าบริการก็เดินนำไปยังที่นั่ง

จากตัวอย่างที่ 125 จะเห็นได้ว่า ผู้แปลต้องการบ่งบอกว่าสถานการณ์ในประโยคนี้ค่อนข้างไปในทางดี โดยการตีความว่า ผู้ถูกกระทำพอกับการกระทำของผู้จัดการไนท์คลับ ผู้แปลจึงเลือกที่จะแปลเป็นประโยคกรรตุวาท เพื่อเน้นให้เห็นถึงความหมายในแง่ดี ส่วนกรณีการเปลี่ยนกริยากรรมวาทเป็นกริยากรรตุวาทนั้น จะทำให้ประโยคแปลที่ได้ มีลักษณะคล้ายประโยคกรรตุวาท ซึ่งจากการสังเกต พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นประโยคบอกเล่าเรื่องราว ไม่ใช่บทสนทนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 126

V.4 It *had been built* at the top of a slight incline which made one feel that it was on the alert, watching for any sins we might commit.

น.8 คฤหาสน์**พร้อมสิ่งสร้าง**อยู่บนเนิน ทำหน้าที่เหมือนยักษ์ใหญ่ที่เฝ้ามองความเป็นไปของหมู่บ้าน

จากประโยคข้างต้น ผู้แปลเปลี่ยนกริยากรรมวาท “*had been built*” เป็นกริยากรรตุวาท “*สร้าง*” การแปลในลักษณะนี้ทำให้ประโยคกรรตุวาท ดูเหมือนประโยคกรรตุวาท ซึ่งก็นับได้ว่าเป็นการแปลที่เหมาะสม เพราะถ้าผู้แปลไม่เปลี่ยนกริยากรรมวาทเป็นกริยากรรตุวาท ประโยคที่ได้ จะเป็นดังนี้

“คฤหาสน์**พร้อมสิ่งถูกสร้าง**อยู่บนเนิน ทำหน้าที่เหมือนยักษ์ใหญ่ที่เฝ้ามองความเป็นไปของหมู่บ้าน”

สำหรับผู้อ่านที่พอมีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่บ้าง ก็จะคาดได้ว่า ประโยคนี้แปลมาจากประโยคกรรตุวาทภาษาอังกฤษ ส่วนผู้อ่านที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ ก็ยังพอจะรู้สึกได้ว่า ประโยคนี้ไม่รื่นหูเท่าที่ควร ฉะนั้นการที่ผู้แปลแปลเช่นนี้ จึงเป็นการแปลที่เหมาะสมแล้ว และจากการวิเคราะห์ข้อมูล

จะพบว่า การแปลลักษณะนี้ มีข้อจำกัดเฉพาะประโยคบอกเล่าข้อมูล หรือประโยคพรรณนาที่มีความหมายกลางๆ จะไม่พบในประโยคสนทนาเท่าใดนัก

5.1.2.3 การเปลี่ยนรูปกรรมวาก และเพิ่มคำหน้าประโยค

การปรับบทแปลในหัวข้อนี้ มีลักษณะคล้ายกับในหัวข้อ 5.1.2.2 เพียงแต่ว่า ผู้แปลเพิ่มคำหน้าประโยคเข้าไป คำที่นำมาเพิ่มนี้คือ คำว่า “มี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 127

R.30 In faded red paint on the green truck door *was printed*
“Kincaid Photography, Bellingham, Washington.”

บ.29 เธอสังเกตเห็นด้วยว่ามีอักษรสีแดงที่เขียนติดอยู่บนประตู
สีเขียวของรถ “คินเคด โฟโตกราฟฟี เบลลิงแฮม วอชิงตัน”

จากตัวอย่างที่ 127 เป็นการเปลี่ยนรูปกรรมวาก เฉพาะคำกริยาเท่านั้นไม่ได้ เปลี่ยนทั้งประโยค แต่ผู้แปลแปลกริยากรรมวาก “*was printed*” เป็นกริยากรรมวาก “เขียน” ประโยคแปลที่ออกมาจึงดูเหมือนประโยคกรรมวาก

5.1.2.4 การเปลี่ยนรูปกรรมวาก และใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง

การแปลด้วยวิธีนี้ เป็นวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนด้านคำศัพท์ ในกรณีที่ผู้แปลไม่สามารถหาคำศัพท์ที่เหมาะสมมาแทนที่คำศัพท์ในต้นฉบับได้ ผู้แปลอาจเลือกใช้วิธีนี้แทน โดยการเปลี่ยนรูปกรรมวาก เป็นรูปกรรมวาก และหาคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำในต้นฉบับ หรือหาคำที่เหมาะสมกับความหมายโดยรวมของประโยคนั้นมาแทนที่กริยาในต้นฉบับ ศิริมา ภิญญโณสินวัณณ์ (2533 : 29) กล่าวถึงประโยคเหล่านี้ว่าเป็นประโยคที่แปลไม่เทียบเท่า ซึ่งหมายถึง การใช้รูปประโยคแบบใดก็ตามในภาษาไทยที่ไม่รักษาความหมายของคำกริยากรรมวาก ในหน่วยสร้างภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ความหมายเดิมของคำกริยากรรมวากจะสูญหายไป แต่จากการศึกษางานแปลของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจนัยกุล” พบว่า ทั้งสามท่านเลือกใช้วิธีนี้ได้เป็นอย่างดี เพราะถ้านำคำศัพท์ที่ตรงกับคำในต้นฉบับมาใช้ในฉบับแปล แต่ทำให้ประโยคแปลไม่สละสลวย ก็ไม่จัดได้ว่าเป็นการแปลที่ดี การที่ผู้แปลตีความประโยคนั้นๆ แล้วใช้ความ

สามารถในการสรรหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงมาแทนที่คำศัพท์นั้นอันทำให้ประโยคนั้น สละสลวยได้ ช่อมเป็นสิ่งที่ผู้แปลพึงกระทำมากกว่า

ตัวอย่างที่ 128

V.260 She loved the nursery rhymes I taught her and the strains of
“Ba, Ba, Black Sheep” and “Ring a Ring of Roses”
could often be heard.

น.443 หลุยส์ชอบร้องเพลง โดยเฉพาะเพลงสำหรับเด็กที่ฉันสอนให้
ร้อง เช่น “บา บา แบล็ค ชิพ” และ “ริง อะ ริง ออฟ โรส”
เป็นต้น เสียงเพลงเหล่านั้นจะ*ดังก้อง*แจ้วอยู่ในห้องเด็กเกือบ
ตลอดเวลา

การที่ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “*ดังก้องแจ้ว*” แทนกริยา “*could often be heard*” นั้น สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างครบถ้วน โดยที่ผู้แปลไม่ได้ใช้คำศัพท์ตรงตัวตามต้นฉบับเลย คำ “*ดังก้อง*” สื่อความถึง “*การได้ยิน*” ส่วนคำ “*แจ้ว*” เป็นคำที่ใช้แล้ว ทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพได้ว่า ต้องเป็นเสียงเพลงที่ไพเราะ ไม่ใช่เสียงเพลงที่ดังก่อรำคาญ และยังสื่อถึงความหมายของคำ “*often*” อีกด้วย จากการศึกษาพบว่า การใช้กลวิธีแบบนี้ ส่วนใหญ่จะใช้กับประโยคที่มีความหมายเป็นกลาง ไม่บ่งบอกว่าเป็นการกระทำที่ดีหรือไม่ดี

ตัวอย่างที่ 129

V.257 “Are you afraid that now the nanny is here you will
be sent away?”

น.436 “แล้วเธอมีปัญหาอะไร....” ฉันถามแล้วเธอตอบไปว่า
“หรือกลัวว่ามี ‘แนนนี่’ มาจากอังกฤษอีกคนหนึ่งแล้ว
คุณหญิงจะ*ไล่*เธอออกกระมัง...”

จากตัวอย่างข้างต้น คำกริยา “*be sent*” ให้ความหมายที่เป็นกลาง ไม่ได้เน้นเอียงว่ามีความหมายดีหรือไม่ดี แต่จากบริบท ซึ่งเป็นตอนที่อะซาร์กำลังกลัวว่า เมื่อบรรดาคุณหญิงที่เลี้ยงมาใหม่แล้ว ตัวเธอจะหมดความหมาย และต้องออกไปจากบ้านนี้ นั่นก็คือการถูกไล่ออกจากงานนั่นเอง ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า “*ไล่*ออก” เพื่อเน้นให้เห็นความหมายที่แฝงมาในประโยคนี้

จากการวิเคราะห์ถึงกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาคั้งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา โดยการปรับบทแปลได้ตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษของ “นิคา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล”

กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา	
การปรับบทแปลระดับคำ	การปรับบทแปลระดับประโยค
1. การเติมคำหน้ากริยา 2. การเปลี่ยนชนิดของคำ 3. การตัดคำทิ้ง	1. การเปลี่ยนรูปประโยค 2. การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก 3. การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และเพิ่มคำหน้าประโยค 4. การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง

5.2 ความดีในการใช้กลวิธีต่างๆ

จากหัวข้อที่กล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้กล่าวถึงกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่ “นิคา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษ แต่ในหัวข้อต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะขอกกล่าวถึงความดีในการใช้กลวิธีต่างๆ ในการแปลประโยคกรรมวาจกที่นักแปลแต่ละท่านใช้ ทั้งกลวิธีในการแปล และกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา โดยเรียงจากความถี่มากไปหาน้อย

ในตารางที่ 3, 4 และ 5 จะแสดงถึงความดีในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยของ “นิคา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” ตามลำดับ

ตารางที่ 3 : ความถี่ในการใช้กลวิธีแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยของ “นิตา”

กลวิธีการแปล	จำนวนข้อมูล	ร้อยละ
1. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย	179	23.87
1) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	78	10.40
2) การละคำแสดงกรรมวาจก	52	6.95
3) การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา	29	3.87
4) การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนามหรือนามวลี	12	1.60
5) การเปลี่ยนรูปประโยค	6	0.80
6) การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม นามวลี	2	0.27
2. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรตุจก	218	29.67
1) การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรตุจก	104	13.87
2) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	67	8.93
3) การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรตุจก	20	2.67
4) การเปลี่ยนชนิดของคำ	11	1.47
5) การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี	9	1.20
6) การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม นามวลี	7	0.93
3. การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	353	47.07
รวม	750	100

จากตารางที่ 3 กลวิธีการแปลที่ “นิตา” ใช้มากที่สุดได้แก่ การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย มีความถี่ร้อยละ 47.07 รองลงมาได้แก่ การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรตุจก มีความถี่ร้อยละ 13.87 อันดับสามได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย โดยการหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ มีความถี่ร้อยละ 10.40 ส่วนกลวิธีการแปลที่ “นิตา” ใช้ น้อยที่สุด ได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทยโดยใช้คำ “มี” แทนกริยา นำหน้าคำนาม นามวลี มีความถี่ร้อยละ 0.27 จะเห็นได้ว่า “นิตา” แปลโดยตัดข้อมูลทิ้งไปถึง 353 ข้อมูล จากข้อมูลทั้งสิ้น 750 ข้อมูล ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูงพอควร จากการวิเคราะห์พบว่า “นิตา” ไม่แปลกริยากรรมวาจกบางคำเป็นภาษาไทย เนื่องจากกริยานั้นไม่ใช่ส่วนที่เป็นใจ

ความสำคัญของประโยค แต่บางกรณี “นิค” ก็ตัดทิ้งทั้งประโยค ซึ่งการทำเช่นนี้ อาจทำให้ได้งานแปลที่สื่อความไม่ครบตามต้นฉบับ

ตารางที่ 4 : ความถี่ในการใช้กลวิธีแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย ของ “บุญญรัตน์”

กลวิธีการแปล	จำนวนข้อมูล	ร้อยละ
1. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย	78	69.64
1) การละคำแสดงกรรมวาจก	38	33.93
2) การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนามหรือนามวลี	11	9.82
3) การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา	10	8.93
4) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	9	8.04
5) การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม นามวลี	4	3.57
6) การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรรมวาจก	3	2.68
7) การเปลี่ยนรูปประโยค	3	2.68
2. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรตุจก	32	28.57
1) การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรตุจก	17	15.18
2) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	7	6.25
3) การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี	3	2.68
4) การเปลี่ยนชนิดของคำ	3	2.68
5) การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรตุจก	1	0.89
6) การเปลี่ยนรูปประโยค	1	0.89
3. การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	2	1.79
รวม	112	100

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า กลวิธีการแปลที่ “บุญญรัตน์” ใช้มากที่สุดได้แก่ การละคำแสดงกรรมวาจก มีความถี่ร้อยละ 33.93 รองลงมาได้แก่ การเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรตุจก มีความถี่ร้อยละ 15.18 อันดับสามได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย โดยการใช้คำ

ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนามหรือนามวลี มีความถี่ร้อยละ 9.82 ส่วนกลวิธีการแปลที่ “บุญญรัตน์” ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรตุวาก โดยการเปลี่ยนรูปประโยค และการใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรตุวาก มีความถี่เท่ากันคือร้อยละ 0.89

ตารางที่ 5 : ความถี่ในการใช้กลวิธีแปลประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย ของ “ว.วินิจฉัยกุล”

กลวิธีการแปล	จำนวนข้อมูล	ร้อยละ
1. การแปลประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวากภาษาไทย	100	48.31
1) การละคำแสดงกรรมวาก	48	23.19
2) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	35	16.91
3) การใช้คำ “ถูก” นำหน้ากริยา	9	4.35
4) การใช้คำ “ได้รับ” นำหน้ากริยา คำนามหรือนามวลี	4	1.93
5) การใช้คำ “มี” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม นามวลี	2	0.97
6) การใช้คำ “โดน” นำหน้ากริยา	1	0.48
7) การเปลี่ยนรูปประโยค	1	0.48
2. การแปลประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรตุวาก	84	40.58
1) การหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ	36	17.39
2) การเปลี่ยนกรรมวากเป็นกรตุวาก	35	16.91
3) การเปลี่ยนชนิดของคำ	5	2.42
4) การใช้คำ “มี” ตามด้วยประโยคกรตุวาก	4	1.93
5) การใช้คำ “เป็น” แทนกริยา โดยนำหน้าคำนาม นามวลี	2	0.97
6) การใช้คำ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี	1	0.48
7) การเปลี่ยนรูปประโยค	1	0.48
3. การไม่แปลประโยคกรรมวากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย	23	11.11
รวม	207	100

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า กลวิธีการแปลที่ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ การละคำแสดงวาก มีความถี่ถึงร้อยละ 23.19 รองลงมาได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรตุวาก โดยการ

หลักเสียงการถ่ายถอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ มีความถี่ร้อยละ 17.39 อันดับสามได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย โดยการหลักเสียงการถ่ายถอดความหมายตรงตัวตามต้นฉบับ และการเปลี่ยนกรรมวาจกเป็นกรรตุวาจก มีความถี่เท่ากันคือร้อยละ 16.91 ส่วนกลวิธีการแปลที่ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้น้อยที่สุด มีถึง 4 วิธี แต่ละวิธีใช้เพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น ได้แก่ การแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย โดยการใช้คำ “โคน” นำหน้ากริยา แก่ การแปลเป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย โดยการเปลี่ยนรูปประโยค การแปลเป็นกรรตุวาจก โดยการใส่ “มี” นำหน้าคำนาม หรือนามวลี และการแปลเป็นกรรตุวาจก โดยการเปลี่ยนรูปประโยค ทุกวิธีมีความถี่เท่ากันคือ ร้อยละ 0.48

ตารางที่ 6 : เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกระหว่าง “นิตา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล”

กลวิธีการแปล	การใช้กลวิธีต่างๆ เมื่อคิดเป็นร้อยละ		
	นิตา	บุญญรัตน์	ว.วินิจฉัยกุล
1. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรมวาจกภาษาไทย	23.87	69.64	48.31
2. การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นประโยคกรรตุวาจก	29.67	28.57	40.58
3. การไม่แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย	47.07	1.79	11.11

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า “นิตา” ใช้การแปลแบบเอาความในการแปลประโยคกรรมวาจก กล่าวคือ “นิตา” แปลโดยเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอความหมาย แต่คงความหมายโดยรวมของประโยคไว้ ดังจะเห็นได้จากการที่ “นิตา” ไม่แปลประโยคกรรมวาจกที่ปรากฏในต้นฉบับมากกว่านักแปลท่านอื่นๆ ส่วน “บุญญรัตน์” จะใช้วิธีการแปลตรงตัวตามต้นฉบับ โดยคงรูปแบบเดิมของต้นฉบับไว้ แต่งานแปลของ “บุญญรัตน์” จะถ่ายถอดความหมายตามต้นฉบับได้ครบถ้วนมากกว่าของ “นิตา” สังเกตได้จากการที่ “บุญญรัตน์” แปลประโยคกรรมวาจกเกือบทุกประโยค ไม่ได้ตัดทิ้งมากนัก ส่วน “ว.วินิจฉัยกุล” จะคำนึงถึงการถ่ายถอดความหมาย และรูปแบบการเสนอความหมายเท่าๆ กัน สังเกตได้จากการที่ “ว.วินิจฉัยกุล” แปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นประโยคกรรมวาจก และประโยคกรรตุวาจกในปริมาณที่ไม่ต่างกันมากนัก กล่าว

คือ พยายามรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับ ไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนรูปแบบการเสนอความหมายให้เข้ากับวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล

ในตารางที่ 7, 8 และ 9 ต่อไปนี้ จะแสดงให้เห็นถึงความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษของนักแปลทั้งสามท่าน

ตารางที่ 7 : ความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “นิดา”

กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา	จำนวนข้อมูล	ร้อยละ
1. การปรับบทแปลระดับคำ	423	56.41
1) การตัดคำทิ้ง	353	47.07
2) การเติมคำหน้ากริยา	41	5.47
3) การเปลี่ยนชนิดของคำ	29	3.87
2. การปรับบทแปลระดับประโยค	327	43.60
1) การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก	156	20.80
2) การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง	145	19.33
3) การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และเพิ่มคำหน้าประโยค	20	2.67
4) การเปลี่ยนรูปประโยค	6	0.80
รวม	750	100

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาจกที่ “นิดา” ใช้มากที่สุด ได้แก่ การปรับบทแปลระดับคำ โดยการตัดคำทิ้ง ซึ่งมีความถี่สูงถึงร้อยละ 47.07 กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนที่ “นิดา” ใช้เป็นอันดับรองลงมา ได้แก่ การปรับบทแปลระดับประโยค โดยการเปลี่ยนรูปกรรมวาจก มีความถี่ร้อยละ 20.80 ส่วนกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่ “นิดา” ใช้น้อยที่สุด คือ การเปลี่ยนรูปประโยค โดยใช้เพียง 6 ครั้งจากข้อมูลทั้งหมด 750 ข้อมูล คิดเป็นร้อยละได้เพียง 0.80 เท่านั้น แต่ถ้าเปรียบเทียบระหว่างการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนโดยปรับบทแปลระดับคำกับระดับประโยค “นิดา” ใช้การปรับบทแปลระดับคำมากกว่า แต่มากกว่าในสัดส่วนที่ไม่มากนัก คือ 56.41 กับ 43.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 : ความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “บุญญรัตน์”

กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา	จำนวนข้อมูล	ร้อยละ
1. การปรับบทแปลระดับคำ	33	29.47
1) การเติมคำหน้ากริยา	21	18.75
2) การเปลี่ยนชนิดของคำ	10	8.93
3) การตัดคำทิ้ง	2	1.79
2. การปรับบทแปลระดับประโยค	79	70.54
1) การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก	55	49.11
2) การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง	16	14.29
3) การเปลี่ยนรูปประโยค	4	3.57
4) การเปลี่ยนรูปกรรมวาจก และเพิ่มคำหน้าประโยค	4	3.57
รวม	112	100

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่ “บุญญรัตน์” ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกเป็นภาษาไทยมากที่สุด ได้แก่ การปรับบทแปลในระดับประโยค โดยการเปลี่ยนรูปกรรมวาจก มีความถี่สูงถึงร้อยละ 49.11 รองลงมาได้แก่ การปรับบทแปลระดับคำ โดยการเติมคำหน้ากริยา มีความถี่ร้อยละ 18.75 ส่วนกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนที่ “บุญญรัตน์” ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ การตัดคำทิ้ง มีความถี่ในการใช้เพียงร้อยละ 1.79 เท่านั้น จากตารางอาจจะสรุปได้ว่า “บุญญรัตน์” ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อน โดยการปรับบทแปลในระดับประโยคมากกว่าระดับคำ โดยมีความถี่สูงถึงร้อยละ 70.54

ตารางที่ 9 : ความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “ว.วินิจฉัยกุล”

กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา	จำนวนข้อมูล	ร้อยละ
1. การปรับบทแปลระดับคำ	47	22.70
1) การตัดคำทิ้ง	23	11.11
2) การเติมคำหน้ากริยา	14	6.76
3) การเปลี่ยนชนิดของคำ	10	4.83
2. การปรับบทแปลระดับประโยค	160	77.3
1) การเปลี่ยนรูปกรรมวาท	83	40.10
2) การเปลี่ยนรูปกรรมวาท และใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง	71	34.30
3) การเปลี่ยนรูปกรรมวาท และเพิ่มคำหน้าประโยค	4	1.93
4) การเปลี่ยนรูปประโยค	2	0.97
รวม	207	100

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาทมากที่สุด ได้แก่ การปรับบทแปลในระดับประโยค โดยการเปลี่ยนรูปกรรมวาท มีความถี่สูงถึงร้อยละ 40.10 รองลงมาได้แก่ การปรับบทแปลระดับประโยค เช่นกัน เป็นการแปลโดยการเปลี่ยนรูปกรรมวาท และใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง มีความถี่ร้อยละ 34.30 ส่วนกลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่ “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ การเปลี่ยนรูปประโยค โดยมีความถี่ในการใช้เพียงร้อยละ 0.97 เท่านั้น จากตารางอาจจะสรุปได้ว่า “ว.วินิจฉัยกุล” ใช้การปรับบทแปลในระดับประโยค ในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนในการแปลมากกว่าการปรับบทแปลในระดับคำ

จากข้อมูลในตารางที่ 7, 8 และ 9 ผู้วิจัยสามารถเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาทของนักแปลแต่ละท่านได้ ดังตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

**ตารางที่ 10 : เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา
ในการแปลประโยคกรรมวาจกระหว่าง “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล”**

กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษา	การใช้กลวิธีต่างๆ เมื่อคิดเป็นร้อยละ		
	นิดา	บุญญรัตน์	ว.วินิจัยกุล
1. การปรับบทแปลระดับคำ	56.41	29.47	22.70
2. การปรับบทแปลระดับประโยค	43.60	70.54	77.30

จากตารางที่ 10 อาจสรุปได้ว่า “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” มีการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่คล้ายๆ กัน คือจะปรับบทแปลที่ระดับประโยค มากกว่าจะไปปรับบทแปลที่ระดับคำ ส่วน “นิดา” จะใช้การปรับบทแปลระดับคำมากกว่าระดับประโยค แต่ทั้งนี้เมื่อนำตารางที่ 7 มาดูประกอบการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาของ “นิดา” จะพบว่า ในการปรับบทแปลระดับคำ “นิดา” ใช้วิธีการตัดคำทิ้งมากถึงร้อยละ 47.07 ส่วนการปรับบทแปลระดับคำวิธีอื่นๆ นั้น “นิดา” ใช้น้อยมาก จึงไม่อาจสรุปลงไปได้ว่า นิดาเน้นที่ระดับคำมากกว่า ที่จริงก็คือ “นิดา” เลือกที่จะแปลโดยยึดความหมายโดยรวมมากกว่า โดยไม่คำนึงถึงคำเท่าใดนัก

จากการเปรียบเทียบงานของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย นักแปลควรต้องพิจารณาถึงความหมายโดยรวมของประโยคด้วย เพื่อที่จะเลือกใช้วิธีการแปลให้เหมาะสมกับประโยค นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามลักษณะของภาษาไทยด้วย ดังจะเห็นได้ว่า นักแปลทุกท่านใช้การปรับบทแปล เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งการปรับบทแปลนี้เอง ทำให้ผลงานแปลมีความสละสลวย และมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 และ 5 ไปสรุปเป็นผลการศึกษาในบทที่ 6 ต่อไป

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงกลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษของ “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจฉัยกุล” ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 4 และ 5 นั้น ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษากลวิธีเฉพาะตัวของนักแปลทั้งสามท่าน ที่ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ ที่มักก่อให้เกิดปัญหาในการแปลอยู่เสมอ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า งานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงกลวิธีเฉพาะตัวของนักแปลที่ใช้ในการแปลประโยคกรรมวาจกในนวนิยายภาษาอังกฤษ โดยหลีกเลี่ยงการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางภาษา ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเกี่ยวข้องกับวิธีการแปลที่ผู้แปลนำมาใช้ในบทแปล และวิธีที่ผู้แปลใช้ในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาที่อาจเกิดขึ้นได้ในบทแปล ซึ่งก่อนเริ่มทำการวิจัย ผู้วิจัยคาดว่าในการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทยนั้นอาจจะเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งในการแปล เนื่องจากความต่างกันในการใช้ประโยคกรรมวาจกของภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ในภาษาอังกฤษมีการใช้รูปประโยคกรรมวาจกกันมาก สามารถใช้ได้โดยไม่จำกัดสถานการณ์ แต่ในภาษาไทย การใช้รูปประโยคกรรมวาจกมีข้อจำกัดมากกว่า คือไม่นิยมใช้รูปประโยคแบบนี้กับประโยคที่มีความหมายไปในทางที่ดี การใช้กรรมวาจกภาษาไทยจำกัดอยู่กับประโยคที่มีความหมายไม่ค่อยดีเท่านั้น ดังนั้นในการแปลรูปประโยคแบบนี้ ผู้แปลควรคำนึงถึงความหมายของประโยคด้วยว่าเป็นประโยคที่มีความหมายไปในทางที่ดีหรือไม่ดี เพื่อประกอบการเลือกใช้วิธีการแปลที่เหมาะสม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความเห็นเกี่ยวกับวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกว่า อาจมีวิธีการแปลที่หลากหลายในการแปลประโยคกรรมวาจก มากไปกว่าการใช้คำนำหน้ากริยากรรมวาจก

“ได้รับ” ในกรณีที่ประโยคนั้นมีความหมายในแง่บวก และคำ “ถูก” ในกรณีที่ประโยคนั้นมีความหมายในแง่ลบ ซึ่งคำสองคำนี้เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของประโยคกรรมวาทก เมื่อผู้อ่านเห็นคำสองคำนี้ในประโยค ก็มักจะคาดคะเนไว้ก่อนเลยว่า ประโยคนั้นแปลมาจากประโยคกรรมวาทกภาษาอังกฤษ

เมื่อเสร็จสิ้นการศึกษา ผู้วิจัยจึงพบว่า ในการแปลประโยคกรรมวาทกภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้แปลนำความรู้สึกรู้สึกของผู้ถูกกระทำในแต่ละประโยคมาประกอบการแปลด้วย กล่าวคือ ในประโยคที่กริยาในประโยคก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้ถูกกระทำในประโยค ซึ่งความหมายของประโยคจะเป็นไปในแง่บวก ผู้แปลจะไม่แปลเป็นประโยคกรรมวาทก หรือถ้าจำเป็นต้องแปลเป็นประโยคกรรมวาทก ผู้แปลก็จะพยายามไม่แปลให้เห็นเป็นรูปกรรมวาทกอย่างชัดเจน โดยอาจจะเลือกใช้วิธีต่างๆ เช่น การละคำแสดงกรรมวาทก ซึ่งการใช้วิธีนี้รูปประโยคจะดูเหมือนประโยคกรรตุวาทก ถึงแม้ว่าที่จริงแล้วจะเป็นประโยคกรรมวาทกก็ตาม ส่วนคำว่า “ได้รับ” ยังคงใช้ในประโยคที่มีความหมายในแง่บวกอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้ว ผู้แปลจะเลือกใช้วิธีที่หลากหลายมากขึ้น คือ ไม่จำกัดอยู่แต่การใช้คำ “ได้รับ” เพียงอย่างเดียว ยกเว้นในกรณีของประโยคที่มีความหมายในแง่ลบ ผู้แปลยังคงใช้คำ “ถูก” หน้าคำกริยา ดังจะเห็นได้จากการแปลของทั้ง “นิดา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” ที่จะใช้คำ “ถูก” กับประโยคที่มีความหมายในแง่ลบเท่านั้น

ส่วนเรื่องการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลประโยคกรรมวาทกนั้น ผู้แปล ได้นำเอาวิธีการปรับบทแปลมาใช้ในการแปล เพื่อปรับคำ และสำนวนภาษาให้เข้ากับลักษณะของภาษาไทย ทั้งนี้ ผู้แปลยังคงคำนึงถึงสิ่งสำคัญในการแปล ก็คือ ความหมายและรูปแบบการเสนอความหมาย โดยผู้แปลยอมที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการเสนอความหมายไปบ้างตามความเหมาะสม เพื่อให้บทแปลนั้นสื่อความหมายตามต้นฉบับได้ถูกต้องและครบถ้วน พร้อมกันนั้น ก็เป็นการปรับภาษาให้สละสลวย มีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปล ซึ่งในการปรับบทแปลนี้ ผู้แปลใช้การปรับบทแปลระดับคำ และระดับประโยค ซึ่งในการปรับบทแปลระดับคำทำได้ 3 วิธี คือ การเติมคำหน้ากริยา การเปลี่ยนชนิดของคำ และการตัดคำทิ้ง ส่วนการปรับบทแปลระดับประโยค ทำได้ 4 วิธี คือ การเปลี่ยนรูปประโยค การเปลี่ยนรูปกรรมวาทก การเปลี่ยนรูปกรรมวาทกและเพิ่มคำหน้าประโยค และการเปลี่ยนรูปกรรมวาทกและใช้คำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียง

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า สิ่งๆ ที่เหมือนกันในการแปลของนักแปลแต่ละท่าน คือ ทุกท่านมุ่งเน้นที่ความหมาย และรูปแบบการนำเสนอความหมาย กล่าวคือ แปลโดยรักษาความหมาย

เดิมไว้ โดยอาจจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอไปบ้าง เพื่อคงใจความสำคัญในต้นฉบับ ส่วนที่แตกต่างกันของนักแปลแต่ละท่านนั้น ก็คือ วิธีการที่แต่ละท่านนำมาใช้ ซึ่งมีความมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับลีลาการแปลของแต่ละท่าน ดังที่จะได้กล่าวถึงต่อไปในหัวข้อที่ 6.2

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์การแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษในงานแปลนวนิยาย ผู้วิจัยพบว่า ในหนังสือประเภทบันเทิงคดี อย่างเช่น นวนิยาย มีประโยคกรรมวาจกมากพอๆ กับประโยคกรรมวาจกที่พบในงานวิชาการ นอกจากนี้ ความมากน้อยของจำนวนประโยคกรรมวาจกจะขึ้นอยู่กับลีลาการเขียนของผู้เขียนแต่ละคนด้วย ทั้งนี้ สังกเกตได้จากจำนวนข้อมูลประโยคกรรมวาจกที่พบในนวนิยายทั้งสามเล่มที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความแตกต่างกัน บางเล่มมีข้อมูลมากถึง 750 ข้อมูล ในขณะที่บางเล่มมีจำนวนข้อมูลเพียง 112 ข้อมูลเท่านั้น

ส่วนกลวิธีการแปลที่ผู้แปลนวนิยายนำมาใช้ในงานแปลนวนิยาย ก่อนข้างจะหลากหลายยิ่งกว่าในการแปลงานวิชาการ และจะคำนึงถึงความสละสลวยมากกว่าการแปลงานวิชาการ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า งานแปลงานวิชาการเป็นงานแปลประเภททอรรถสาร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูล หรือให้ข้อเท็จจริง ผู้แปลจึงต้องนำเสนอข้อเท็จจริงนั้นอย่างถูกต้องและครบถ้วน แต่สำหรับงานแปลนวนิยาย ซึ่งจัดว่าเป็นงานแปลประเภททอรรถสาร แนวการเขียนจะเป็นการพรรณนาความ หรือบรรยายความรู้สึกและอารมณ์ของตัวละครในเรื่อง ผู้แปลจึงต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และพรสวรรค์ในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความออกมาอย่างถูกต้อง และมีความสละสลวย มีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาที่ใช้ในการแปลมากกว่าการแปลงานวิชาการ

เนื่องจากการแปลนวนิยาย จัดได้ว่าเป็นการแปลประเภทบันเทิงคดี ดังนั้น สิ่งที่ผู้อ่านมุ่งหมายจะได้รับจากการอ่านนวนิยายแปลนั้น คงจะไม่ใช่ว่าความถูกต้องของเนื้อความที่ผู้แปลแปลมาจากต้นฉบับเพียงอย่างเดียว แต่ผู้อ่านต้องการจะได้รับอรรถรสจากการอ่านงานแปลนั้นอีกด้วย จากการศึกษาและวิเคราะห์งานแปลของ “นิคา” “บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” พบว่า นักแปลทั้งสามท่านสามารถผลิตงานแปลที่ดี และมีคุณภาพให้แก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ นอกจากจะสามารถสื่อความหมายจากต้นฉบับ มาเป็นฉบับแปลได้อย่างถูกต้องแล้ว ทั้งสามท่านยังสามารถสนองความต้องการของผู้อ่านนวนิยายแปลได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ สามารถทำให้ผู้อ่านงานแปลรู้สึกเพลิดเพลินไปกับเรื่องที่อ่าน ดังจะเห็นได้จากความนิยมของผู้อ่านที่มีต่องานแปลของนักแปลทั้งสามท่านนี้

นักแปลแต่ละท่าน ต่างก็มีลักษณะการแปลที่แตกต่างกันไป โดยอาจจะเรียกได้ว่าเป็นลักษณะเฉพาะตัวในการแปลของแต่ละท่านก็ได้. จากผลการวิเคราะห์ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า “นิดา” ใช้การแปลแบบเอาความ คือ เป็นการแปลแบบอิสระ ที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบในต้นฉบับ แต่จะคำนึงถึงความสละสลวย และลักษณะที่เป็นธรรมชาติของการใช้ภาษาในฉบับแปลมากกว่า ในงานแปลของ “นิดา” จึงมีการปรับบทแปลอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านไวยากรณ์ และคำศัพท์ การแปลเช่นนี้ ในคาเรียกว่า Dynamic-Equivalence translation หรือ การแปลเทียบเคียงต่างรูป ซึ่งเป็นการแปลแบบอิสระที่มุ่งเน้นไปที่ผลตอบสนองจากผู้อ่านฉบับแปลว่า ต้องมีความเข้าใจในฉบับแปลได้เท่ากับที่ผู้อ่านต้นฉบับมีความเข้าใจในต้นฉบับ โดยจะเน้นไปที่ลักษณะที่เป็นธรรมชาติของภาษาในฉบับแปลด้วย แคทฟอร์ด เรียกการแปลแบบนี้ว่า Free translation หรือการแปลเอาความ ส่วนนิวมาร์คเรียกการแปลลักษณะนี้ว่า Communicative translation หรือการแปลเชิงสื่อสาร

อนึ่ง เนื่องจาก “นิดา” แปลแบบเอาความ ในบางครั้งจึงอาจทำให้ได้เนื้อความไม่ครบตามต้นฉบับ จากการศึกษาพบว่า “นิดา” ใช้วิธีการแปลโดยการตัดคำ หรือประโยคทิ้งไปมากพอควร ถึงแม้ว่าคำเหล่านั้น อาจจะเป็นคำที่ไม่มีความสำคัญอันใดในเนื้อเรื่อง และการตัดคำ หรือประโยคนั้นๆ ทิ้งไปก็ไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบใดต่อใจความหลักของเรื่อง แต่คำ หรือประโยคที่ตัดทิ้งไปนั้น อาจจะไม่สื่อได้ถึงความเป็นตัวตนของผู้เขียน หรือที่เรียกว่าเป็นลีลา (style) ของผู้เขียน เมื่อผู้แปลไปตัดคำนั้นๆ ทิ้ง ผู้อ่านก็จะไม่ได้รับทราบถึงลีลาการเขียนของผู้ที่เขียนต้นฉบับ แต่สิ่งที่ได้รับไปแทน คือลีลาการเขียนของผู้แปลนั่นเอง

ส่วนงานแปลของ “บุญญรัตน์” ก่อนข้างจะเป็นการแปลแบบตรงตัว โดยคำนึงถึงการรักษาความหมายเป็นสำคัญ “บุญญรัตน์” ได้พยายามรักษารูปแบบ และเนื้อหาให้เหมือนต้นฉบับมากที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านได้รับสารที่ตรงกับที่ผู้อ่านต้นฉบับได้รับ ในคาเรียกการแปลแบบนี้ว่า Formal-Equivalence translation หรือ การแปลเทียบเคียงตามรูป ซึ่งเป็นการแปลที่มุ่งเน้นไปที่สารทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา แต่แคทฟอร์ด เรียกการแปลแบบนี้ว่า Literal translation หรือ การแปลตรงตัวนั่นเอง ทั้งนี้ งานแปลของ “บุญญรัตน์” จะเป็นงานแปลที่สามารถเก็บข้อมูลมาจากต้นฉบับได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน ซึ่งย่อมจะทำให้ผู้อ่านได้รับสารตรงกับที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อครบทุกประการ ได้อย่างแน่นอน

จากการศึกษางานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” พบว่า “ว.วินิจฉัยกุล” ให้ความสำคัญกับความหมาย และรูปแบบการนำเสนอความหมายในปริมาณที่เท่ากัน โดยพยายามที่จะรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับเอาไว้ และพร้อมกันนั้นก็คำนึงถึงลักษณะในภาษาไทยด้วย ลักษณะการ

แปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” มีความคล้ายคลึงกับการแปลของ “นิตา” อยู่มาก แต่งานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” จะยังรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับมากกว่างานแปลของ “นิตา” อาจกล่าวได้ว่า งานแปลของ “ว.วินิจฉัยกุล” เป็นการผสมผสานกันระหว่างการแปลตรงตัว และการแปลแบบเอาความ คือ เป็นการแปลตามความหมายในต้นฉบับ แต่ใช้การตีความเข้ามาช่วยในการแปล มีการปรับคำ สำนวน หรือประโยคให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาไทย ดังนั้น จึงทำให้ประโยคที่ได้มีความสละสลวย และเป็นธรรมชาติ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ประสบการณ์ของผู้แปลในฐานะนักเขียน มีส่วนช่วยในการเลือกใช้ภาษาในการแปลเป็นอย่างมาก สืบเนื่องจากการกรณี “ว.วินิจฉัยกุล” ซึ่งนอกจากจะเป็นนักแปลแล้ว ท่านยังเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง โดยเริ่มเขียนหนังสือก่อนที่จะมาแปลหนังสือ จากประสบการณ์การทำงานในอาชีพนักเขียนนี้เองที่ทำให้ “ว.วินิจฉัยกุล” ได้เปรียบกว่านักแปลท่านอื่นๆ ในแง่ของการใช้ภาษา เพราะผู้ที่เป็่นนักเขียนก็ย่อมที่จะมี “คำสำรอง” ที่สามารถเลือกหยิบมาใช้ได้ทุกเวลาที่ต้องการ

หลังจากที่ได้ศึกษาถึงลักษณะเฉพาะตัวในการแปลของนักแปลอาชีพแต่ละท่านแล้ว ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่า ในการทำงานแปลผู้แปลควรยึดหลักของ “ความเหมาะสม” กล่าวคือ ในเมื่อการแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย และรูปแบบการนำเสนอความหมาย ผู้แปลจึงควรคำนึงถึงเรื่องทั้งสองข้างต้นให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกัน นั่นคือ ต้องไม่เน้นหนักไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ เมื่อต้องการรักษาความหมายเดิม ก็ต้องเลือกสรรถ้อยคำมาสื่อความให้ได้เท่าความหมายเดิม และในขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักที่จะผ่อนปรนตามข้อจำกัดของภาษาฉบับแปลด้วย มิใช่คำนึงถึงแต่การรักษาความหมายเพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่ยอมปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในการใช้ภาษาที่แปล ทั้งๆ ที่การปรับเปลี่ยนนั้นจะก่อให้เกิดผลดีต่องานแปลอย่างยิ่ง ดังนั้น หากผู้แปลรู้จักใช้ภาษาในการแปลได้อย่างเหมาะสม ผู้แปลก็จะประสบความสำเร็จ

6.3 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์กลวิธีการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษในครั้งนี้มีข้อจำกัดอยู่มาก ทั้งเรื่องประเภทของนวนิยาย ซึ่งเลือกวิเคราะห์เฉพาะนวนิยายประเภทรักโรแมนติก และตัวนักแปล ที่ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตการวิเคราะห์อยู่ที่ผลงานของนักแปลเพียง 3 ท่าน ได้แก่ “นิตา”

“บุญญรัตน์” และ “ว.วินิจัยกุล” คังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

6.3.1 ศึกษาและเปรียบเทียบการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดยการห้ลึกลงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลของนักแปลท่านอื่น ว่ามีผลการวิเคราะห์เหมือนหรือต่างจากการวิเคราะห์ในครั้งนี้อย่างไร

6.3.2 ศึกษาและเปรียบเทียบการแปลประโยคกรรมวาจกภาษาอังกฤษ โดยการห้ลึกลงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาในการแปลนวนิยาย ระหว่างประโยคกรรมวาจกที่ปรากฏในบทพูด และประโยคกรรมวาจกที่ปรากฏในบทบรรยาย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมศิลปากร. (2523). ประวัตินักเขียนไทย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กฤตยา นาที. (2543). การศึกษากลวิธีในการหลีกเลี่ยงภาวะแทรกซ้อนทางภาษาและวัฒนธรรมในการแปลบทภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษแบบอเมริกันเป็นภาษาไทย : กรณีศึกษาบทบรรยายภาษาไทยของจิระนันท์ พิตรปรีชา.. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจมส์สัน, ซี. (2528). พินน้ำผึ้ง. (ว.วินิจัยกุล, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาสน์
- เชวง จันทระเชตต์. (2528). การแปลเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงใจพ้อ. (2522). (บุญญรัตน์, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธีรนันท์.
- ดวงตา สุพล. (2535). ทฤษฎีและกลวิธีการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวัน ผลฉาย. (2532). ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชา อุรรัตน์. (2540). การแปลอังกฤษเป็นไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมล
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2537). ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรรณกร ทองเสริม. (2533). การสร้างสรรคัวรรณกรรมแปลของเทสท์กัคดี นิยมเหตุ. สารนิพนธ์หลักสูตรวารสารศาสตรบัณฑิต, สาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วินิตา คีถียนต์. (2540). ความหมายและแนวทางต่างๆ ของการแปล. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการแปลเฉพาะด้าน ประจำภาคการศึกษาที่สอง ปีการศึกษา 2540. นครปฐม : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วอลเลอ์, อาร์.เจ. (2537). รักนี้...ชั่วชีวิต. (บุญญรัตน์, ผู้แปล) กรุงเทพมหานคร : คู่แข่งมู๊คส์

- ว.วินิจฉัยกุล. (2542). ราตรีประดับดาว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เพื่อนดี.
- ศิริมา ภิญโญสินวัฒน์. (2533). หน่วยสร้างภาษาไทยที่เทียบเท่ากับหน่วยสร้างกรรมวาทภาษา
อังกฤษในข่าวต่างประเทศผ่านดาวเทียม. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหา-
บัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมรม สทิงพระ. (2536). บนถนนนักเขียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไรเตอร์.
- สัตยจวี สายบัว. (2538). หลักการแปล. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารีรัตน์ คุณดี. (2533). ลักษณะภาษาไทยในงานแปลข่าวต่างประเทศที่เสนอทางสื่อมวลชน
โทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โฮลท์, วี. (2536). มธุราภิรม. (นิดา, ผู้แปล) กรุงเทพมหานคร : หมี่กิ้น

บรรณานุกรม
ภาษาอังกฤษ

- Barnwell, K.G.L. (1980). Introduction to Semantics and Translation. (2nd ed.). England : Summer Institute of Linguistics.
- Catford, J.C. (1965). A linguistic theory of translation. London : Oxford University Press.
- Holt, Victoria. (1989). The india fan. New York : Fawcett Crest.
- Jameson, C. (1982). Lesson in love. London : Mills & Boon Limited.
- Larson, M.L. (1984). Meaning-based translation : A guide to cross-language equivalence. New York : University Press of America.
- Mackey, W.F. (1970). The description of bilingualism. In J. Fishman (Ed.), Readings in the sociology of language. (pp.554-584). Mouton : The Hague.
- Newmark, P. (1981). Approaches to translation. Oxford, Great Britain : Pergamon Press.
- _____. (1988). A Textbook of Translation. New York : Prentice Hall International (UK) Ltd.
- Nida, E.A. (1964). A Toward a Science of Translating. The Netherlands : Leiden, IJ.Brill.
- Waller, R.J. (1995). The bridges of madison county. (2nd ed.). London : Mandarin Paperback.
- Weinreich, U. (1974). Languages in contact. (8th ed.). Paris : The Hague.

ประวัติ “นิตา”

“นิตา” เป็นนามปากกาของนักแปลสตรี มีชื่อจริงว่า “ปราศรัย รัชไชยบุญ” สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนราชินี ต่อมาได้เข้าทำงานที่สถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย ปัจจุบันเป็นทั้งนักแปลและนักเขียนที่นักอ่านรู้จักกันเป็นอย่างดี

“นิตา” ชอบอ่านหนังสือมาตั้งแต่เด็ก เริ่มอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเมื่ออายุประมาณ 13-14 ปี ต่อมามีความคิดที่จะเขียนหนังสือเอง แต่มีอุปสรรคที่ยังไม่มีประสบการณ์ จึงเริ่มต้นด้วยการแปลหนังสือนวนิยายภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เพราะเห็นว่า นวนิยายอังกฤษมีเค้าโครงเรื่องที่แปลกไปกว่านวนิยายไทย ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมีความคิดกว้างไกล และช่วยให้นักอ่านที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศไม่ตีพ้อได้มีโอกาสอ่านนวนิยายของชาวต่างชาติบ้าง การเริ่มแปลหนังสือในช่วงแรกๆ นั้น เป็นการที่แปลแล้วอ่านกันเองในกลุ่มเพื่อนฝูงและครอบครัว ต่อมาจึงส่งเรื่องไปยังสำนักพิมพ์ และมีผลงานรวมเล่ม เรื่องแปลเรื่องแรกที่แปลแล้วพิมพ์เป็นเล่มทันที คือ “เพลงภูต” ส่วนเรื่องแรกที่ได้ลงพิมพ์ในนิตยสาร คือ “คำสารภาพของ มารี อังตัวแนตต์” โดยลงพิมพ์ในหนังสือสตรีสาร และใช้นามปากกาว่า “นิตา” นามปากกานี้เป็นการยืมชื่อของบุตรสาวคนโตมาตั้งเป็นนามปากกา “นิตา” ผลิตผลงานแปลออกมามากมาย ผลงานที่เด่นๆ มีหลายเรื่องเช่น “คำสารภาพของ มารี อังตัวแนตต์” แปลจาก *The Queen's Confession* ของ Victoria Holt “เดี่ยวดาย” แปลจาก *Lonely Lady* ของ Harold Robbins เป็นต้น

หลักการทำงานแปลที่ “นิตา” ยึดถือเสมอมาคือ “เราต้องมีความชอบ ต้องศรัทธา ถ้าเรามีความชอบแล้วก็จะสนุก มีความเพลิดเพลินเป็นส่วนตัวด้วย ถ้าไม่ตรงกับความรู้สึกของเราจะไม่แปล เพราะเท่ากับว่าเราไม่ชอบหนังสือเล่มนั้นมาตั้งแต่แรกแล้ว”

ประวัติ “บุญญรัตน์”

“บุญญรัตน์” เป็นนักแปลที่เริ่มมาจากวงการสื่อมวลชนตั้งแต่อายุ 16 ปี ในช่วงแรกๆ นักอ่านเรื่องแปล จะยังไม่ค่อยคุ้นหูกับชื่อนี้สัก เพราะผลงานแปลส่วนใหญ่จะใช้ชื่ออื่น แต่ในปัจจุบัน ถ้าจะกล่าวถึงชื่อนักแปลที่เป็นที่นิยมของนักอ่าน ชื่อของ “บุญญรัตน์” คงจะปรากฏอยู่ในอันดับต้นๆ อย่างแน่นอน

“บุญญรัตน์” เป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท และเขียนหนังสือแทบจะทุกประเภทเช่นกัน แต่ถ้าเป็นงานแปลแล้ว หากไม่แน่ใจว่า เรื่องจะดีจริง มักจะไม่ยอมแปล เพราะกลัวว่าจะไม่มีผู้ใดจะอ่าน ผลงานที่เด่นของ “บุญญรัตน์” ได้แก่ “รีเบคก้า ภาค 2” แปลจาก Mrs. De Winter ของ Susan Hill ส่วนผลงานที่กำลังตีพิมพ์ในปัจจุบัน ได้แก่ “ไกลกว่าสายรุ้ง” แปลจาก Beyond Rainbow ของ Margaret Chittenden และผลงานอีกหลายเล่มที่แปลจากงานเขียนของ Janet Dailay ซึ่งเป็นงานแปลที่ “บุญญรัตน์” แปลไว้เมื่อสิบกว่าปีก่อน และนำมาตีพิมพ์เป็นครั้งที่สองในปัจจุบัน

ประวัติ “ว.วินิจัยกุล”

“ว.วินิจัยกุล” หรือชื่อจริงว่า “วินิตา คิถียนต์” เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สำเร็จปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาเอกทาง Curriculum and Instruction (Literature) จาก University of Northern Colorado ประเทศสหรัฐอเมริกา รับราชการที่ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ 25 ปี จึงลาออกเป็นข้าราชการบำนาญ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ ระดับ 9 ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษ ที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท สาขาภาษา และวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล

“ว.วินิจัยกุล” เป็นนักแปลที่เริ่มต้นมาจากการเป็นนักเขียน ในวัยเด็กมีนิสัยชอบอ่านหนังสือทุกชนิด เมื่ออ่านมากๆ ไม่ถูกใจเรื่องที่อ่าน จึงเขียนแก้ไขใหม่ แต่งให้ถูกใจตัวเอง ต่อมาจึงลองแต่งเองทั้งหมด ทั้งนี้ เริ่มต้นเขียนหนังสือจริงๆ เมื่ออายุ 9 ปี โดยเขียนเป็นนิทานประกอบภาพลงในหนังสือครูณสาร ซึ่งได้รับรางวัลอยู่เป็นประจำ ต่อมาเมื่ออายุได้ 12 ปี ก็เริ่มเขียนเรื่องสั้นส่งไปลงหนังสือสตรีสัปดาห์ เรื่องแรกที่เขียนคือ “ปุย” ลงพิมพ์เมื่อปี 2503 โดยใช้นามปากกาว่า “วินิตา วินิจัยกุล” ต่อจากนั้นจึงได้เขียนเรื่องสั้นประเภทเพื่อฝึนเกี่ยวกับความรักวัยรุ่นหนุ่มสาวลงในหนังสือสตรีสาร

ผลงานของ ว.วินิจัยกุลมีทั้งนวนิยาย เรื่องแปล บทวิจารณ์ และบทความทางวิชาการ ผลงานแปลที่เด่น ได้แก่ “ความพยายาม” แปลจาก Vendetta! or the story of One Forgotten โดย มารี คอเรลลี เป็นต้น

“ว.วินิจัยกุล” ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ประถมาภรณ์มงกุฎไทย” เมื่อปี พ.ศ.2538 และ “จตุตถจุลจอมเกล้า ชั้น 4” เมื่อปี พ.ศ.2541

เรื่องย่อ “มยุรารำแพน”

“มยุรารำแพน” เป็นเรื่องราวของหญิงสาวที่มีความผูกพันกับคนในตระกูลพรมลิ่ง และความเชื่อเกี่ยวกับพัดหางนกยูง ซึ่งเชื่อกันว่าจะนำโชคร้ายมาสู่ผู้ที่ได้ครอบครอง

ครูชิตล่า เป็นหญิงสาวที่มีชีวิตผูกพันอยู่กับคนในตระกูลพรมลิ่งมาตั้งแต่เด็ก ตอนยังเล็ก เฟเบียนลูกชายเลดี้เฮเรียตเจ้าของคฤหาสน์พรมลิ่ง จับตัวครูชิตล่าไปเลี้ยงเป็นลูกอยู่ 2 วัน เมื่อโตขึ้น ขณะเล่นอยู่กับเฟเบียนและลาวินีน้องสาว เฟเบียนก็ใช้ครูชิตล่าไปนำพัดหางนกยูงมาให้ พัดอันนี้เป็นของมิสลูชิตซึ่งเป็นผู้ที่เชื่อว่า พัดนี้จะนำโชคร้ายมาสู่ผู้ที่ครอบครอง ครูชิตล่าได้สัมผัสพัดอยู่เพียงชั่วครู่ แต่มิสลูชิต ก็เชื่อว่า ครูชิตล่าจะต้องประสบโชคร้ายเหมือนกับเธอที่ต้องสูญเสียคู่หมั้นไป ครูชิตล่าโตขึ้นมาพร้อมๆ กับลาวินีย โดยเรียนด้วยกันมาตลอด แต่ทั้งสองมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ครูชิตล่าเป็นเด็กหน้าตาธรรมดา แต่เรียนเก่ง ส่วนลาวินียสวย แต่เรียนไม่เก่งสนใจแต่เรื่องผู้ชาย จนตั้งครรภ์ และนำลูกไปให้พี่เลี้ยงเก่าของครูชิตล่าเลี้ยงให้ เฟเบียนรู้เรื่องลูกของลาวินียมาโดยตลอด ในขณะที่ความสัมพันธ์ของเฟเบียนและครูชิตล่าก็ค่อยๆ ก่อตัวขึ้น ส่วนตัวลาวินียแต่งงานแล้วไปอยู่ที่อินเดียกับสามี ครูชิตล่าตามไปเป็นครูสอนให้ลูกของลาวินียที่อินเดีย ซึ่งเป็นช่วงที่ภายในประเทศอินเดียกำลังเกิดความไม่สงบ มีการจลาจลเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ต่อมาลาวินียถูกฆ่าตาย หลังจากได้ครอบครองพัดหางนกยูง ทั้งนี้ การตายของลาวินียนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ครูชิตล่าระลึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับพัดนั้นมากยิ่งขึ้น

ในตอนท้ายของเรื่องนั้น ทุกอย่างก็คลี่คลาย ครูชิตล่าได้แต่งงานกับเฟเบียน และอยู่กันอย่างมีความสุข ความเชื่อเกี่ยวกับพัดถูกลบล้างไปจนหมดสิ้น อาถรรพ์ของพัดไม่สามารถมาทำอันตรายใดๆ กับครูชิตล่าได้

เรื่องย่อ “รักนี้ ... ชั่วชีวิต”

“รักนี้...ชั่วชีวิต” เป็นเรื่องของชายหญิงคู่หนึ่ง ที่มีความรักแท้ต่อกัน แม้ว่าจะมีเวลาอยู่ด้วยกันเพียงแค่ 4 วัน แต่ความรักของเขาทั้งคู่ก็ยังคงอยู่ตลอดมา ตราบจนวันตาย

โรเบิร์ต คินเคด ช่างภาพอิสระวัย 52 ปี ได้พบกับฟรานเชสกา วัย 45 ปี ที่เมืองเมดิสัน เคาท์ตี้ ขณะกำลังหาทางไปสะพานแห่งหนึ่งเพื่อถ่ายรูปส่งให้กับนิตยสาร ทั้งสองคนต่างตกหลุมรักกัน ทั้งๆ ที่มีโน้ธรรมในใจของทั้งสองจะคอยย้ำเตือนว่าไม่เหมาะสม เนื่องจากฟรานเชสกาแต่งงานแล้ว และมีลูกสองคน แต่ด้วยความรัก ทั้งสองจึงตกเป็นของกันและกัน เมื่อวันที่ต้องจากกันมาถึง โรเบิร์ตขอให้ฟรานเชสกาทำทุกอย่างทุกอย่างแล้วไปกับเขา แต่ฟรานเชสกาตัดสินใจที่จะไม่ไป เพราะยังมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และไม่อาจเห็นแก่ความสุขของตัวเอง โดยละทิ้งหน้าที่ภรรยาและแม่ไปได้ ทั้งคู่จึงจากกันนับแต่นั้น

ตลอดเวลาที่ผ่านมา โรเบิร์ตและฟรานเชสกาไม่ได้ติดต่อกันเลย แต่มีเพียงครั้งเดียวที่โรเบิร์ตส่งภาพถ่ายของฟรานเชสกา และต้นฉบับนิตยสารฉบับที่เขาถ่ายรูปในวันนั้นมาให้ ส่วนฟรานเชสกา ก็คอยติดตามผลงานของโรเบิร์ตมาโดยตลอด ต่อมาจึงทราบข่าวว่าโรเบิร์ตตาย และได้ทิ้งสิ่งของบางอย่างไว้ให้ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมาเขาไม่ได้ลืมเธอเลย

เรื่องย่อ “พิน้ำผึ้ง”

“พิน้ำผึ้ง” เป็นเรื่องรักโรแมนติกระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่มผู้หนึ่ง ที่กว่าจะจบลงด้วยดีได้ ทั้งคู่ก็ต้องประสบกับความเข้าใจผิด และความไม่เข้าใจกันอยู่เสมอ ซึ่งเรื่องทั้งหมดเกิดจากการที่ต่างฝ่ายต่างมีทิฐิกันนั่นเอง

จิน่า เดินทางจากลอนดอนไปหาพ่อที่ประเทศกรีซ ที่นั่นจิน่าได้พบกับหนุ่มรูปงามที่หล่อจนแอบเรียกในใจว่า “เทพบุตรกรีก” หล่อนพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของหนุ่มผู้มีนามว่า อเล็กซ์ เกรก แต่เมื่อได้พูดคุยกันก็รู้สึกว่าจะไม่ค่อยถูกคอกันเท่าไรนัก หล่อนมักจะมีเรื่องถกเถียงกับอเล็กซ์อยู่เสมอ จิน่าไม่ชอบแม่เลี้ยงของหล่อน ส่วนอเล็กซ์จะยกย่องเทิดทูนสเตลล่าแม่เลี้ยงของจิน่าอยู่อย่างมาก และสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หล่อนทะเลาะกับอเล็กซ์บ่อยครั้ง ก็มักเป็นเรื่องแม่เลี้ยงของจิน่านี่เอง อย่างไรก็ตาม แม้อเล็กซ์ และจิน่าจะมีแต่เรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ แต่ในส่วนลึกของจิตใจแล้ว ทั้งคู่ต่างมีใจต่อกัน อเล็กซ์จึงขอจิน่าแต่งงาน และถึงแม้ทั้งคู่จะแต่งงานกันแล้ว จิน่าก็ยังข้องใจในความสัมพันธ์ระหว่างอเล็กซ์ และสเตลล่าอยู่ไม่คลาย กอปรกับมีหญิงสาวอีกคนหนึ่งชื่อแมนดี้ซึ่งมีความสนใจในตัวของอเล็กซ์มาเกี่ยวข้องด้วย จึงทำให้ความสัมพันธ์ของอเล็กซ์กับจิน่าหลังแต่งงานไม่ค่อยราบรื่น

ในที่สุด เรื่องทุกอย่างก็ผ่านไปได้ด้วยดี จิน่าหายข้องใจในความสัมพันธ์ระหว่างอเล็กซ์ และสเตลล่า ทุกคนพยายามที่จะช่วยธุรกิจของพ่อเธอ โดยปิดบังไม่ให้พ่อเธอทราบ ส่วนเรื่องแมนดี้ จิน่าก็สามารถจัดการไม่ให้แมนดี้เข้ามาข้องเกี่ยวกับสามีของเธอได้อีก ความเข้าใจผิดทั้งหลายทั้งปวงจึงหมดไป

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวเสาวลักษณ์ จ้อยเจริญสุข

วัน เดือน ปีเกิด 3 เมษายน 2512

สถานที่เกิด จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย

ประวัติการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พ.ศ.2530-2534
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ.2539-2544
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรม
เพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)
วิชาเอกการแปล

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน พ.ศ.2537-ปัจจุบัน
กองบริหารโครงการเงินกู้ กรมทางหลวง
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5